



miesięcznik
GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

ISSN 1506-9745

AMG

Rok 25

Maj 2015

nr 5 (293)

22 maja

MEDYCZNY DZIEŃ NAUKI

godz. 9-13, Collegium Biomedicum, ul. Dębinki 1

015

Z ŻYCIA UCZELNI



Osiemdziesięciu absolwentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego rocznika 1958-1964 odnowiło swoje dyplomy. Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów odbył się 24 kwietnia br. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza Atheneum Gedanense Novum. Uroczystość została poprzedzona mszą św. w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, podczas której homilię wygłosił ksiądz arcybiskup Tadeusz Gołkowski. Podczas uroczystości jubilatów i gości powitał prof. Janusz Moryś, rektor GUMed. Przemówienia wygłosili m.in.: prof. Maria Alicja Dębska-Ślizień, prodziekan Wydziału Lekarskiego, dr hab. Marek Niedoszytko, prodziekan WL, kierownik Oddziału Stomatologicznego, prof. Wiesław Makarewicz, wiceprezes Stowarzyszenia Absolwentów oraz dr Anna Sobieszek-Kundro, wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku. W imieniu absolwentów przemawiali: dr Irena Cichecka i dr Krzysztof Michalewski. Uroczystość zakończono wspólną pamiątkową fotografią.



Amanda Sobolewska, studentka IV r. kierunku lekarskiego, przewodnicząca Studenckiego Towarzystwa Naukowego



Uroczyste otwarcie 23 międzynarodowej konferencji naukowej *International Student Scientific Conference*, która obradowała w dniach 23-25 kwietnia br. w Centrum Medycyny Inwazyjnej

W numerze...

VIII Medyczny Dzień Nauki pełen atrakcji . . .	4
Senat GUMed	8
Wybieram bibliotekę!	8
Sukces młodych nefrologów w Berlinie.	9
Konferencja <i>Medycy dla Afryki</i>	9
Kategorie przyznane na 2015 rok	10
Konkurs plastyczny dla dzieci 6-12 lat	15
Centrum Medycyny Translacyjnej	16
II edycja wielkanocnego projektu	17
Cieciora – daj się porwać!	18
Wspomnienia farmaceutów w 50 lat po zakończeniu studiów	20
Ważne informacje MNiSW.	22
Uwagi do komentarza prof. K. Preisa	23
Stoimy na barkach gigantów – profesor Rudolf Weigl	24
Studenci GUMed dzieciom	31
Wysyłkowa sprzedaż produktów leczniczych	32
PBL nową jakością i standardem	33
Przeszczepianie narządów w Gdańsku w 2014 r.	34
Sukces studentki Małgorzaty Orłowskiej.	35
Henryk Ellert (1908-1970)	36
Premiera poradnika <i>Pomysł – badanie – publikacja</i>	38
Eponimy medyczne – wystawa w BG	39
Pierwszy implant zakotwiczony BAHA® 4 Attract w Gdańsku	40
Nowi doktorzy	41
Kadry GUMed i UCK	42
Tajemnice z muzealnej półki	42
Udane Mistrzostwa pływaków	43
Sukces w Dubaju.	43
Uczelnia otworzyła podwoje dla licealistów	44

GAZETA AMG

Redaguje zespół: Wiesław Makarewicz (red. naczelny), Joanna Śliwińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Wiktoria Filipkowska (Remedium), Przemysław Waszak (Remedium), Tadeusz Skowrya (red. techn.), współpraca graficzna Sylwia Scisłowska, fot. Zbigniew Wszeborowski.

Adres redakcji: Gazeta AMG: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58-349-14-83; e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; www: <http://www.gazeta.gumed.edu.pl>. Drukarnia Wydawnictwa „Bernardinum” Sp. z o.o., Pelplin. Nakład 770 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adyustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru – 3 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

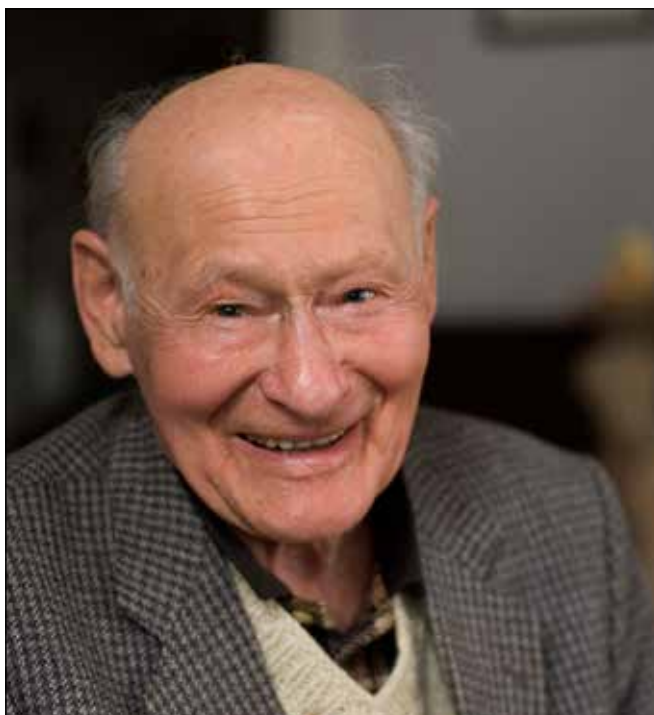
Bank Zachodni WKB S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

Rektor i Senat Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego serdecznie zapraszają na uroczyste, otwarte posiedzenie Senatu poświęcone nadaniu tytułu doktora *honoris causa*

PROFESOROWI JERZEMU DYBICKIEMU

Posiedzenie odbędzie się 19 maja 2015 r. o godz. 12 w Auditorium Primum im. Olgerda Narkiewicza, Atheneum Gedanense Novum, al. Zwycięstwa 41/42.

Podczas uroczystości prof. Jerzy Dybicki wygłosi okolicznościowy wykład pt. *W hołdzie mym kochanym pacjentom.*



Prof. dr hab. med. Jerzy Dybicki urodził się w 1923 roku w Baranowiczach. Podczas wojny żołnierz AK, uczestnik walk partyzanckich w okręgu konińskim, sanitariusz (pseud. Jaksza) w Powstaniu Warszawskim. Studia medyczne ukończył w 1946 r. na Uniwersytecie Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Od tego roku pozostaje związany zawodowo z gdańską *Alma Mater*, w której uzyskał stopień doktora, a następnie doktora habilitowanego. Specjalista z zakresu chirurgii ogólnej, torakochirurgii oraz chirurgii naczyniowej. W 1975 r. mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w roku 1983 profesorem zwyczajnym. Stypendysta Fundacji Rockefellera w Uniwersytecie Vanderbilt w Nashville, Tennessee, USA w latach 1966-1967. Od 1968 do 1970 roku kierownik II Katedry i Kliniki Chirurgii, następnie od 1970 r. do 1992 r. I Kliniki Chirurgii Ogólnej Instytutu Chirurgii, a w latach 1992-1994 I Katedry i Kliniki Chirurgii. Inicjator programu przeszczepiania nerek w Gdańsku w 1980 roku. Autor lub współautor 232 prac naukowych, w tym 161 oryginalnych, opublikowanych w czasopismach polskich, amerykańskich, szwajcarskich, francuskich i rosyjskich. Posiada ogromne zasługi w szkoleniu całej rzeszy chirurgów. Promotor 15 doktorantów i opiekun 5 habilitacji. Spośród Jego habilitantów 3 pełniło funkcję kierowników Klinik w naszej Uczelni, natomiast 2 pozostałych brało udział w działalności naukowo-dydaktycznej Uczelni jako tzw. docenci detaszowani. Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Chirurgicznego oraz Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego. W ostatnich latach zajmuje się twórczością literacką i jest m.in. autorem trytomowej sagi przedstawiającej opis dziejów naszej *Alma Mater* oraz osób, które tak wiele znaczyły i znaczą dla Jej rozwoju. Opracowanie to stało się swoistym bestsellerem w gdańskim środowisku medycznym, a prof. Jerzy Dybicki został zaliczony do grona członków Unii Polskich Pisarzy Lekarzy.

VIII Medyczny Dzień Nauki pełen atrakcji

Wyhodowanie własnego chemicznego ogrodu, wywołanie burzy w probówce i morza piany to tylko niektóre z atrakcji tegorocznego Medycznego Dnia Nauki. Ósma edycja akcji odbędzie się 22 maja br. w godz. 9-13 w Collegium Biomedicum w Gdańsku. W programie ponad 60 imprez i mnóstwo nowości! Podczas licznych wykładów i warsztatów uczestnicy dowiedzą się m.in. jak przebiegały operacje w przeszłości, czy i jak pacjenci byli znieczulani oraz jak współcześnie wygląda operacja wideo w 3D. Zdradzimy całą prawdę o wampirach i wilkołakach – czy na pewno to tylko legendy, czy może kryje się w nich ziarno prawdy. Razem z immunologami zaszczepimy wśród uczestników chęć szczepienia, z demonstracją na pluszowym ohotniku, a pod okiem farmaceutów będziemy tworzyć modele cząsteczek związków chemicznych o potencjalnym działaniu farmakologicznym i sprawdzimy wpływ różnych czynników na zmianę barwy. Nie zabraknie warsztatów językowych dotyczących m.in. wpływu zdrowej diety i aktywnego trybu życia na samopoczucie, najdziwniejszych chorób świata czy kulis życia akademickiego.

Po raz pierwszy młodzi kardiologowie przeprowadzą warsztaty o omdleniach wśród młodzieży szkolnej, połączone z nauką podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy. Anestezjo-

logowie zaprezentują aparat USG do nakłuc naczyń oraz wykonywania blokad nerwowych, a chirurdzy nauczą młodych adeptów nauk medycznych podstawowych technik w chirurgii klasycznej i laparoskopowej. Nie zabraknie cieszących się co roku dużą popularnością warsztatów udzielania pierwszej pomocy i szcicia chirurgicznego. Fizjoterapeuci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przeprowadzą szereg zajęć sportowo-edukacyjnych, połączonych m.in. z oceną sprawności ręki z wykorzystaniem testera czucia i dynamometru czy oceną równowagi. O smaczne i zdrowe przekąski jak co roku zadbają młodzi dietetycy.

Medyczny Dzień Nauki odbywa się w ramach XIII Bałtyckiego Festiwalu Nauki, który potrwa od 19 do 24 maja br. BFN organizują wspólnie wyższe uczelnie województwa pomorskiego, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty branżowe oraz związane z nauką środowiska pozauczelniane. Więcej informacji na www.medycznydzienanuki.gumed.edu.pl.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszam do udziału,

Joanna Śliwińska
Seksja Informacji i Promocji GUMed,
lokalny koordynator XIII BFN



VIII Medyczny Dzień Nauki odbędzie się 22 maja br. w godz. 9-13 w Collegium Biomedicum w Gdańsku przy ulicy Dębinki 1 (CBM). Stoiska zostaną rozmieszczone w holu CBM, a wykłady odbędą się w sali im. prof. Hillera.

WYKŁADY

Sala im. prof. Hillera

- 9:00-9:15 powitanie
- 9:15-9:30 *Torakochirurgia znana i nieznaną* – dr Tomasz Marjański, Marcin Ostrowski, Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej
- 9:30-9:45 *Cała prawda o wampirach i wilkołakach* – dr hab. Barbara Lewko, Tomasz Kowalik, Krzysztof Korcz, SKN przy Katedrze i Zakładzie Patofizjologii Farmaceutycznej
- 9:45-10:00 *Świat inżynierii biomedycznej* – mgr inż. Tomasz Kocejko, Zakład Radiologii, Katedra Inżynierii Biomedycznej WETI PG
- 10:00-10:15 *Seksting – czego jeszcze o nim nie wiemy?* – lek. Agata Leśnicka, Zakład Fizjologii Klinicznej
- 10:15-10:30 *Błędy na poziomie komórki leczona skalpelem – współczesna chirurgia onkologiczna* – Jakub Piotrkowski, SKN przy Katedrze i Klinice Chirurgii Onkologicznej
- 10:30-10:45 *O co chodzi z tymi „cholesterolami”? Lipoproteiny i ich funkcja* – dr Agnieszka Dettlaff-Pokora, Katedra i Zakład Biochemii
- 10:45-11:00 *Zwierzęta laboratoryjne w doświadczeniu* – mgr Monika Dmochowska, Agnieszka Lewandowska, lek. wet. Grażyna Peszyńska-Sularz, TAZD

- 11:00-11:15 *Czy zdrowe dziecko może boleć kręgosłup?* – dr Elżbieta Rajkowska-Labon, mgr Przemysław Krajka, dr Rita Hansdorfer-Korzon, Zakład Fizjoterapii
- 11:15-11:30 *Dziękuję, moje dziecko nie pije* – Alicja Wojtał, SKN przy Zakładzie Embriologii
- 11:30-11:45 *Terapia manualna – zastosowanie prewencyjne* – mgr Rafał Studnicki, Zakład Fizjoterapii

WARSZTATY JĘZYKOWE

Sala seminaryjna Zakładu Biologii Komórki
(niedaleko Zwierzętarń)

- 9:00-9:45 *Mente sana en cuerpo sano* – mgr Bożena Jakimczyk, Daria Michalska, Justyna Dulęba, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
 - wpływ aktywnego trybu życia na samopoczucie
 - korzyści płynące z prawidłowego odżywiania
- 9:45-10:30 *Los medicamentos en el jardín* – mgr Bożena Jakimczyk, Krystyna Glaubitt, Angelika Sońta, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
 - właściwości lecznicze najpopularniejszych roślin, które każdy może spotkać w swojej okolicy
- 10:30-11:15 *Les maladies les plus bizarres du monde* – mgr Bożena Jakimczyk, Natalia Drobińska, Michalina Ciosek, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
 - prezentacja o najdziwniejszych chorobach, niewiarygodnych i przerażających dolegliwościach jak choroba wampira czy zespół wilkołaka
- 11:15-12:00 *A day in the life of a medical student* – mgr Elżbieta Krawczuk, Alicja Kiwus, Dominik Marciocha, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
 - studenci medycyny odkryją kulisy akademickiego życia – na poważnie i na wesoło opowiedzą jak wygląda typowy dzień na uczelni medycznej, w prosektorium, w bibliotece i w studenckim klubie
- 12:00-13:00 *Basic Human Anatomy* – mgr Elżbieta Krawczuk, Kevin Miszewski, Judyta Kajzer, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
 - podstawy anatomii człowieka – nazwy części ciała, narządów wewnętrznych ich funkcji fizjologicznych

WARSZTATY KARDIOLOGICZNE

Sala im. prof. Reichera

- 10:00-10:30, 11:00-11:30, 12:00-12:30 *Jak tu nie zemdleć?* – Agnieszka Stańko, Elżbieta Wabich, lek. Lidia Woźniak, Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca, SKN przy Klinice Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca
 - warsztaty dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej
 - przyczyny i profilaktyka omdleń wśród uczniów
 - podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy osobie w sytuacji omdleniowej
- **Rezerwacja do 19 maja br. na adres aga.stanko@gmail.com**
- 10:30-11:00, 11:30-12:00, 12:30-13:00 *O co w tym bije? O sercu słów kilka* – Agnieszka Stańko, Elżbieta Wabich, lek. Lidia Woźniak, Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca, SKN przy Klinice Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca
 - prezentacja dotycząca tajemnic mięśnia sercowego
 - dlaczego serce bije? ile ma komór? ile krwi na minutę przepływa przez nie?
 - czy jego kształt rzeczywiście mocno odbiega od kształtu serca na walentynkowej pocztówce?
- **Rezerwacja do 19 maja br. na adres aga.stanko@gmail.com**

STOISKA

- 1. *Kiedy urosną zostaną...* – mgr Małgorzata Omilian-Mucharska, mgr Agnieszka Milewska, mgr Piotr Krajewski, Biblioteka Główna
 - informacje o kryteriach, wymaganiach i czasie studiów medycznych
 - stanowisko komputerowe z medycznymi gramami dla dzieci
- 2. *Czy można żyć bez nerek?* – Izabella Kuźmiuk, dr Zbigniew Heleniak, Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, SKN przy Klinice Nefrologii
 - omówienie funkcji nerek w organizmie człowieka
- 3. *Daj mi palec, a powiem Ci jak krąży krew w Twoich drobnych naczyniach – możliwości kapilaroskopii* – dr Marcin Ziętkiewicz, lek. Karol Wierzba, Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii
 - ocena stanu drobnych naczyń krwionośnych metodą kapilaroskopii
 - bezpłatne badanie – oglądanie w specjalnym mikroskopie drobnych naczyń krwionośnych znajdujących się w tzw. wale paznokciowym na granicy paznokcia i skóry palca
 - w celu jak najlepszej oceny należy na około 2 tygodnie przed badaniem unikać urazów tej okolicy, a także powstrzymać się od wycinania skórek
- 4. *Zaszczepiamy chęć szczepienia* – dr Bartosz Słomiński, Agnieszka Bożek, Aleksandra Ludziejewska, Zakład Immunologii, SKN przy Zakładzie Immunologii
 - podstawy funkcjonowania układu odpornościowego
 - istota szczepień ochronnych
 - „szczepienie” pluszowego pacjenta
 - konkursy z nagrodami
- 5. *Kilka nowinek na temat krwinek* – Anna Małecka, Karolina Mischyszyn, SKN Pediatrii przy Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii
 - fizjologia i morfologia układu krwiotwórczego i krwi
 - funkcje poszczególnych elementów krwi oraz objawy ich braku, ze szczególnym zwróceniem uwagi na objawy, które mogą zostać zauważone samodzielnie przez małe dziecko
 - objawy chorób hematologicznych
 - zabawy i krótkie prezentacje
- 6. *Cała prawda o wampirach i wilkołakach* – dr hab. Barbara Lewko, Tomasz Kowalik, Krzysztof Korcz, SKN przy Katedrze i Zakładzie Patofizjologii Farmaceutycznej
 - wampiry, zombie, wilkołaki, potwory... – podstawy naukowe
 - poster i atlas wyjaśniające patofizjologię schorzeń będących przyczyną inności
 - test *Sprawdź czy jesteś wampirem* – pytania i omówienie odpowiedzi
 - pomiar ciśnienia tętniczego – przyczyny i skutki nieprawidłowego ciśnienia
 - konkursy z nagrodami
- 7. *Kilka słów o aptece* – Weronika Wyrwas, Natalia Suśłowska, Agnieszka Willam, Młoda Farmacja Gdańsk
 - funkcje apteki i produkty w niej dostępne
 - konkurs z nagrodami
- 8. *Nowe leki od kuchni – jak ich szukamy i jak badamy?* – mgr Damian Szczesny, Katedra Biofarmacji i Farmakodynamiki, SKN przy Katedrze Biofarmacji i Farmakodynamiki
 - prezentacja niektórych technik analitycznych
 - specyfika pracy naukowców zajmujących się analityką farmaceutyczną oraz farmakologią doświadczalną
 - techniki używane w badaniach procesów, którym podlega lek w organizmie
 - proste doświadczenia laboratoryjne
 - tworzenie modeli cząsteczek związków chemicznych o potencjalnym działaniu farmakologicznym
- 9. *Leki – jak powstają i jak należy je poprawnie stosować?* – mgr Barbara Mikolaszek, mgr Krzysztof Sołtohub, mgr Bianka Jacyna, Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej, SKN, 'ISPE – Farmacja Przemysłowa'
 - wytwarzanie niektórych postaci leku z użyciem różnych substancji pomocniczych
 - pokaz tworzenia leków na skórę – maści, kremy i żele
 - zasady wykonywania kapsułek doustnych
 - różnica między tabletkami konwencjonalnymi i dojelitowymi
 - zasady prawidłowego podawania i przechowywania leków
- 10. *Kolorowa farmacja* – dr Katarzyna Czarnobaj, dr Marzena Jamrógiewicz, Katedra i Zakład Chemii Fizycznej
 - wiedza na temat barw – czym są i jak powstają
 - wpływ różnych czynników na zmianę barwy
 - widowiskowy pokaz laboratoryjny – testowanie wskaźników naturalnych, pomiar pH produktów farmaceutycznych i spożywczych przy pomocy papierków wskaźnikowych oraz pH-metru
 - samodzielne wywołanie burzy w probówce i morza piany, wyhodowanie własnego chemicznego ogrodu
- 11. *Reakcje chemiczne wokół nas* – dr Beata Ulewicz-Magulska, Katedra i Zakład Chemii Analitycznej, SKN przy Katedrze i Zakładzie Chemii Analitycznej
 - zajęcia edukacyjne wprowadzające w świat nauki i zainteresowanie przedmiotami ścisłymi
 - eksperymenty chemiczne
 - zajęcia metodą dotknij – sprawdź – poznaj
 - omówienie procesów chemicznych zachodzących wokół nas
- 12. *Fizykochemiczne metody identyfikacji substancji leczniczych* – dr Piotr Kawczak, mgr Szymon Ulenberg, Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej
 - zapoznanie i zainteresowanie uczestników chemią farmaceutyczną
 - pokaz efektownych wizualnie doświadczeń chemicznych opartych o analizę jakościową, grup funkcyjnych,

- identyfikację oraz reakcje jakim podlegają związki chemiczne aktywne biologicznie
- 13. *Znaczenie badań laboratoryjnych w ocenie stanu zdrowia* – Iwona Andrzejewska, Sandra Labudda, Zakład Chemii Klinicznej, SKN przy Zakładzie Chemii Klinicznej
 - podstawowe informacje na temat znaczenia badań laboratoryjnych w ocenie stanu zdrowia
 - czym jest badanie krwi i moczu oraz czego możemy się z nich dowiedzieć
 - właściwe przygotowanie pacjenta do badania
 - pokaz różnych próbek i pojemników służących do pobierania i przechowywania materiału biologicznego
 - projekcja krótkiego filmu przedstawiającego prace nowoczesnego laboratorium klinicznego
 - 14. *Wykorzystanie interfejsów człowiek – komputer w radiologii* – mgr inż. Tomasz Kocejko, Zakład Radiologii, Katedra Inżynierii Biomedycznej WETI PG
 - okulary śledzące wzrok i ich zastosowanie w radiologii
 - współpraca lekarzy i inżynierów, jej wpływ na medycynę
 - jak działają systemy okoruchowe
 - tajniki detekcji żrenicy
 - 15. *Rak szyjki macicy – jak zapobiegać i leczyć* – lek. Marcin Śniadecki, Katarzyna Gross-Tyrkin, Katedra i Klinika Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Endokrynologii Ginekologicznej, IFMSA-Poland Oddział Gdańsk
 - etiologia, patogenezę i epidemiologia raka szyjki macicy
 - informacje o formach profilaktyki i leczenia
 - 16. *Erozja szkliwa zębów – efekt zmiany stylu życia* – dr Alicja Cackowska-Lass, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej, SKN przy Katedrze i Zakładzie Stomatologii Zachowawczej
 - wpływ spożywania na szkliwo zębów napojów wysoko-słodzonych, gazowanych, energetycznych
 - przyczyny i rozwój procesów próchnicowych w jamie ustnej
 - prezentacja produktów przeciwko erozji szkliwa
 - nauka właściwego mycia zębów
 - 17. *Rośliny chronione źródłem leków* – prof. Mirosława Krauze-Baranowska, dr Loretta Pobłocka-Olech, Katedra i Zakład Farmakognozji z Ogrodem Roślin Leczniczych
 - właściwości lecznicze roślin i możliwości wykorzystania ich jako leków w medycynie konwencjonalnej i homeopatycznej
 - aspekty ochrony i metod pozyskiwania surowców do celów leczniczych z innych źródeł niż ze stanowisk naturalnych
 - prezentacja m.in. surowców otrzymywanych z bluszczu, malin, rosiczek, konwalii, kocanek, arniki oraz pierwiosnków
 - pokaz różnych odmian rosiczek
 - 18. *Mali pomocnicy w walce z zanieczyszczeniami wód* – dr Małgorzata Michalska, dr Maria Bartoszewicz, Zakład Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska, SKN Mikrobiologii Środowiska
 - biologiczne metody oczyszczania ścieków
 - rola wrotków na nadmierny wzrost bakterii nitkowatych
 - obserwacja pod mikroskopem mikroorganizmów osadu czynnego (pierwotniaki, glony, bakterie nitkowate)
 - sposoby odprowadzania ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków w głąb wód morskich
 - 19. *Budowa tkanek ludzkich i zwierzęcych w 3D. Show na przykładzie wybranych preparatów histologicznych* – dr Grażyna Kotlarz, Marta Cyman, Monika Raczkowska-Golanka, Katedra i Zakład Histologii, SKN przy Katedrze Histologii
 - obserwacja tkanek ludzkich (preparat skóry człowieka), roślinnych (preparat z mitozy) i zwierzęcych (tkanka mięśniowa i kostna) w mikroskopie świetlnym z użyciem kamery
 - konkursy z nagrodami dotyczący budowy i funkcji skóry
 - rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pt. *Czy można oglądać żywe komórki w mikroskopie świetlnym?*; uczestnicy przynoszą ze sobą przygotowane wcześniej prace, spośród których podczas Medycznego Dnia Nauki zostanie wyłoniony zwycięzca; szczegółowe informacje u dr Grażyny Kotlarz – zgkoti@gumed.edu.pl lub 349 14 32
 - 20. *Drobnoustroje występujące w jamie ustnej* – dr Alina Gębska, dr Marta Ziółkowska-Klinkosz, Zakład Mikrobiologii Jamy Ustnej
 - pokaz drobnoustrojów jamy ustnej
 - obserwacja pod mikroskopem drobnoustrojów rosnących na podłożach (kolonie) oraz zabarwionych preparatów
 - możliwość wykonania wymazu z jamy ustnej oraz obserwacji drobnoustrojów w preparacie mikroskopowym
 - konkurs rysunkowy
 - 21. *Nieproszeni goście wewnątrz nas – pasożyty przewodu pokarmowego* – mgr Beata Kowalewska, mgr inż. Monika Rudzińska, Zakład Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii
 - prezentacja makro- i mikroskopowa pasożytów przewodu pokarmowego człowieka
 - 22. *W akademickiej Zwierzętarni – zwiedzanie* – mgr Monika Dmochowska, mgr inż. Agnieszka Jakubiak, mgr Anna Matuszewska, Trójmiejska Akademicka Zwierzętarńnia Doświadczalna – Centrum Badawczo-Ustugowe
 - zwiedzanie Akademickiej Zwierzętarńni: zmywalni i zaplecza laboratoryjnego
 - zasady pracy w zwierzętarńni obarierowanej (SPF) oraz metody hodowli i pielęgnacji zwierząt laboratoryjnych
 - etyka prowadzenia badań na zwierzętach



Rezerwacja do 20 maja br. telefonicznie 349 16 65, mailowo tazd@gumed.edu.pl lub na stoisku w dniu imprezy

- 23. *Nowoczesny ośrodek badań biomedycznych i monitorowania zdrowotności zwierząt laboratoryjnych* – mgr Monika Dmochowska, mgr Anna Matuszewska, Agnieszka Lewandowska, Trójmiejska Akademicka Zwierzętnia Doświadczalna – Centrum Badawczo-Ustługowe
 - rodzaje usług i badań realizowanych przez jednostkę
 - hodowla i sprzedaż zwierząt doświadczalnych (zasady hotelowania, opieki w doświadczeniu)
 - zasady monitoringu i diagnostyki stanu zdrowia zwierząt laboratoryjnych w standardzie FELAS
- 24. *Nauka pierwszej pomocy* – Piotr Pałczyński, Jagoda Wieczorek, SKN Medycyny Ratunkowej
 - zasady udzielania pierwszej pomocy
 - nauka na fantomach podstawowych czynności ratujących życie
 - pokaz pierwszej pomocy, prezentacja sprzętu używanego w medycynie ratunkowej
 - możliwość samodzielnego wypróbowania jak działają urządzenia do wspomagania krążenia

Rezerwacja dla grup powyżej 7 osób na adres piotr.p@gumed.edu.pl
- 25. *Monitorowanie w znieczuleniu* – lek. Jan Stefaniak, Karolina Szaruta, Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii, SKN przy Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii
 - warsztaty dotyczące metod monitorowania pacjenta podczas znieczulenia
 - podstawowe procedury wykonywane w trakcie indukcji znieczulenia
 - schematy prezentujące umieszczenie urządzeń pomiarowych na ciele pacjenta
 - ćwiczenia praktyczne na manekinach
 - prezentacja aparatu USG do nakuć naczyń oraz wykonywania blokad nerwowych
- 26. *Implanty stosowane w chirurgii plastycznej* – Michał Czechowski, Małgorzata Ryk, dr Karolina Kondej, Klinika Chirurgii Plastycznej, SKN przy Klinice Chirurgii Plastycznej
 - prezentacja różnych implantów stosowanych w chirurgii plastycznej
- 27. *Profilaktyka, metody diagnostyki i leczenia nowotworów* – Jakub Piotrkowski, SKN przy Klinice i Katedrze Chirurgii Onkologicznej
 - kurs samobadania piersi na fantomach
 - nauka szycia chirurgicznego
 - edukacja na temat profilaktyki i metod leczenia różnych nowotworów
- 28. *Podstawowe techniki w chirurgii klasycznej i laparoskopowej* – Ewelina Skarbak, Mateusz Otręba, Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej
 - pokaz podstawowych technik stosowanych w chirurgii laparoskopowej przy użyciu trenażera i podstawowych narzędzi laparoskopowych
 - przedstawienie technik wiązania węzłów chirurgicznych
 - możliwość samodzielnego spróbowania swoich sił w zabiegach chirurgicznych
- 29. *Elektroniczne papierosy – fakty i mity* – dr Tomasz Marjański, Marcin Ostrowski, Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej
 - edukacja na temat raka płuca – najbardziej śmiertelnego spośród nowotworów
 - czym są e-papierosy i czy są skuteczną metodą walki z uzależnieniem
 - zagrożenia związane z e-papierosami
 - alternatywne metody rzucenia palenia (np. plastry)
- 30. *Ręka widzi i czuje – ocena instrumentalna funkcji ręki* – mgr Agnieszka Drozd, mgr Maja Nowacka-Kłós, mgr Jolanta Szamotulska, Zakład Fizjoterapii
 - możliwość oceny sprawności ręki
 - wykorzystanie urządzeń pomiarowych – dynamometru, testera czucia, trenera dłoni i innych
- 31. *Elektroterapia w leczeniu bólu* – dr Rita Hansdorfer-Korzon, dr Elżbieta Rajkowska-Labon, mgr Marek Barna, mgr Przemysław Krajka, Zakład Fizjoterapii
 - terapeutyczne zastosowanie prądu elektrycznego
 - elektroterapia i jej zastosowanie w uśmierzaniu bólu
 - możliwość bezpłatnego skorzystania z zabiegu
- 32. *Wybrane sposoby oceny sprawności fizycznej dzieci i młodzieży* – mgr Bożena Kochanowicz, mgr Karolina Studzińska, mgr Damian Wnuk, Zakład Fizjoterapii
 - wdrażanie dzieci i młodzieży do aktywności ruchowej i umiejętności samooceny własnej sprawności fizycznej
 - przeprowadzenie wybranych testów wydolności i sprawności motorycznej
 - zajęcia z użyciem prostych urządzeń monitorujących przebieg wysiłku fizycznego
- 33. *Załoga zdrowego kręgosłupa* – Zuzanna Muraszko-Kuźma, Klinika Rehabilitacji, SKN Fizjoterapii Klinicznej
 - zajęcia sportowo-edukacyjne z elementami rywalizacji dla dzieci w wieku szkolnym
 - szkodliwy wpływ niewłaściwych nawyków na układ szkieletowy (np. noszenie plecaka na jednym ramieniu) z wykorzystaniem modelu szkieletu
 - pomiar siły KKD w skoku dosiężnym
 - pomiary zmian tętna i saturacji w spoczynku i po wysiłku przy użyciu puls oksymetrów
 - ocena równowagi: jak najdłuższe stanie na dysku sensomotorycznym z różnymi stopniami trudności (np. na jednej nodze lub z zamkniętymi oczami)
 - test na gibkość
 - pomiar pojemności oddechowej płuc
 - ćwiczenia z wykorzystaniem skakanek
 - zawody z nagrodami
- 34. *Zastosowania metody biofeedback w diagnostyce i fizjoterapii dzieci z wadami postawy* – dr Katarzyna Krzemieńska, Karolina Górska, dr Rita Hansdorfer-Korzon, Zakład Fizjoterapii, SKN Fizjoterapia w pediatrii
 - zastosowanie metody biofeedback w rehabilitacji dzieci z wadami postawy i diagnostyce zaburzeń czynności mięśni poprzecznie prążkowanych
 - ocena funkcji mięśni skośnych i mięśni prostego brzucha z wykorzystaniem biofeedback EMG
- 35. *Cyrk krwi* – dr Wojciech Nieroda, Katedra Fizjologii
 - wykład połączony z pokazem doświadczeń
 - podział krwi na osocze i czynniki morfotyczne
 - zdolność do krzepnięcia i czynniki na nie wpływające
 - wpływ ciśnienia osmotycznego na krwinki (hemoliza)
 - hemoglobina i jej formy
 - pokazy w godz. 9:00-10:00, 10:30-11:30, 12:00-13:00, sala 518, V piętro

Rezerwacja do 15 maja br. na adres nieroda@gumed.edu.pl
- 36. *Metody sprawdzania egzaminów testowych* – dr Wojciech Nieroda, Pracownia Badania Efektów Edukacyjnych Katedry Fizjologii
 - prezentacja systemu do przygotowania i sprawdzania egzaminów testowych
 - omówienie wszystkich faz tego procesu – od wyboru pytań przez druk testów i kart imiennych po sprawdzenie i analizę wyników
 - możliwość rozwiązania przykładowych testów, które zostaną natychmiast sprawdzone

- 37. *Wczesne stadia rozwoju embrionalnego człowieka* – dr Małgorzata Wachulska, Zakład Embriologii, SKN Embriologia
 - najważniejsze etapy embriogenezy człowieka z uwzględnieniem rozwoju głównych układów
 - związek między zdrowiem, wiekiem i stylem życia matki a wpływem tych czynników na zarodek/ płód
 - zdjęcia i wizualizacje wyglądu płodu w okresie prenatalnym
 - wczesny okres rozwoju embrionalnego człowieka czasem szczególnej wrażliwości na działanie różnych czynników
 - różnorodność czynników i złożoność procesów wpływających na rozwój człowieka
- 38. *Co jeść, by zdrowo żyć?* – Marta Sołtysek, Agnieszka Lejk, Zakład Żywienia Klinicznego i Dietetyki, SKN Dietetyki
 - porady na temat zdrowego odżywiania
 - degustacja smacznych i zdrowych przekąsek
 - konkursy z nagrodami
- 39. *Nutraceutyki – jedzenie, które leczy* – Angelika Wyzga, mgr Martyna Franczuk, Marietta Jankowska, Adrianna Skwira, Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej, SKN Młodych Mikrobiologów
 - domowe sposoby na leczenie chorób za pomocą powszechnie dostępnych produktów spożywczych
 - współczesna zmiana zapotrzebowania na składniki odżywcze i diety człowieka
 - prezentacja nutraceutyków – środków spożywczych łączących w sobie wartości żywieniowe i cechy środków farmaceutycznych
- 40. *Lek to nie cukierek* – Natalia Susłowska, Katarzyna Czogała, Karina Jeleniewska, Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie, SKN Prawa Farmaceutycznego
 - edukacja dzieci i młodzież o rozsądnym i odpowiedzialnym zażywaniu leków oraz o kupowaniu ich tylko w aptece
- 41. *Śładki problem słodkich maluchów, czyli co powinienem wiedzieć o cukrzycy typu 1* – mgr Angelika Jakubowska, Monika Michna, Marek Dauksza, Zakład Pielęgniarstwa Społecznego i Promocji Zdrowia
 - prezentacja i warsztaty skierowane dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
 - informacje o cukrzycy typu 1 – pomoc w identyfikacji choroby i utrwalenia wiadomości już znanych przez chore dzieci
- 42. *Zdrowie publiczne – zapobiegaj, nie zwlekaj!* – dr Łukasz Balwicki, Aleksandra Benedykciuk, Aleksandra Wojnowska, Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej
 - przybliżenie podstawowych pojęć z zakresu działań zdrowia publicznego
 - korzyści z prowadzenia zdrowego trybu życia
 - popularyzowanie spożywania wody z kranu i wielokrotnego użycia butelek typu pet do napełniania wodą z kranu
 - informacje o szkodliwości palenia papierosów
 - badanie stężenia dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu
 - konkursy z nagrodami
- 43. *Kamica nerkowa i inne schorzenia urologiczne* – lek. Jakub Krukowski, lek. Michał Szczypior, Katedra i Klinika Urologii
 - informacja o schorzeniach urologicznych kobiet i mężczyzn w każdym wieku
 - edukacja na temat chorób nowotworowych układu moczowo-płciowego, kamicy nerkowej, łagodnego rozrostu gruczołu krokowego
 - formy rozpoznania i leczenia schorzeń
- 44. *Odważni wygrywają – profilaktyka raka jądra* – Fundacja „Gdyński Most Nadziei”
 - promocja kampanii społecznej *Odważni wygrywają – profilaktyka raka jądra*
 - ogólne informacje o raku jądra i profilaktyce
 - warsztaty samobadania, nauka na fantomie
 - profilaktyka raka jądra, możliwość umówienia bezpłatnej prelekcji dla szkoły
 - konkursy z nagrodami
 - prezentacja projektu Akademii Walki z Rakiem w Gdyni, zapewniającego specjalistyczne wsparcie chorym na nowotwory i ich bliskim.

Senat GUMed

Posiedzenie 23 lutego 2015 roku

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie:

- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed dr hab. Ewy Pilarskiej,
- powierzenia funkcji kierownika Zakładu Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii IMMiT dr hab. Katarzynie Sikorskiej,
- uzupełnienia składu V Zespołu Senackiej Komisji Oceny Nauczycieli Akademickich,
- uzupełnienia składu Senackiej Komisji Spraw Studenckich i Studiów Doktoranckich oraz Senackiej Komisji Statutowej,
- zatwierdzenia Regulaminu Samorządu Doktorantów i jego zgodności ze Statutem.

Senat podjął uchwały dotyczące:

- określenia efektów kształcenia dla uczestników studiów III stopnia (doktoranckich) realizowanych na Wydziale Farmaceutycznym z OML w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej,
- wprowadzenia zmian w Statucie UCK.

mgr Urszula Skaluba

Wybieram bibliotekę!



Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego włącza się w obchody XII Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek!

Na wszystkich, którzy **13 maja br.** odwiedzą naszą Bibliotekę w godzinach 10-14, czekają wyjątkowe atrakcje: loteria fantowa (każdy los wygrywa!), wystawa prezentująca nietypowe biblioteki z całego świata, konkurs na *selfie* w bibliotece, zwiedzanie bibliotecznych zakamarków i wiele innych atrakcji.

Mamy nadzieję, że wszyscy nasi sympatycy spędzą ten dzień w naszym towarzystwie i wybiorą Bibliotekę Główną.

Sukces młodych nefrologów w Berlinie

Izabella Kuźmiuk, studentka VI roku kierunku lekarskiego GUMed wygłosiła ustną prezentację *Fixed Combination in The Antihypertensive Treatment in Patients After Renal Transplantation* podczas międzynarodowej konferencji *The 6th International Conference on Fixed Combination in The Treatment of Hypertension, Dyslipidemia and Diabetes Mellitus*. W sympozjum, które odbyło się w dniach 26-29 marca 2015 r. w Berlinie udział wzięli reprezentanci 25 krajów z Europy, Azji i Afryki, ale także ze Stanów Zjednoczonych, Kanady i Australii.

Praca Izabelli Kuźmiuk została przygotowana w ramach działalności naukowej Studenckiego Koła Naukowego Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych pod opieką dr. Zbigniewa Heleniaka, który podczas Konferencji wspólnie z prof. Maciejem Banachem (Uniwersytet Medyczny w Łodzi) przewodniczył jednej z sesji plenarnych. Podczas sympozjum uczestnicy poruszyli tematy m.in. najnowszych trendów w leczeniu nadciśnienia tętniczego, cukrzycy oraz dyslipidemii. Omówiono również najaktualniejsze doniesienia naukowe z dziedziny diabetologii, hipertensjologii, nefrologii oraz farmakologii klinicznej. Gdańskie doniesienie zostało przyjęte z dużym zainteresowaniem i stało się przedmiotem ożywionej dyskusji.

dr Zbigniew Heleniak,
opiekun SKN Nefrologii, Transplantologii
i Chorób Wewnętrznych



Konferencja Medycy dla Afryki

II edycja konferencji *Medycy dla Afryki* organizowanej przez członków IFMSA-Poland Oddział Gdańsk odbyła się 28 marca br. w Atheneum Gedanese Novum. Podobnie jak w roku poprzednim spotkanie było podzielone na dwie części: edukacyjno-naukową oraz wolontaryjną. Pierwszą część obrad otworzyła prodziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Alicja Dębska-Ślizień.

Podczas 11 prelekcji uczestnicy mogli posłuchać nie tylko wielu fascynujących historii z misji do takich krajów jak Tanzania czy RPA, ale także dowiedzieć się jak przygotować się na wyjazd (nie tylko) wolontaryjny na Czarny Ląd. Przybliżony został ważny ostatnimi czasy temat wirusa Ebola czy ponadcz-



sowo aktualny problem malarii. Dowiedzieliśmy się również, kim są i co robią Lekarze bez Granic, jak to jest być dentystą w Afryce oraz czy medycyna tradycyjna w Etiopii jest nadal tak samo znacząca jak kiedyś. Wydarzenie uświetniła wystawa zdjęć autorstwa Dominika Włocha. Dzień przed Konferencją odbyły się Warsztaty Kompetencji Międzykulturowych przeprowadzone przez Monikę Nowicką i Magdę Kołbę z Fundacji Kultur Świata. Należy podkreślić, że Konferencję wsparły Grupa Adamed oraz Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku, za co uprzejmie dziękujemy.

Yasmina Abdulaziz,
studentka IV r. kierunku lekarskiego

Ocena parametryczna aktywności naukowej jednostek za rok 2014

Kategorie przyznane na 2015 rok

Jak co roku o tej porze, nadszedł czas podsumowania wyników działalności naukowej jednostek organizacyjnych naszej Uczelni w obrębie wydziałów za 2014 rok. Wyniki oceny mają bezpośredni wpływ na dotację statutową dla wnioskujących jednostek. W GUmed obowiązuje system oceny parametrycznej, który w dużej mierze oparty jest o zasady oceny, jakie stosuje Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) w odniesieniu do poszczególnych Wydziałów (jeżeli występują różnice, to na korzyść „dowartościowania” jednostek).

Kryteria oceny parametrycznej jednostek Uczelni, w porównaniu z zeszłoroczną oceną, nie uległy zmianie. Nowością było włączenie do oceny parametrycznej osiągnięć związanych z posiadaniem laboratorium, które uzyskało certyfikację w roku 2014 oraz członkostwem w organizacjach, którego wybór nastąpił również w 2014 roku oraz wygłoszone referaty na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Zbieranie danych o dorobku naukowym poszczególnych jednostek naszej Uczelni odbywało się za pośrednictwem systemu elektronicznego e-naukowiec.

Do osiągnięć parametrycznych (punktowanych) każdej z jednostek za rok 2014 zaliczono, poza dorobkiem publikacyjnym: stopnie i tytuły naukowe, zakończone projekty badawcze (krajowe i międzynarodowe), a także zastosowania praktyczne wyników realizacji prac naukowo-badawczych: patenty, prawa ochronne, wdrożenia, licencje, umowy zawarte na wykonanie prac usługowo-badawczych, zorganizowane konferencje krajowe lub międzynarodowe oraz wygłoszone referaty, laboratoria (certyfikat 2014 r.) oraz członkostwo w organizacjach naukowych (wybór w 2014 r.).

Podsumowanie osiągniętych wyników naukowych przedstawia się następująco: działalność publikacyjna, jak co roku, stanowiła podstawowe źródło punktacji (89,2% SUMY R), spośród 135 ocenianych jednostek trzech wydziałów naszej Uczel-

ni takie osiągnięcie przedstawiło 132 jednostki, uzyskując 24.587 punktów. Za pozostałe osiągnięcia jednostki otrzymały odpowiednio: stopnie i tytuły naukowe – 1.370 punktów (5,0%); zakończone projekty krajowe i międzynarodowe – 525 punktów (1,9%); działalność usługowo-badawcza – 33 punkty (0,1%); patenty i wdrożenia – 210 punktów (0,8%); zorganizowane konferencje krajowe lub międzynarodowe oraz wygłoszone referaty – 421 punktów (1,5%); laboratoria – 40 punktów (0,1%) oraz członkostwo – 299 punktów (1,1%). Ogółem za wszystkie osiągnięcia zdobyte przez poszczególne jednostki w roku 2014 uzyskano 27.485 punktów.

Podsumowanie wyników oceny parametrycznej za rok 2014 oraz przygotowana lista rankingowa kategorii jednostek na rok 2015 została przedstawiona członkom Senackiej Komisji Nauki na posiedzeniu w dniu 1.04.2015 r. Dokonano oceny opierając się na średniej wartości współczynnika efektywności (E), uzyskiwanego przez każdą ocenianą jednostkę w okresie 3-letnim (2012, 2013 i 2014), przy uwzględnieniu w liczbie N pracowników, którzy złożyli na dzień 30 czerwca 2014 roku oświadczenia o zaliczeniu ich do tej liczby.

Nowością jest zastosowanie progów liczbowych poszczególnych kategorii: kategoria A – 23 jednostki; kategoria B – 45 jednostek; kategoria C – 45 jednostek; kategoria D – 22 jednostki. Na tej podstawie została opracowana lista rankingowa poszczególnych jednostek Uczelni (tabela 1).

Podsumowując osiągnięcia naukowe uzyskane w roku 2014 oraz kategorie przyznane na rok 2015 serdecznie gratulujemy wszystkim pracownikom, dzięki którym odnotowujemy kolejne sukcesy i dalszy wzrost dorobku naukowego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

prof. Tomasz Bączek,
prorektor ds. nauki

Tabela 1. Kategorie 2015 wg średniej E za lata 2012-2014

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R (2012-2014)	Średnia E (2012-2014)	Kategoria 2015 wg średniej E
1.	WF	Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej	1 357	159,57	A
2.	WNoZ	Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego	474	146,83	A
3.	WL	Zakład Immunologii Klinicznej i Transplantologii	1 361	137,06	A
4.	WF	Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki	1 303	134,38	A
5.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii	776	129,08	A
6.	WNoZ	Zakład Patologii i Neuropatologii	424	128,64	A
7.	WNoZ	Klinika Chorób Zawodowych, Metabolicznych i Wewnętrznych	573	123,17	A
8.	WL	Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii	3 093	112,21	A
9.	WL	Zakład Nadciśnienia Tętniczego	2 473	110,63	A
10.	WL	Katedra i Zakład Patomorfologii	1 846	103,34	A
11.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego	900	89,66	A

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma <i>R</i> (2012-2014)	Średnia <i>E</i> (2012-2014)	Kategoria 2015 wg średniej <i>E</i>
12.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia	886	88,53	A
13.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży	770	80,58	A
14.	WF	Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej	1 649	79,18	A
15.	WL	I Katedra i Klinika Kardiologii	1 672	75,55	A
16.	WL	Katedra i Klinika Hematologii i Transplantologii	978	72,70	A
17.	WL	Zakład Prewencji i Dydaktyki	887	71,41	A
18.	WL	Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego	504	70,58	A
19.	WL	Katedra i Zakład Chemii Medycznej	908	69,28	A
20.	WL	Klinika Nadciśnienie Tętniczego i Diabetologii	305	67,17	A
21.	WNoZ	Zakład Prawa Medycznego	197	65,67	A
22.	WL	Katedra i Zakład Biologii i Genetyki	1 313	65,57	A
23.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Ogólnego	950	64,46	A
24.	WL	Klinika Kardiologii i Elektroterapii Serca	1 368	60,62	B
25.	WL	Katedra i Zakład Histologii	1 304	58,63	B
26.	WNoZ	Zakład Informatyki Radiologicznej i Statystyki	703	56,89	B
27.	WL	Zakład Patologii i Reumatologii Doświadczalnej	351	56,18	B
28.	WNoZ	Zakład Fizjologii Człowieka	505	56,11	B
29.	WL	Katedra i Zakład Farmakologii	738	56,00	B
30.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii, Onkologii	1 030	55,87	B
31.	WL	Zakład Medycyny Molekularnej	373	54,09	B
32.	WNoZ	Zakład Badań nad Jakością Życia	635	52,92	B
33.	WF	Katedra i Zakład Chemii Organicznej	1 063	52,75	B
34.	WL	Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	1 992	52,65	B
35.	WL	Katedra i Zakład Fizjopatologii	619	52,39	B
36.	WL	Katedra i Zakład Medycyny Sądowej	1 395	50,88	B
37.	WL	Katedra i Klinika Urologii	571	49,81	B
38.	WNoZ	Zakład Toksykologii Klinicznej	334	49,10	B
39.	WF	Zakład Farmakodynamiki	423	48,64	B
40.	WNoZ	Zakład Żywienia Klinicznego i Dietetyki	914	48,08	B
41.	WF	Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej	216	48,02	B
42.	WF	Katedra i Zakład Chemii Analitycznej	631	47,97	B
43.	WL	Zakład Medycyny Rodzinnej	839	47,40	B
44.	WL	Klinika Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych	901	47,29	B
45.	WF	Katedra i Zakład Toksykologii	511	46,45	B

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma <i>R</i> (2012-2014)	Średnia <i>E</i> (2012-2014)	Kategoria 2015 wg średniej <i>E</i>
46.	WNoZ	Zakład Toksykologii Środowiska	632	45,13	B
47.	WF	Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych	611	44,67	B
48.	WF	Katedra i Zakład Farmakognozji z Ogrodem Roślin Leczniczych	737	43,73	B
49.	WL	Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii	1 276	42,41	B
50.	WL	Zakład Higieny i Epidemiologii	203	42,29	B
51.	WL	Zakład Immunologii	380	41,44	B
52.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Społecznego i Promocji Zdrowia	122	40,67	B
53.	WNoZ	Zakład Propedeutyki Onkologii	683	40,48	B
54.	WL	Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii	860	39,76	B
55.	WL	Katedra i Klinika Neurochirurgii	313	39,55	B
56.	WL	Katedra i Zakład Biochemii	1 384	39,48	B
57.	WNoZ	Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych	240	39,28	B
58.	WF	Katedra i Zakład Chemii Fizycznej	818	37,84	B
59.	WNoZ	Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej	432	37,67	B
60.	WL	Katedra i Klinika Okulistyki	315	37,65	B
61.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego	381	36,97	B
62.	WNoZ	Zakład Medycyny Nuklearnej	590	36,30	B
63.	WL	Klinika Chorób Psychiczych i Zaburzeń Nerwicowych	678	36,28	B
64.	WL	Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej	370	35,81	B
65.	WF	Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej	392	35,75	B
66.	WNoZ	II Zakład Radiologii	576	34,81	B
67.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej	823	34,48	B
68.	WNoZ	Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego	297	33,28	B
69.	WL	Klinika Neurologii Dorosłych	925	32,94	C
70.	WL	Klinika Alergologii	737	32,52	C
71.	WL	Zakład Medycyny Paliatywnej	422	32,43	C
72.	WF	Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej	766	32,35	C
73.	WNoZ	Zakład Parazytologii Tropikalnej	475	32,34	C
74.	WL	Zakład Kardioanestezjologii	192	32,00	C
75.	WNoZ	Zakład Endokrynologii Klinicznej i Doświadczalnej	258	31,78	C
76.	WNoZ	Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych	411	31,58	C
77.	WNoZ	Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie	508	31,52	C
78.	WF	Katedra i Zakład Bromatologii	495	31,24	C
79.	WF	Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej	658	30,29	C

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma <i>R</i> (2012-2014)	Średnia <i>E</i> (2012-2014)	Kategoria 2015 wg średniej <i>E</i>
80.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej	1 096	29,80	C
81.	WL	Wydziałowe Studium Informatyki Medycznej i Biostatystyki	178	29,67	C
82.	WL	Zakład Fizjologii Klinicznej	308	29,42	C
83.	WF	Katedra i Zakład Patofizjologii Farmaceutycznej	269	29,41	C
84.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej	514	28,77	C
85.	WL	Zakład Mikrobiologii Jamy Ustnej	239	28,73	C
86.	WL	Zakład Mikrobiologii Lekarskiej	542	28,25	C
87.	WL	Katedra i Zakład Fizyki i Biofizyki	244	27,96	C
88.	WL	Klinika Neurologii Rozwojowej	313	27,43	C
89.	WL	Zakład Radiologii	628	27,30	C
90.	WL	Klinika Pneumonologii	349	27,11	C
91.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego	262	26,89	C
92.	WNoZ	Klinika Rehabilitacji	509	26,54	C
93.	WNoZ	Zakład Chemii, Ekologii i Towaroznawstwa Żywności	101	25,90	C
94.	WL	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	428	25,37	C
95.	WL	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii	430	25,32	C
96.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci	632	23,74	C
97.	WL	Klinika Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej	599	23,21	C
98.	WL	Zakład Diagnostyki Chorób Serca	316	23,18	C
99.	WNoZ	Zakład Gerontologii Społecznej i Klinicznej	69	23,00	C
100.	WL	Klinika Położnictwa	674	22,00	C
101.	WL	Katedra i Klinika Otolaryngologii	661	21,81	C
102.	WL	Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii	361	20,89	C
103.	WL	Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca	178	20,36	C
104.	WL	Zakład Embriologii	81	20,26	C
105.	WNoZ	Zakład Biochemii i Fizjologii Klinicznej	125	19,48	C
106.	WL	Klinika Chorób Zakaźnych	273	18,63	C
107.	WF	Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej	245	18,49	C
108.	WF	Zakład Terapii Monitorowanej i Farmakogenetyki	294	17,99	C
109.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Twarzowo-Szczękowej i Stomatologicznej	404	17,97	C
110.	WNoZ	Zakład Higieny Żywności	32	17,67	C
111.	WL	Klinika Chirurgii Plastycznej	123	17,28	C
112.	WNoZ	Zakład Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii	51	17,00	C

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma <i>R</i> (2012-2014)	Średnia <i>E</i> (2012-2014)	Kategoria 2015 wg średniej <i>E</i>
113.	WL	Zakład Ortodoncji	131	16,38	C
114.	WL	Katedra i Klinika Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Endokrynologii Ginekologicznej	539	16,21	D
115.	WL	Zakład Anatomii i Neurobiologii	417	16,05	D
116.	WL	Zakład Neuroanestezjologii	59	16,00	D
117.	WF	Zakład Chemii Klinicznej	88	15,88	D
118.	WNoZ	Zakład Socjologii Medycyny i Patologii Społecznej	148	15,67	D
119.	WNoZ	Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej	166	14,82	D
120.	WL	Klinika Neonatologii	97	14,04	D
121.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Wieku Rozwojowego	119	13,43	D
122.	WL	Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	218	13,33	D
123.	WNoZ	Zakład Fizjoterapii	174	12,85	D
124.	WL	Zakład Anatomii Klinicznej	182	12,85	D
125.	WL	Katedra i Zakład Fizjologii	82	12,45	D
126.	WL	Zakład Etyki	91	10,11	D
127.	WNoZ	Zakład Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska	61	9,56	D
128.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej	75	8,81	D
129.	WNoZ	Zakład Psychologii Klinicznej	42	8,67	D
130.	WL	Zakład Propedeutyki Chirurgii i Urazów Wielonarządowych	65	7,93	D
131.	WL	Katedra i Zakład Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej	100	7,20	D
132.	WNoZ	Zakład Medycyny Morskiej – MCMM WHO	16	5,33	D
133.	WL	II Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	19	3,17	D
134.	WL	Zakład Technik Dentystycznych i Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia	9	1,50	D
135.	WNoZ	Klinika Chorób Serca i Rehabilitacji Kardiologicznej	0	0,00	D

WL – Wydział Lekarski, WF – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej,
WNoZ – Wydział Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej
Suma *R* – suma punktowanych osiągnięć z lat: 2012, 2013 i 2014
Średnia *E* – średnia arytmetyczna wartości *E* z lat: 2012, 2013 i 2014

W dniu 9 kwietnia 2015 roku zmarł

Jerzy SKRZYŃIECKI

emerytowany pracownik Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia Instytutu Medycyny Społecznej Akademii Medycznej w Gdańsku (obecnie Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej) w latach 1983-1992. Pozostał zatrudniony jako technik, następnie starszy technik w niepełnym wymiarze czasu pracy. Z żalem i smutkiem żegnamy zasłużonego pracownika, który kontynuując bogate tradycje rodzinne sięgające 1947 r. (*vide Gazeta AMG 5/2001*, s. 26-27), całe zawodowe życie poświęcił naszej Uczelni.

W dniu 28 marca 2015 roku zmarł

lek. Stanisław NOWICKI

absolwent Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku z roku 1958. Po studiach podjął pracę w II Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych pod kierunkiem prof. Wojciecha Gromadzkiego. W latach 1959-1969 pozostawał zatrudniony w Klinice kolejno jako asystent i starszy asystent. Uzyskał specjalizację I stopnia (1962 r.) i II stopnia (1965 r.) w zakresie położnictwa i chorób kobiecych. Po specjalnym przeszkoleniu w zakresie endokrynologii klinicznej poświęcił się głównie leczeniu niepłodności męskiej – andrologii. Żegnamy ze smutkiem troskliwego lekarza i lubianego kolegę.

W dniu 22 marca 2015 r. zmarła

dr n. przyr. Magdalena Sztaba-Kania

absolwentka kierunku analityka medyczna Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Gdańsku. Dyplom magistra otrzymała w 1974 r. W latach 1974-1978 pracowała w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Gdańsku i w Wojewódzkiej Przychodni Skórno-Wenerologicznej. Od 1978 r. zatrudniona w laboratorium analitycznym Wojewódzkiego Zespołu Chorób Zakaźnych w Gdańsku jako specjalista z oddelegowaniem do Samodzielnej Pracowni Immunologii Instytutu Patologii AMG. Tam w 1982 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych i w 1986 r. przeszła na etat akademicki starszego asystenta w Katedrze i Klinice Dermatologii, Wenerologii i Alergologii, a w 1988 r. awansowała na stanowisko adiunkta, na którym pozostawała do roku 2001. Od roku 1986 została specjalistą II stopnia w zakresie immunologii klinicznej. Po roku 2001 do roku 2005 nadal pracowała w Klinice jako specjalista. Z bólem i smutkiem żegnamy wybitnego znawcę immunologii klinicznej i utalentowanego nauczyciela akademickiego.

Powyższy nekrolog jest uzupełnioną wersją zamieszczonego uprzednio w *Gazecie AMG* 4/2015

W dniu 27 marca 2015 roku zmarła

inż. Bożena REGENT

absolwentka Wydziału Elektroniki Politechniki Gdańskiej z roku 1987; była specjalistą w zakresie aparatury elektronicznej i elektroniki biomedycznej. Wkrótce po studiach w 1989 r. podjęła zatrudnienie jako asystentka w Samodzielnej Pracowni Informatyki Medycznej Akademii Medycznej w Gdańsku. Od 1997 r. przeszła na stanowisko wykładowcy, następnie w 2009 r. objęła stanowisko starszego wykładowcy w Wydziałowym Studium Informatyki Medycznej i Statystyki GUMed. Żegnamy z wielkim żalem długoletniego nauczyciela akademickiego, doskonałego dydaktyka, bardzo cenionego i lubianego przez studentów.

W dniu 19 kwietnia 2015 roku zmarł

Henryk BOGUSKI

wieloletni pracownik Działu Technicznego Akademii Medycznej w Gdańsku. Żegnamy z żalem oddanego Uczelni pracownika. Pochowany został na Cmentarzu Oliwskim.

Sprostowanie

Redakcja przeprosza za błąd w podpisie do informacji *Powstało Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych* opublikowanej w *Gazecie AMG* 4/2015, s. 27. Przy nazwisku dr. Marka Bukowskiego omyłkowo napisaliśmy – prezes, a powinno być – wiceprezes.

Konkurs plastyczny dla dzieci 6-12 lat

*Wszystkie dzieci uwielbiamy,
Do konkursu zapraszamy.
Powiedz nam jak zdrowo żyć,
By na starość młodym być!
Nagród pełen worek mamy,
Na zwycięzcę już czekamy!*

KONKURS PLASTYCZNY

*Wszystkie dzieci uwielbiamy,
Do konkursu zapraszamy.
Powiedz nam jak zdrowo żyć,
By na starość młodym być!
Nagród pełen worek mamy,
Na zwycięzcę już czekamy!*

Zochęcamy wszystkie Dzieci do udziału w konkursie plastycznym pt. *Jak na starość młodym być?* Prace wykonane dowolną techniką, należy dostarczyć do dnia **15.05.2015** pod adres: Gdański Uniwersytet Medyczny, Katedra Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, budynek numer 15 ul. Dębinki 7, 80-211 Gdańsk. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.gumed.edu.pl

Radio Gdańsk

Polak na Sejm RP Agnieszka Pomaska

czasodzieci.pl

RODZINNY PAKIET PRZEDSIĘWZIĘCIA

O zdrowym stylu życia słyszymy dziś coraz częściej. Media promują zdrową dietę, aktywność fizyczną i zwracają uwagę na szkodliwość używek. Zdrowy styl życia ma wpływ nie tylko na nasz wygląd i zdrowie dziś, ale także w przyszłości. Dlatego pragniemy zwrócić uwagę najmłodszych na znaczenie zachowań prozdrowotnych w codziennym życiu dzieci i ich rodzin.

Gdański Uniwersytet Medyczny zaprasza wszystkie dzieci w wieku 6-12 lat do udziału w konkursie plastycznym *Jak na starość młodym być?* Prace wykonane dowolną techniką należy dostarczyć na adres: Gdański Uniwersytet Medyczny, budynek nr 15, ul. Dębinki 7, 80-211 Gdańsk do **15 maja br.** z dopiskiem „Konkurs plastyczny”.

Prace indywidualne powinny być opatrzone imieniem i nazwiskiem dziecka, wiekiem oraz numerem kontaktowym do rodzica/opiekuna. Na uczestników czekają nagrody oraz dyplomy. Konkurs objęty jest patronatem Radia Gdańsk oraz honorowym patronatem prezydenta Miasta Sopotu Jacka Karnowskiego.

Więcej informacji: Karolina Konopska, karolina_konopska@op.pl, tel. 691 983 301, Joanna Moćkun, jmockun@gumed.edu.pl, tel. 722 396 442.



Centrum Medycyny Translacyjnej GUMed

Medycyna translacyjna to sposób na szybkie przenoszenie wiedzy zdobytej w eksperymencie do codziennej praktyki klinicznej. Jej ogólne założenia najlepiej oddaje zaadoptowana w Europie z USA strategia *Technology Readiness Level* (TRL), która jest obecnie jednym z podstawowych sposobów konstruowania konkursów grantowych w programach europejskich typu Horyzont 2020. W ten sposób kiedyś NASA włączała nowe pomysły do swoich programów kosmicznych, ale wkrótce okazało się, że cały naukowy świat może zyskać na takim sposobie prowadzenia badań. W skrócie, dla każdego odkrycia z dziedziny nauk podstawowych, dokonania klinicznego czy nowego sposobu leczenia można przypisać określony stopień zaawansowania w drodze do zastosowania u pacjenta. Stosując metodę TRL można wręcz nakreślić drogę, jaką musi jeszcze przebyć wynalazek, aby można go było oddać społeczeństwu do użytku. Taki sposób pojmowania nauki zrodził też potrzebę stworzenia nowego rodzaju instytucji naukowych – Instytutów Medycyny Translacyjnej. W USA i Europie Zachodniej działają one od kilkunastu lat i łączą aktywności badawcze nauk podstawowych i klinicznych, dbając jednocześnie o prawo do własności intelektualnej uniwersytetów i naukowców, a także kontaktując ich ze światem biznesu w celu komercjalizacji wynalazków. Struktura takiego przedsięwzięcia wykracza zatem daleko poza zwykłe aktywności badawcze czy kliniczne i czyni koniecznym zaproszenie specjalistów z wielu, czasem bardzo odległych specjalności.

Nasz Uniwersytet wraz z Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w ostatnich latach znacznie poprawił warunki działalności dydaktycznej i klinicznej wielu jednostek. Uruchomienie Centrum Medycyny Inwazyjnej, dysponującego najnowocześniejszymi metodami diagnostycznymi i terapeutycznymi w zakresie medycyny zabiegowej, przeniesienie klinik pediatrycznych do gruntownie odremontowanych budynków i zgrupowanie wielu zakładów Wydziału Nauk o Zdrowiu w budynku nr 15 znacznie zwiększyły nasz potencjał kliniczny i dydaktyczny. Realizowane są kolejne bardzo ważne dla Uczelni inwestycje, takie jak Biobank i Centrum Symulacji Medycznych. Realna perspektywa budowy Centrum Medycyny Nieinwazyjnej przyniesie w najbliższej przyszłości dalszy istotny wzrost naszego potencjału klinicznego i dydaktycznego. Rośnie także aktywność naukowa wielu zespołów, co znajduje odzwierciedlenie w obiektywnej ocenie zewnętrznej. Wydział Farmaceutyczny uzyskał prestiżowy status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego oraz kategorię A+ w rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wydział Nauk o Zdrowiu i Wydział Lekarski uzyskały kategorię A. Dlatego, aby utrzymać silną naukową pozycję wydziałów GUMed i przyspieszyć rozwój po-

szczególnych zespołów naukowych, a także lepiej wykorzystać dla badań naukowych możliwości wynikających z szybkiego rozwoju infrastruktury Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, wychodzimy z inicjatywą utworzenia Centrum Medycyny Translacyjnej (CMT) w ramach naszego Uniwersytetu.

Stworzenie ośrodka medycyny translacyjnej może mieć dla Uniwersytetu i Szpitala szczególne znaczenie. Wysoki poziom kadry naukowo-dydaktycznej i diagnostyki oferowany przez uniwersyteckie kliniki pozwala dostrzec w chorobie pacjenta elementy, które mogą doprowadzić do stworzenia nowych sposobów terapii. Z drugiej strony Uniwersytet nie ma wystarczających środków do tego, aby takie odkrycia doprowadzić do etapu, w którym byłyby one gotowe jako komercyjny produkt i często są one „zapominane” lub, co gorsza, przejmowane przez silniejsze finansowo i organizacyjnie podmioty. Centrum Medycyny Translacyjnej GUMed powinno się stać ośrodkiem dbającym o to, aby we współpracy z zewnętrznymi partnerami, w tym przemysłowymi, odkrycia nie pozostawały na półkach naukowców, ale były rozwijane do poziomu komercyjnego produktu, także z korzyścią dla Uniwersytetu i badaczy. Dobrym przykładem takiego podejścia jest np. format plików dźwiękowych, którego używa każdy z nas. MP3 zostało opracowane przez naukowców z Lipska i Hanoweru, między innymi jako odpowiedź na wyzwania audiologii, ale dopiero Instytut Fraunhofera, zajmujący się translacją takiej wiedzy, doprowadził to rozwiązanie do poziomu technologii pozwalającego na jej zastosowanie w codziennym użytku – w tym wypadku wcale niezwiązanym z medycyną. Dzięki temu każdy z nas może mieć ogromną bibliotekę nagrań w swoim telefonie, natomiast Instytut Fraunhofera cieszy malutki procent zysków przesyłany do uniwersyteckiej kasy z każdego pliku.

Podstawowym celem powołania Centrum Medycyny Translacyjnej GUMed jest stworzenie nowych rozwiązań organizacyjnych i infrastrukturalnych, które doprowadzą do optymalnego wykorzystania potencjału naukowo-badawczego jednostek klinicznych GUMed poprzez ich wzajemną interakcję oraz współpracę z:

- jednostkami GUMed reprezentującymi nauki podstawowe i farmację,
- jednostkami naukowo-badawczymi regionu,
- podobnymi ośrodkami w Europie, USA i Azji,
- przemysłem oraz innowacyjnymi przedsiębiorcami w regionie, Polsce i na świecie.

Umożliwi to realizację multidyscyplinarnych projektów zogniskowanych na medycynie spersonalizowanej (*personalised medicine*), których podstawowym celem będzie opracowanie innowacyjnych rozwiązań o charakterze aplikacyjnym w zakre-



Uczestnicy nieformalnego spotkania w Sobieszewie w styczniu br.

sie medycyny, farmacji i szeroko pojętej ochrony zdrowia. Idea Centrum Medycyny Translacyjnej ma w naszym przekonaniu wiele zalet, takich jak:

- Optymalizacja wykorzystania sprzętu i aparatury naukowo-badawczej poprzez stworzenie *core facilities*.
- Optymalne wykorzystanie rozproszonego potencjału poszczególnych grup badawczych.
- Wzrost efektywności wykorzystania pozyskanych środków na projekty badawcze i badawczo-wdrożeniowe.
- Wzrost konkurencyjności jednostek GUMed oraz współpracujących jednostek naukowo-badawczych regionu, a w konsekwencji zwiększenie efektywności pozyskiwania środków na projekty naukowo-badawcze oraz badawczo-wdrożeniowe ze środków publicznych krajowych, europejskich i międzynarodowych.
- Wzrost efektywności pozyskiwania parterów biznesowych dla realizacji projektów badawczo-rozwojowych, prowadzący do zmiany modelu finansowania badań w GUMed z większym udziałem środków niepublicznych.
- Umocnienie pozycji GUMed jako akademickiego lidera innowacyjności i partnera dla biznesu krajowego i międzynarodowego.
- Zwiększenie możliwości rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych GUMed oraz jednostek współpracujących, co spowoduje umocnienie ich pozycji w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym.

Dla realizacji celów CMT konieczne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury obejmującej przestrzeń pracowniano-zabiegową dla prowadzenia badań o charakterze klinicznym, pracownię obrazowania z wykorzystaniem najnowocześniejszych metod rezonansu magnetycznego, przestrzeń laboratoryjną, przestrzeń biurową dla prowadzenia badań oraz przestrzeń komercyjną dla działania firm o charakterze innowacyjnym. Optymalną lokalizacją jest teren Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego GUMed. Bezpośrednia współpraca i integracja z systemami UCK ułatwi prowadzenie projektów o charak-

terze aplikacyjnym. Możliwość korzystania przez UCK z innowacyjnych technologii medycznych umocni pozycję szpitala uniwersyteckiego jako jednostki najwyższej referencyjności, świadczącej unikatowe świadczenia medyczne.

Wstępna dyskusja dotycząca założeń organizacyjnych CMT odbyła się w szerokim gronie przedstawicieli wszystkich wydziałów, władz GUMed i zarządu UCK na nieformalnym spotkaniu w Sobieszewie w styczniu br. Ujawniło ono przede wszystkim ogromne potrzeby integracji środowiska naukowego naszej Uczelni, co bezpośrednio wpisuje się w ideę powołania CMT. Funkcją pełnomocnika ds. utworzenia CMT rektor Moryś powierzył profesorowi Krzysztofowi Narkiewiczowi. Delegacja naszej Uczelni w składzie: prof. Janusz Moryś, prof. Tomasz Bączek, prof. Marcin Gruchała, dr Krzysztof Chlebus i prof. Krzysztof Narkiewicz wizytowała w dniach 26-27 stycznia br. Uniwersytet w Glasgow, który jest jednym z liderów wprowadzenia podobnych rozwiązań w Europie. Wizyta odbyła się na zaproszenie prof. Anny Dominiczak (Vice-Principal and Head of College of Medical, Veterinary and Life Sciences University of Glasgow), która zadeklarowała chęć pomocy w pracach nad stworzeniem CMT GUMed.

CMT jest inicjatywą otwartą dla wszystkich jednostek GUMed. Jej wstępne założenia zostały przedstawione na posiedzeniach Rad Wydziałów: Lekarskiego, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu. Liczymy na szeroką dyskusję i współpracę całego środowiska naukowego przy realizacji tego projektu. Niewątpliwie wyzwaniem będzie pozyskanie środków na jego realizację i ustalenie zasad funkcjonowania zapewniających jego utrzymanie i dalszy rozwój. Będzie to możliwe, jeśli poza akceptacją wewnątrz Uczelni uzyskamy wsparcie dla tej inicjatywy ze strony władz lokalnych i kluczowych przedstawicieli lokalnego biznesu, zainteresowanego innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie szeroko pojętej ochrony zdrowia.

prof. Krzysztof Narkiewicz, prof. Marcin Gruchała,
prof. Jacek Jassem, prof. Piotr Trzonkowski

II edycja wielkanocnego projektu

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych zorganizowało 2 kwietnia br. kolejne świąteczne spotkanie dla chorych dzieci z Kliniki Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca oraz Nefrologii Dziecięcej. Dzieci dekorowały świąteczne ciasteczka, przepięknie malowały styropianowe jajka oraz kolorowały

obrazki, które potem zostały wywieszane jako wystawa na ścianach świetlicy. Jak co roku najlepszą zabawę miały szukając małych kolorowych pisanek pochowanych w zakamarkach szpitala. Koordynatorem projektu była mgr Magda Warzocha przy ogromnym wsparciu dr Anny Kuciejczyk i mgr Ewy Danisz. Cieszymy się, że nasz mały wielkanocny projekt sprawił maluchom tyle radości. A już niedługo kolejne akcje.

mgr Magda Warzocha,
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych



Od lewej: mgr Magda Warzocha, mgr Ewa Danisz, dr Anna Kuciejczyk



Ciekawa propozycja praktyki wakacyjnej

Cieciorka – daj się porwać!

„Cieciorka” to nazwa, a zarazem hasło wywoławcze niepowtarzalnych w swej formule obozów kontaktowych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, które są organizowane od 1985 r. W latach 1985-2014 w 59 obozach uczestniczyło łącznie około 1800 dzieci niepełnosprawnych oraz około 1650 ich przyjaciół, czyli opiekunów, przede wszystkim studentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, Wyższej Szkoły Zarządzania w Gdańsku, Uniwersytetu Gdańskiego oraz innych trójmiejskich uczelni.

Realizatorem idei „Cieciorek” od 1991 roku jest grupa wolontariuszy, a począwszy od roku 2015 – Stowarzyszenie Organizacji Obozów „Cieciorka”. Od 2000 r. przewodniczy im Robert Cybulski, a działania koordynuje Zbigniew Pazderski.

Oboz „Cieciorka” daje opiekunom możliwość konfrontacji ze stereotypami na temat niepełnosprawności, wywołującymi się z lęku przed odmiennością. Ponadto burzy mity o małej wartości i przydatności społecznej osób niepełnosprawnych dzięki włączaniu ich w różne formy aktywności – poczynając od czynności samoobsługowych, poprzez udział w przygotowaniu imprez, na aktywnym w nich uczestnictwie kończąc. Dzieci niepełnosprawne mają okazję zaprezentować się innym osobom w sposób, który odbiega od stereotypowego myślenia: poprzez swoje zaangażowanie, wysiłek, ukazanie możliwości, talentów i osiągnięć, włączając się aktywnie w budowanie atmosfery obozowej. Czują się potrzebne i wartościowe. Są czynnymi współtwórcami, a nie jedynie biernymi odbiorcami działań. Dzięki takim działaniom zmiana obrazu własnej osoby przyczynia się do wzrostu poczucia własnej wartości oraz samoakceptacji. Obozy „Cieciorka” poprzez swoją niepowtarzalną atmosferę pozostawiają w pamięci uczestników trwałe ślady na całe życie, wspaniałe wspomnienia, wyjątkowe doświadczenia oraz zmiany na lepsze.

Uczestnicy obozu

Uczestnikami – podopiecznymi są głównie dzieci z niepełnosprawnością fizyczną (dziecięcym porażeniem mózgowym, zanikiem mięśni i innymi schorzeniami narządów ruchu, w wieku od ok. 6 do 16-20 lat). Niekiedy w turnusach uczestniczą również dzieci z innymi rodzajami schorzeń, np. z zespołem Downa, z zespołem Aspergera czy ADHD.

Ich opiekunami będziecie Wy – studenci uczelni wyższych (wydziałów lekarskiego, nauk o zdrowiu, kierunków: fizjoterapii, pedagogiki, psychologii i innych). Każdy opiekun ma powierzone

swojej opiece dziecko niepełnosprawne. Pomaga mu nie tylko przy codziennych czynnościach: myciu, ubieraniu się, jedzeniu, załatwianiu potrzeb fizjologicznych, lecz także aktywizuje do czynnego uczestnictwa w programie obozu, w tym w zabawach. Zakres pomocy uzależniony jest od możliwości dziecka. Najczęściej każdy podopieczny ma jednego opiekuna. Niekiedy jednak dziecko z dużą niepełnosprawnością może potrzebować 2 opiekunów, natomiast przy dzieciach bardziej samodzielnych jeden opiekun może mieć 2-3 podopiecznych.

Wychowawcy grup i pozostali członkowie kadry

Wszyscy uczestnicy obozu są podzieleni na 3 grupy po około 25 osób. Wychowawcami grup są osoby, która posiadają, oprócz kwalifikacji formalnych, doświadczenie w opiece nad osobami niepełnosprawnymi oraz w prowadzeniu grup integracyjnych. Aby zapewnić dzieciom maksymalne bezpieczeństwo, na terenie placówki przez cały turnus przebywa lekarz, ratownik medyczny lub pielęgniarka. Nad rehabilitacją dzieci i młodzieży czuwają wykwalifikowani fizjoterapeuci.

Program turnusu

Podczas trwania turnusu prowadzona jest głównie rehabilitacja społeczna. Prowadzimy także rehabilitację medyczną, za którą odpowiada wykwalifikowany fizjoterapeuta. We wszystkich ćwiczeniach możecie uczestniczyć w charakterze pomocników. Dewizą obozu jest wzbogacenie tradycyjnych ćwiczeń rehabilitacyjnych urozmaiconymi zajęciami ruchowymi na świeżym powietrzu oraz zajęciami teatralno-tanecznymi.

W ciągu 14 dni obozu odbywa się ponad 50 imprez. Mają one różny charakter i założenia: nawiązywanie partnerskich więzi pomiędzy opiekunem a podopiecznym, integracja grup, integrację ogólnie obozową. Część zajęć wymaga od uczestników pracy zespołowej, a część indywidualnej. Kładziemy również nacisk na szeroko rozumianą rehabilitację społeczną. Staramy się, aby zajęcia terapeutyczne oraz grupowe pomagały osobom niepełnosprawnym w przełamywaniu barier psychicznych i uczyły większej pewności siebie. Przyjazna atmosfera obozowa, wsparcie opiekuna i kadry, starannie przygotowany program obozu pomagają dzieciom wykazać się ich talentami oraz je pogłębić, a także zaprezentować pełnię swoich możliwości. Osoby niepełnosprawne na naszym obozie są współtwórcami, a nie jedynie biernymi odbiorcami programu.

Nie zapominamy, że są to przecież wakacje – czas zabawy i odpoczynku. Dlatego wszystkie formy rehabilitacji i terapii prowadzone są tak, by doskonale bawiąc, wiele uczyły.

W tym roku odbędą się dwa turnusy w terminach:

- I turnus 10 lipca – 24 lipca 2015 r.
- II turnus 25 lipca – 8 sierpnia 2015 r.

Miejsce pobytu

Tegoroczne turnusy, podobnie jak te organizowane od 2009 r. odbywać się będą w ośrodku kolonijno-wypoczynkowym w Raduniu, niedaleko Dziemian. Obóz położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie lasu, w pobliżu jeziora. Uczestnicy, wraz ze swoimi opiekunami, zakwaterowani są w pawilonach oraz (na specjalne życzenie) w namiotach NS.

Adres ośrodka: Ośrodek Kolonijno-Wypoczynkowy „Raduń”, ul. Tkálnia 1/1, 82-425 Dziemiany

Opiekunom oferujemy:

- intensywne szkolenie w zakresie opieki nad osobą niepełnosprawną,
- możliwość zapoznania się z różnymi rodzajami niepełnosprawności, którymi obciążone są dzieci przyjeżdżające na turnusy,
- możliwość sprawdzenia się w roli osoby pracującej z dziećmi niepełnosprawnymi o różnych rodzajach ograniczeń fizycznych i psychicznych, zarówno wrodzonych, jak i nabytych w wyniku uszkodzeń anatomicznych struktur organizmu,
- zaliczenie praktyki wakacyjnej opieki nad chorym
- nocleg w pawilonach (remontowanych w latach: 2009, 2014, 2015) lub sporadycznie (na specjalne życzenie) w dużych namiotach wojskowych typu NS,
- pełne wyżywienie,
- pomoc lekarską w razie potrzeby,
- doskonałą atmosferę,
- dobrą zabawę,
- nowe doświadczenia związane z przyszłą pracą.

Czego oczekujemy od opiekuna na naszych obozach:

- całodobowej opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym,

- aktywnego udziału w życiu obozu,
- kreatywności,
- zaangażowania,
- dobrego humoru.

Kontakt do organizatora:

Stowarzyszenie Organizacji Obozów „Cieciorka”
ul. Morenowe Wzgórze 30B/15

80-283 Gdańsk

tel. 503 450-531 – Monika Ekert

tel. 500 207-330 – Robert Cybulski

fax 58 735-05-25

www.cieciorka.pl; cieciorka@cieciorka.pl

Zwracam się do studentów I roku o zainteresowanie się oryginalną możliwością odbycia wakacyjnej praktyki opieki nad chorym. Praktyka wakacyjna jest czasami postrzegana jako obowiązek wynikający z programu nauczania. Niemniej stanowi ona integralną część procesu kształcenia lekarza nie tylko w zakresie „rzemiosła”, ale przede wszystkim podejścia do drugiego człowieka. Turnusy obozów „Cieciorka” to nie tylko praktyka wakacyjna, ale także wspaniała możliwość nabrania ciekawego spojrzenia na pracę lekarza i problemy naszych podopiecznych. Mogę nawet zaryzykować twierdzenie, że to wspaniała przygoda. Wielu obecnych profesorów naszej Uczelni stawiało swoje pierwsze kroki właśnie podczas obozów w Cieciorkie w latach 90. Dodatkowym atutem uczestnictwa w obozach jest zaliczenie całej 4-tygodniowej praktyki podczas 2-tygodniowego turnusu. Ta pozorna rozbieżność wynika z wymiaru czasu dyspozycyjności podczas obozu. Gorąco zachęcam studentów do udziału w tegorocznej edycji obozów „Cieciorka”. Zapisy na poszczególne turnusy można realizować wysyłając zgłoszenie w postaci e-maila z podaniem imienia, nazwiska i wybranego turnusu na adres praktyki@gumed.edu.pl. Spotkanie przedwyjazdowe uczestników obozów odbędzie się we czwartek, 7 maja br. o godz. 18 w sali im. prof. Hillera.

dr hab. Stanisław Hać,
prodziekan Wydziału Lekarskiego



Rocznik 1959-1964

Wspomnienia farmaceutów w 50 lat po zakończeniu studiów

Od kilkunastu lat w polskich uniwersytetach medycznych (w Gdańsku od 1998 r.) odbywają się uroczystości odnowienia dyplomów. Absolwenci przybywają po 50 latach do swojej starej Uczelni i wspominają dawne czasy, gdy młodzi i pełni zapału rozpoczynali kariery. Zachęteni opisami takich spotkań w Gdańsku, Lublinie i Poznaniu spróbowaliśmy przedstawić nasze studia na Wydziale Farmaceutycznym AMG w latach 1959-1964.

W powojennej Polsce farmację studiowano tylko w kilku miastach. Na północy kraju jedynym takim ośrodkiem był Gdańsk, a jego nadmorskie położenie przyciągało młodzież nawet ze Śląska i Małopolski. Zdobycie upragnionego dyplomu magistra farmacji nie było łatwe. Należało pokonać konkurentów na egzaminie wstępnym (przez wiele lat był nadmiar kandydatów) i zapewnić sobie warunki życiowe, czyli mieszkanie (najlepiej w akademiku) oraz stypendium.

Obowiązujący wówczas regulamin studiów był tak skonstruowany, aby dyplomy otrzymywali ludzie inteligentni i zainteresowani pracą w zawodzie. Na pierwszym roku przyzwyczajano nas do systematycznej pracy, a wobec braku nowoczesnych podręczników należało uczęszczać na wykłady. Rygorystycznie przestrzegano obecności na ćwiczeniach, a niezdany egzamin powodował duże kłopoty. Mogliśmy zdawać również w drugim terminie, bywały też „terminy prywatne”, ale wówczas student musiał poświęcić część wakacji na uzupełnienie wiedzy. Uzyskanie oceny niedostatecznej z jednego przedmiotu oznaczało w praktyce koniec studiów, bo pierwszego roku nie wolno było powtarzać. Można było prosić jeszcze o trzeci termin „komisyjny”, ale i tam odpadało wiele osób. Starano się także na podstawie zaświadczeń o chorobach lub trudnych problemach życiowych o tzw. urlop dziekański. Studia były chwilowo uratowane, jednak tracono np. mieszkanie w akademiku i zaczynały się kolejne trudności.

Zahartowany na pierwszym roku student poznawał przez kolejne 2 lata dyscypliny pomocne przy wyborze specjalności

zawodowej. Jedną z trudnych przeszkód były prowadzone na Wydziale Lekarskim zajęcia z biochemii. Tam stosowano już punktowy system oceny. Nieobecności na ćwiczeniach lub repetytorium nie można było odrobić, co w dużej mierze utrudniało zdanie egzaminu. Niekiedy zdarzały się trudne do zaakceptowania sytuacje np. kolega zachorował i przedstawił zaświadczenie lekarskie, a adiunkt oświadczył: *bardzo mi przykro Doktorze, ale twój pociąg już odjechał*. Ktoś inny w badanym materiale znalazł „ślady białka” i usłyszał komentarz... *kiedy wykonasz zlecenie lekarza, też napiszesz o jakiś śladach?* Były jednak i pozytywki z tych ćwiczeń. Jednemu z kolegów pobrano krew i analizowano ją na zajęciach, a potem delikwenta poproszono do gabinetu i poinformowano, że ma początki choroby groźnej dla życia (szybko podjął leczenie). Bywały też zabawne historie. Kolega zapytany o zawartość wody w organizmie człowieka, wymienił 5%, a po komentarzu egzaminatora: *człowiek byłby bardzo chudy*, podwyższył stawkę do 10, 20 i wreszcie do 40%. Wtedy usłyszał... *niech pan doda jeszcze 20 i będziemy w domu* – wypowiedź oceniono na 3 punkty w skali do 10.

Poznaliśmy również kilku oryginalnych asystentów. W jednej z katedr, po serii ćwiczeń odbywały się kolokwia wyjściowe. Brak oceny lub dwójka wskazywały na lenistwo studenta, a to miało odpowiedni skutek na egzaminie. Z takimi problemami radził sobie nasz kolega Tadzio W. Gdy nie mógł odpowiedzieć na trudne pytanie, wzdychał ciężko: *nie rozumiem jak (VIP)... może opanować tyle materiału*. Otrzymywał zwykle ocenę 3 minus, ale miał punkty, a my po wyjściu z katedry zaśmiewaliśmy się. Ten sam nasz sympatyczny kolega zapytany na egzaminie przez profesora o zastosowanie fenolu w przemyśle farmaceutycznym, odpowiedział bez chwili namysłu: *wszechstronne, Panie Profesorze*; wykładowca dowcipnie zaproponował: *o szczegółach opowie mi Pan podczas kolejnego spotkania*.

Zdarzały się różne sytuacje. Jeden z asystentów zlecił kolegdzie Alemu T. oczyścić przez destylację jakiś związek chemiczny. W pewnym momencie usłyszeliśmy huk, a student upadł na posadzkę. W laboratorium unosił się zapach spalonego prochu. Szklana aparatura do destylacji rozpadła się na drobne kawałki. Przybiegł asystent i powiedział do przestraszonego studenta: *wie Pan, ten preparat był w Japonii używany do produkcji materiałów wybuchowych*. Nasz pedagog wkrótce rozstał się z AMG. Potem dowiedzieliśmy się, że wyjechał do USA i tam już pozostał.

Filozofii marksistowskiej uczyła nas dojeżdżająca z Warszawy dr S. Lewi. Wystarczyło być na kilku wykładach i podpisać listę obecności, żeby otrzymać zaliczenie przedmiotu.

Ciekawe były zajęcia z historii farmacji. Nasz ambitny kolega Jasiu S., po pisemnym zaliczeniu, został wezwany do wykładowcy, aby ustnie potwierdził swoją wiedzę. Był rozżalony, bo nie ściągał.



Jedziemy zwiedzać zakłady farmaceutyczne w Warszawie, maj 1963 r.

Po tym trudnym, już w znacznie zmniejszonym składzie, zaczęliśmy lżejszy i bardziej atrakcyjny okres studiów. Na IV roku wybieraliśmy kierunek apteczny lub analityczny. Chętni mieli też możliwość pogłębienia wiedzy zapisując się do studenckich kół naukowych. Pod opieką pracowników katedr wykonywali prace prezentowane np. na uczelnianej konferencji SKN. Nasz kolega uzyskał nawet, jako jeden z pierwszych studentów AMG, ceniony dyplom „Czerwonej Róży”. Samochodów wówczas nie przyznawano, ale Bogdan K. osiągnął szybko awans na stanowisko profesorskie. Inni znajdowali czas na działalność w Zrzeszeniu Studentów Polskich, organizacji jak na tamte lata apolitycznej. Nagrodą dla Wojtka P., Edka K. czy Jurka N. były wyjazdy na praktyki studenckie do Jugosławii i Austrii.

Wreszcie w październiku 1964 roku zebrano nas w „dużej sali”, czyli audytorium Wydziału na absolutorium. W obecności prorektora AMG prof. F. Pautscha otrzymaliśmy z rąk dziekana profesora J. Wierzchowskiego indeksy z odpowiednim wpisem. Był to dla nas dzień wielkiej radości i ostatnie spotkanie w takim gronie. Teraz pozostawało tylko wykonanie w wybranej jednostce tzw. pracy magisterskiej (obowiązek wprowadzony w 1958 roku), a po zatwierdzeniu takiego opracowania przez Radę Wydziału odbieraliśmy w dziekanacie, nawet do końca grudnia, dyplomy. Nastąpił czas poszukiwania pracy. Osoby pobierające tzw. stypendia fundowane przyznawane np. przez Zarządy Aptek czy Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, kierowano do wyznaczonej placówki. Rezygnacja z takiej oferty oznaczała konieczność spłaty zaciągniętego kredytu. Podjęcie zatrudnienia na Uczelni zwalniało z pracy w innym resorcie. Wielu naszych kolegów pracowało na uczelniach w Gdańsku, Bydgoszczy, Olsztynie czy w Poznaniu. Kariery naukowe 11 osób przebiegały różnie. Mieliśmy spośród nas trójkę profesorów: H. Szczęsną-Kaczmarek, B. Kędzię i A. Zasadowskiego. Wyjeżdżali do Włoch, Chin, Korei, Japonii i Ameryki Południowej. Odbywali staże badawcze, występując również na wielu konferencjach naukowych. Z naszej gromady 10 osób uzyskało stopnie doktorskie. Nie wszyscy doczekali zasłużonej emerytury (śp. D. Litwińska i śp. E. Kownacki).



W koleżeńskim gronie

Czas upływał. Rozstrzygano ważne problemy, chociażby znalezienie partnera życiowego. Koleżanki mogły się potem pochwalić udanymi dziećmi i wnuczętami. Były jednak i takie, które już podczas studiów zakładały ognisko domowe. Nasze koleżanki, stanowiące zdecydowaną większość, zawierały niekiedy nietypowe związki małżeńskie. Któraś poślubiła dyplomatkę PRL-u, inna została żoną prezydenta wojewódzkiego miasta (nie chciała przez te minione lata utrzymywać bliższych kontaktów z nami). Spotykaliśmy się w większym lub mniejszym gronie co 5 lat, co zawdzięczamy naszej niestrudzonej Alicji Duh-Imbor.

Wykształcenie farmaceutyczne pozwalało nam podejmować pracę nie tylko w aptekach, ale i w wielu branżach i instytucjach. Radziliśmy sobie dobrze czy to na placówkach aptekarskich w Libii, w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, czy też w Szwajcarii. Nasza koleżanka Maryla Bronk znalazła np. zatrudnienie w kanadyjskim przemyśle petrochemicznym.

Nie wszyscy absolwenci dożyli późnego wieku. Nieoczekiwanie odeszła od nas Domicela (Magda) Litwińska, urodzona gdzieś na Litwie, deportowana przez NKWD, nie znała rodzi-



Absolutorium, 10 październik 1964 r.

ców. Nazwisko nadano jej po 1945 roku. Po uzyskaniu doktoratu, pracując w gdańskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego wyjeżdżała na staż naukowy do Włoch. Wybuch w Czarnobylu przyspieszył jej chorobę i spowodował zgon. Schorzenia nowotworowe były przyczyną śmierci starościny naszego roku Zosi Zwyrzykowskiej, Edka Kownackiego, Włodka Bukatego i Zbyszka Piluta. Anita Meldner i powszechnie lubiany Wacek Powierza zginęli w wypadkach samochodowych. Wacek wiózł wtedy własnym samochodem do domu chorego pilnie potrzebny lek ze swojej apteki.

Byliśmy gromadą młodych, pełnych energii ludzi, którzy realizowali swoje zainteresowania w różny sposób. Jedną z form rozrywki były wycieczki. W ramach ZSP wyjeżdżaliśmy do NRD, ZSRR czy na Węgry. Niezwykle udaną wyprawę odbyliśmy do Warszawy na wystawę prac Van Gogha. Podczas zwiedzania zamku w Kwidzynie grupa naszych dżentelmenów próbowała usadowić koleżankę Sławkę na dużej armacie. Zabawy w Klubie Medyka czy w akademikach były stałym elementem naszych rozrywek. Imprezy bywały niekiedy zbyt głośne i zakrapiane, co kończyło się wezwaniem do Komisji Dyscyplinarnej, zwykle jednak wyrozumiałej dla delikwentów.

Kiedy kończyliśmy studia, postanowiliśmy organizować co 5 lat (działał sprawny komitet) spotkania towarzyskie naszego roku. Na tych zjazdach często bawili się razem z nami profesorowie J. Sawlewicz i J. Kołodziejski.

Nasze zajęcia odbywały się też na Wydziale Lekarskim i w obiektach Politechniki Gdańskiej. Te na PG obfitowały niejednokrotnie w komiczne sytuacje. Dla naszych koleżanek ćwiczenia przy aparaturze przemysłowej były powodem wielu utraień.

Farmakologię poznawaliśmy m.in. dzięki dr Z. Wigłusz. Egzaminatorem był profesor J. Teuchmann. Na koniec pytał o pełną nazwę substancji stosowanych w medycynie, takich jak LSD, DOPA i tym podobne. Kiedyś zapytał naszą koleżankę o znaczenie skrótu CPN. Kiedy odpowiedziała, że to chyba Centrala Produktów Naftowych, wstawił do indeksu ocenę dobrą.

Bardzo lubiliśmy prof. J. Kołodziejskiego. Ten znakomity znawca roślin leczniczych, jako prodziekan wydziału, często brał udział w egzaminach komisyjnych. Starał się bronić słabych studentów, mawiając, że w ten sposób poprawia dziekanowi statystykę. Zdarzyło się, że nasza grupa odbywała ćwiczenia z farmakognozji 19 marca w dniu imienin Profesora. Zaopatrzeni w kwiaty delegaci udali się w małej grupce z życzeniami do gabinetu Profesora. Przyjęto ich serdecznie, sadząc przy stole. Gdy po dłuższej chwili wrócili do pracowni, nie mogli niczego dojrzeć pod mikroskopem. Sympatyczna dr A. Kuleszyna poprosiła ich, aby odpoczęli w domu, a następnym razem będzie lepiej. Długo wspominali smak nalewki, którą poczęstował ich Profesor.

Wielu kłopotów mogliśmy uniknąć dzięki paniom z dziekanatu Wydziału. Kierowniczką Regina Zaleska, dla nas Pani Renia, zawsze życzliwie uśmiechnięta, niejednokrotnie pomagała nam i podpowiadała jak wyjść z chwilowych trudności. Jej zastępczynią była p. Lidia Szajek (żyje do dziś).

Staraliśmy się dobrze wypełniać nasze obowiązki tak zawodowe, jak i obywatelskie. Kolegę Jasia R. wybierano przez kilka kadencji na stanowisko burmistrza miasta.

Dzięki życzliwości dziekana Wydziału Farmaceutycznego Uczelni, która dziś nosi nazwę Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (od 2009 roku), uzyskaliśmy zgodę na uroczyste spotkanie w murach Uczelni w 50 lat po zakończeniu studiów. Te wspomnienia, czasem może zbyt osobiste, dedykujemy naszym Koleżankom i Kolegom z rocznika 1959/1964.

Zbigniew Kamiński,
Jerzy Nacel

Ważne informacje MNiSW

BIULETYN MNiSW, 10 kwietnia 2015 r.

Prof. Jerzy Duszyński powołany na prezesa Polskiej Akademii Nauk

Premier Ewa Kopacz powołała 9 kwietnia br. prof. Jerzego Duszyńskiego na prezesa Polskiej Akademii Nauk, który został wybrany na tę funkcję 19 marca br. przez Zgromadzenie Ogólne PAN. Nowy prezes jest biochemikiem, profesorem nauk biologicznych. W latach 2008-2009 był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

„Zawód naukowiec”. Kampania na ulicach miast uniwersyteckich

W kwietniu po ulicach 10 ośrodków akademickich (Kraków, Wrocław, Trójmiasto, Warszawa, Katowice i pozostałe miasta Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, Poznań, Łódź, Lublin, Szczecin oraz Toruń) jeździły autobusy z reklamami, które zachęcały zdolnych młodych ludzi do wyboru kariery naukowej. Celem kampanii Ministerstwa Nauki było zbudowanie pozytywnego wizerunku naukowców, którzy patrzą w przyszłość – lepszą dzięki ich badaniom i wynalazkom. Kampania „Zawód naukowiec” została zainaugurowana w październiku 2014 r. spotkaniem na Politechnice Warszawskiej z laureatami Diamentowych Grantów i Generacji Przyszłości. Wzięto w nim udział jedenaścioro wybitnych polskich naukowców młodego i średniego pokolenia – Ambasadorów Nauki.

NCN. Wyniki I etapu konkursów OPUS 8, PRELUDIUM 8 i SONATA 8

Narodowe Centrum Nauki udostępniło wyniki I etapu kwalifikacji trzech swoich konkursów: OPUS 8, PRELUDIUM 8 i SONATA 8. Uczestnicy konkursów, których wnioski zostały odrzucone, mogą zapoznać się z uzasadnieniem decyzji komisji. Informacje dostępne są po zalogowaniu w systemie OSF: <https://osf.opi.org.pl/app/adm/start.do>.

NCN. Uwaga: zmiana w sposobie wypłacania dofinansowań

We wszystkich konkursach od 16 czerwca 2014 r. wypłata środków finansowych na realizację projektów, staży lub stypendiów doktorskich możliwa będzie wyłącznie na rachunek bankowy wyodrębniony dla projektu. W załączniku nr 2 do umowy należy więc podać dane tego osobnego konta. Zmiana nie dotyczy umów sprzed 16 czerwca 2014 r.

KPK. Inicjatywa Leków Innowacyjnych w Europie Środkowo-Wschodniej

30 kwietnia br. w Pradze odbyła się pierwsza konferencja dla krajów Europy Centralnej i Wschodniej dotycząca Inicjatywy Leków Innowacyjnych (IMI). Celem było przybliżenie Programu w krajach regionu. Podczas konferencji odbyły się prelekcje i warsztaty o możliwościach jakie daje program oraz można było dowiedzieć się jak skutecznie składać wnioski do udziału w konkursach IMI.

BIULETYN MNiSW, 17 kwietnia 2015 r.

MNiSW promuje Europejską Kartę Naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych

Ministerstwo rozpoczęło działania promujące na uczelniach i w instytutach badawczych zasady Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników

naukowych. Wspólnie z NCN i NCBR wypracowujemy uwzględnianie w konkursach zasad Karty i Kodeksu. Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych zaproponował już przyznawanie odpowiedniej liczby punktów jednostkom, które uzyskały znak HR Excellence in Research.

Do tej pory znak HR Excellence in Research zdobyło 5 z 16 polskich organizacji-sygnatariuszy Karty i Kodeksu. Ich przedstawiciele uczestniczyli 15 kwietnia br. w spotkaniu promującym Kartę i Kodeks.

– Jako instytut międzynarodowy od samego początku chcieliśmy przyciągać badaczy z zagranicy. Logo HR jest prestiżowym oznaczeniem, które wyróżnia naszą ofertę – mówiła prof. Marta Miączyńska, wicedyrektor Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej. – Otrzymane w 2009 roku logo umożliwiło nam zdobycie grantu w wysokości ponad 2 mln euro i otwarcie międzynarodowych studiów doktoranckich – zaznacza Adam Szewczyk, dyrektor Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Nenckiego PAN. Prof. Marek Krawczyk, przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zapewnia, że na następnym zgromadzeniu KRASP-u poruszone zostaną kwestie Karty, Kodeksu i logo HR Excellence in Research oraz ich wpływu na działalność jednostek naukowych.

Europejska Karta Naukowca i Kodeks postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych dostępna także w serwisie MNiSW

Europejska Karta Naukowca i Kodeks postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych to stworzone w 2005 r. przez Komisję Europejską zalecenia dla organizacji naukowych i uniwersytetów. Karta opisuje prawa i obowiązki naukowców, jak i instytucje ich zatrudniające. Dotyczą one warunków pracy, rozwoju kariery naukowej, mobilności, opieki naukowej dla młodych. Kodeks zawiera zasady rekrutacji naukowców, których instytucje-pracodawcy powinny przestrzegać. Instytucje, które wdrożą zasady Karty i Kodeksu zgodnie z procedurą KE, otrzymują logo HR Excellence in Research. Dokumenty te są kolejnym krokiem do stworzenia Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Oznaczenie HR Excellence in Research pozwala jednostkom naukowym przyciągać najlepszych specjalistów.

http://www.nauka.gov.pl/europejska-karta-naukowca/#Sekcja_2

Rada Narodowego Centrum Nauki o Europejskiej Karcie Naukowca

Rada Narodowego Centrum Nauki na posiedzeniu 8-9 kwietnia 2015 r., w nawiązaniu do rekomendacji minister Leny Kołarskiej-Bobińskiej dotyczącej stosowania przez NCN zaleceń Europejskiej Karty Naukowca, przyjęła zapisy Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, apelując jednocześnie do środowiska naukowego o wdrażanie i przestrzeganie zasad opisanych w wymienionych dokumentach.

Rada NCN podjęła też decyzje dotyczące szeregu konkursów, m.in. SYMFONIA 3, FUGA 4, ETUDIA 3. Zajęła się również tematem kolejnych edycji konkursów MAESTRO, HARMONIA, SONATA BIS, które zostaną ogłoszone w czerwcu. Członkowie Rady NCN omówili główne założenia programu POLONEZ na finansowanie badań prowadzonych w polskich jednostkach naukowych przez naukowców przyjeżdżających z zagranicy.

Nabór do V Rady Młodych Naukowców

Do 16 maja 2015 r. trwa nabór kandydatów do Rady Młodych Naukowców, organu doradczego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Kandydaty zgłaszać mogą badacze, którzy nie ukończyli 35 roku życia, mają znaczne osiągnięcia naukowe oraz przestrzegają zasad etyki naukowej. Zgłoszenia odbywają się wyłącznie przez formularz elektroniczny. Kandydaci muszą przedstawić m.in. życiorys z uwzględnieniem naj-

ważniejszych osiągnięć naukowych oraz swoją propozycję działań dla Rady Młodych Naukowców. Zgłoszenia odbywają się wyłącznie przez formularz elektroniczny: <https://system.erecruiter.pl/FormTemplates/RecruitmentForm.aspx?WebID=0c0fc74c-c74947e4bc0f8ae56e61e6f3>

Nowy przewodnik dla wnioskodawców na temat kosztów w projektach NCN

W marcu 2015 r. Rada NCN wprowadziła w regulaminie przyznawania środków istotne zmiany, m.in. w zakresie kosztów, jakie mogą być ponoszone w grantach oraz wynagrodzeń. Na stronie NCN pojawił się przewodnik dla wnioskodawców pt. Koszty w projektach NCN. Przygotowany przez Centrum poradnik ma ułatwić pracę nad kosztorysami wniosków składanych w konkursach OPUS 9, PRELUDIUM 9 i SONATA 9.

Z listów do redakcji

Uwagi do komentarza prof. Krzysztofa Preisa

W *Gazecie AMG* nr 4/2015, s. 34-35 przedstawiony został artykuł *Spór o aborcję* w kontekście kontrowersji wokół wymiaru etycznego medycyny oraz komentarz do tego artykułu, którego autorem jest prof. Krzysztof Preis. Po uważnym przeczytaniu tego komentarza absolutnie nie mogę się zgodzić z stwierdzeniami w nim zamieszczonymi. Autor komentarza stwierdza: *przemiany ustrojowe ostatniego 25-lecia spowodowały, że tzw. niechcianych cięż jest wyjątkowo mało*. Niestety właśnie teraz rozwinęło się olbrzymie podziemie aborcyjne, o którym celowo się nie mówi lub udaje się, że takiego zupełnie nie ma.

Wielce Szanowny Panie Profesorze, w każdej gazecie w całej Polsce są liczne ogłoszenia w dziale Zdrowie o następującej treści: *bezbolesne wywoływanie miesiączki bezzabiegowo, pełna dyskrecja w zabiegach ginekologicznych* itp. Jeżeli nie byłoby chętnych do ww. czynności (zabiegów), nie byłoby tych ogłoszeń w naszych polskich gazetach. Na pewno zgodzi się Pan Profesorze, że takie ogłoszenia dotyczą tylko i wyłącznie wykonania zabiegu przerwania ciąży.

W oddziałach ginekologicznych wschodnich Niemiec wykonuje się masowo przerywanie ciąży u polskich kobiet. W zeszłym roku w jednym szpitalu w Prenzlau wykonano „tylko” ponad 1000 zabiegów przerwania ciąży u polskich kobiet. Do bardziej odległego Bremerhaven również docierają polskie kobiety, aby przejść wiadomy zabieg.

Jako biegły sądowy zostałem powołany przez sąd w toczących się dwóch dochodzeniach w sprawie nielegalnego rozprowadzania tabletek wczesnoporonnych. Jedna osoba w okresie sześciu miesięcy sprzedała 90 kobietom środki wczesnoporonne, druga w jeszcze krótszym okresie udostępniła 126 kobietom podobne tabletki.

W swoim komentarzu pisze Pan, że nie słyszy, aby kobiety szukały „podziemia aborcyjnego”. Zdaję sobie sprawę i rozumiem, że kobiety „szukające podziemia aborcyjnego” nie zgłoszą się do profesora, kierownika kliniki uniwersyteckiej, aby dokonać przerwania ciąży.

Niestety problem aborcji jest ciągle wszechobecny w Polsce, a osoby na wysokich stanowiskach rządowych i administracyjnych unikają rozmowy na temat bardzo rozbudowanego podziemia aborcyjnego, nic z tym nie robiąc.

prof. Janusz Emerich

Stoimy na barkach gigantów –



Profesor Rudolf Weigl (1883-1957)

*Jeśli widzę dalej to tylko dlatego, że stoję na ramionach olbrzymów. Jest to parafraza zaczerpnięta z Lukana, rzymskiego poety, wnuka Seneki Starszego: *Karty umieszczone na barkach gigantów widzą więcej niż sami giganci.* Jednym z takich gigantów nauki był prof. Rudolf Stefan Weigl.*

W roku 2017 minie 100 lat od wynalezienia przez młodego lwowskiego naukowca – doktora Rudolfa Weigla – epokowej metody sztucznego zakażenia wszy odzieżowej zarazkiem tyfusu plamistego. Wykorzystanie owada jako zwierzęcia laboratoryjnego stanowiło epokowe wydarzenie, którego efekty są wykorzystywane w nauce do dziś.

Warto więc dziś przypomnieć postać prof. Rudolfa Weigla, którego zasługi dla nauki są ogromne i niepodważalne, choć trochę zapomniane. Nie mniej ważne są jego zasługi dla ludzkości i to nie tylko z powodu wynalezienia pierwszej skutecznej szczepionki przeciw straszliwej chorobie – tyfusowi plamistemu, ale także ze względu na uratowanie od zagłady podczas II wojny światowej intelektualnej i kulturalnej elity narodu polskiego.

Rudolf Stefan Weigl urodził się w 1883 roku w austriackiej rodzinie fabrykanta powozów w miasteczku Přerov na Morawach. Gdy miał 3 lata, jego ojciec, próbując jazdy na nowo skonstruowanym rowerze z przednim kołem wysokim, a tylnym małym, uległ śmiertelnemu wypadkowi. Matka wraz z trójką dzieci: 2 lata starszym od małego Rudka bratem Fryderykiem i 4 lata starszą siostrą Lilly zamieszkała w Wiedniu, gdzie wynajmowała pokoje dla studentów. Wyszła za mąż za jednego z nich – Józefa Trojnarą, Polaka, który po studiach został nauczycielem gimnazjal-

nym w Jaśle, a następnie w Stryju. Rodzina ulegała stopniowej polonizacji. Rudolf ukończył gimnazjum w Stryju, gdzie jego bliskim kolegą był Stanisław Wasylewski, późniejszy pisarz. Po maturze w 1903 roku rozpoczął studia z zakresu biologii na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Lwowskiego. Ranga Lwowa, jako ośrodka naukowego, była już wówczas bardzo wysoka. Powstało tam w tym właśnie okresie szereg znanych w świecie szkół naukowych: matematyczna, antropologiczna, filozoficzna, biochemiczna i zoologiczna. Nauczycielami Weigla byli znakomici badacze: prof. Benedykt Dybowski, powstaniec 1863 roku, zesłany na Syberię, gdzie dogłębnie zbadał faunę Bajkału oraz prof. Józef Nusbaum-Hilarowicz, zoolog, ewolucjonista i propagator idei ewolucji, twórca lwowskiej szkoły zoologicznej.

Po ukończeniu w 1907 r. studiów, 24-letni dr Rudolf Weigl został asystentem prof. Nusbauma. W 1913 r. habilitował się z zakresu zoologii, anatomii porównawczej i histologii. Pierwsze prace Weigla, dotyczące zagadnień związanych z budową komórki i transplantacji, zdobyły swego czasu wielki rozgłos. Doskonałe opanowanie techniki histologicznej i zainteresowania cytologiczne rzutowały na całą późniejszą twórczość naukową Weigla.

W 1914 roku wybuchła I wojna światowa i Weigl został powołany do wojska. Pracował jako parazytolog w różnych wojskowych pracowniach bakteriologicznych. Na polecenie i przy subwencji Ministerstwa Wojny podjął badania nad dudem plamistym w obozach dla uchodźców i jeńców w Czechach i na Morawach. Epidemie tej śmiertelnej choroby stanowiły ogromny problem, zaś ciężkie wojenne warunki i przemieszczenia ludności i wojska sprzyjały ich wybuchom. (Mosing: *Tyfus plamisty był schorzeniem, które pociągnęło za sobą w tym wieku najwięcej ofiar, wpływając często na bieg wypadków historycznych. Całe plany wojenne aliantów – ofensywa od południa przez Serbię – musiały ulec zmianie wskutek wielkiej epidemii tyfusu, która wybuchła na serbskim froncie. Tyfus plamisty był*



Rudolf (na kolanach Matki) z rodzeństwem

– profesor Rudolf Weigl

schorzeniem, które towarzyszyło wszystkim wojnom i wpływało często na bieg wypadków historycznych. Mówimy, że Napoleon przegrał z powodu wypadków wojennych. Faktycznie przegrał on z powodu tyfusu plamistego, który w armii francuskiej coraz bardziej się szerzył. Cofając się spod Moskwy i spod Berezyny armia francuska zostawiła w samym Wilnie 30 tysięcy trupów żołnierzy zmarłych od tyfusu plamistego. Było to schorzenie, które wywoływało wielką grozę i wielce wpływało na bieg wypadków historycznych.)

Wiadomo już było, że tyfus jest przenoszony przez wszy odzieżowe, które roznoszą chorobotwórcze riketsje w swoim układzie pokarmowym. Podczas ssania ludzkiej krwi riketsje dostawały się do organizmu człowieka, powodując śmiertelną w dużym procencie chorobę. Nie potrafiono jednak hodować tego chorobotwórczego zarazka poza organizmem ludzkim, w organizmach zwierząt laboratoryjnych (np. świnki morskiej), by przenieść go z kolei na wszy. W konsekwencji nie było więc możliwości wyprodukowania szczepionki przeciwtyfusowej.

Weigl, który miał duże zdolności techniczne i manualne, wymyślił w tej sytuacji sposób sztucznego zarażenia wszy. Zdrowe wszy unieruchamiano w specjalnym imadłku Weigla i przy pomocy szklanej rurki zwężonej na końcu do grubości włosa, ściętej skośnie i z oblepionymi brzegami, zamocowanej w specjalnym pneumatycznym przyrządzie, wstrzykiwano doodbytniczo zarazki tyfusu. Następowo było intensywne rozmnażanie zarazków w nabłonku żołądka gospodarza. Dwóch współdziałających strzykaczy mogło zakazić ponad 1000 owadów w ciągu godziny. Sztucznie zakażone wszy umieszczano po 500 sztuk w klatkach i hodowano przez 4-5 dni. Codziennie karmiono je ludzką krwią przez około 30 minut. Klatki z wszami przechowywano w termostacie. W tym czasie stężenie riketsji w komórkach nabłonkowych jelita dochodziło do 107, zaś owady nabierały barwy rubinowo-czerwonej. Zabijano je w 0,5% buforze fenolowym i przekazywano do preparatorni. Jelita wszy zakażonych przez *Rickettsia prowazeki* homogenizowano w roztworze 0,5% fenolu w moździerzu szklanym. Zawiesinę oczyszczano przez wirowanie i sączenie. Szczepionkę sporządzano w 0,5% buforze fenolowym w trzech różnych stężeniach odpowiadających zawartości 20, 30 i 50 zakażonych jelit. Pełna seria szczepienia ochronnego odpowiadała wprowadzeniu riketsji zawartych w 100 jelitach wszy zakażonych.

W 1918 roku Weigl objął kierownictwo dużego laboratorium bakteriologicznego w Przemyślu, gdzie podjął badania na



Studenci prof. Józefa Nusbauma-Hilarowicza (Rudolf drugi od prawej, trzeci od prawej prof. Nusbaum-Hilarowicz)

wielką skalę. Wyniki pierwszego etapu swych badań dotyczących zasad zakażenia wszy i hodowli w niej *Rickettsia prowazeki*, jak również swe poglądy na temat charakteru i biologii tego drobnoustroju przedstawił w 1919 roku w pracy pt. *Untersuchungen und Experimente an Fleckfieberläusen. Die Technik der Rickettsia-Forschung*, a w 1920 w pracy pt. *Badania nad Rickettsia prowazeki*. W 1919 roku został przydzielony jako parazytolog do Wojskowej Rady Sanitarnej Ministerstwa Spraw



Prof. Nusbaum-Hilarowicz ze swoimi uczniami (Rudolf Weigl drugi od lewej, druga od prawej – Zofia Kulkowska)



I wojna światowa – badania nad tyfusem plamistym w obozach jenieckich w Serbii i na Morawach. Siedzą: dr Rudolf Weigl (z lewej) i dr Filip Eisenberg

Wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej i mianowany kierownikiem założonej dla niego wielkiej Pracowni Badań nad Tyfusem Plamistym Wojskowej Rady Sanitarnej. Istniała ona krótko, bo w 1920 roku powołano go jako profesora zwyczajnego na Katedrę Biologii Ogólnej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Był wtedy docentem zoologii i jednocześnie studentem II roku medycyny. Zakład Biologii mieścił się w łączniku między kościołem św. Mikołaja a gmachem Uniwersytetu Jana Kazimierza, nazywanym „Starym”, który był ongi klasztorem trzynitarzy. Gdy produkcja zaczęła się rozrastać, powstały problemy lokalowe. Aby je rozwiązać, Profesor postanowił wykorzystać istniejące pod Zakładem podziemia. Tam prowadził swe dalsze badania. W Zakładzie Biologii pra-

cowało małżeństwo techników, towarzyszące profesorowi Weiglowi z Przemyśla do Lwowa. Byli to Michał i Rozalia Marytnowiczowie. Widzieli wahania szefa, do którego byli bardzo przywiązani i postanowili zrobić pierwszą próbę na człowieku. Pan Michał już chorował na dur plamisty, ale pani Rozalia nie przechodziła tej choroby. W tajemnicy przed Profesorem pan Michał zaszczepił żonę szczepionką, a następnie została, za jej zgodą, zakażona, żywiąc kilka setek wszy zawierających w swych jelitach *Rickettsia prowazeki*. Nie zachorowała. Dopiero wówczas poinformowali o tym Profesora. Był to moment przełomowy. Profesor zaczął produkować małą ilość szczepionki. Rozpoczęto na szeroką skalę szczepienia w rejonach, w których epidemie duru plamistego były szczególnie częste. Wyniki były rewelacyjne, ale światowy rozgłos przyniósł efekty akcji szczepień ochronnych przeciw durowi plamistemu w Chinach przeprowadzone przez belgijskich misjonarzy. W Mongolii i Chinach tyfus plamisty to schorzenie dla Europejczyka prawie z reguły śmiertelne. W jednej prowincji obsługiwanej przez misjonarzy z Belgii i Holandii w latach 1920-31 spośród 130 misjonarzy aż 88 zmarło na tyfus plamisty. Zmarli w młodym wieku, w pełni sił, niektórzy już po krótkiej, kilkumiesięcznej pracy misyjnej. Ojciec Rutten, szef tych misji, ksiądz, lekarz i farmaceuta w jednej osobie zwrócił się do Weigla o pomoc. Otrzymał 200 porcji szczepionek. Wśród zaszczepionych nikt nie zachorował, chociaż tyfus szerzył się w tym rejonie. Misje wysłały na naukę do Lwowa swego wychowanka Chińczyka – dr. Tchanga, który następnie zorganizował w Pekinie produkcję szczepionki Weigla. Wśród zaszczepionych, jak pisze w swoim raporcie ojciec Rutten, w latach 1930-1940 nikt nie umarł na tyfus, który w tym rejonie stale pochłaniał liczne ofiary.



Przemyśl, ok. 1920 r. – szpital Wojska Polskiego. Rudolf Weigl siedzi drugi od prawej, obok żony Zofii. Drugi od lewej dr Henryk Meisel

Za swe zasługi Weigl otrzymał od papieża krzyż rycerski i komandorię orderu świętego Grzegorza, odznaczenie, którym poszczycić się mogą tylko bardzo nieliczni świeccy. Został też odznaczony orderem króla Belgów, wybrany członkiem wielu zagranicznych instytucji naukowych, nominowany do Nagrody Nobla.

Laboratorium Weigla stało się wkrótce centrum badań nad tyfusem plamistym i chorobami pokrewnymi. Zjeżdżali do niego uczeni z całego świata. Przyjeżdżał tu laureat nagrody Nobla Charles Nicolle, jego polska współpracowniczka dr Helena Sparrow z Tunisu, Kuczyński z Berlina.

Jeden z najwybitniejszych mikrobiologów, laureat Nagrody Nobla, Charles Nicolle powiedział na zebraniu w Instytucie Pasteura w Paryżu: *...Walka z tyfusem plamistym nie wyglądała bardzo korzystnie tak długo aż na widowni wystąpił znakomity badacz polski profesor Rudolf Weigl ze Lwowa... Weigl swoją prawdziwie godną metodą nauczył nas hodować zarazek tyfusu plamistego we*

wszach... To nie jest jednak jedyna zasługa Weigla. Weigl wynalazł wspaniałą szczepionkę przeciw tyfusowi plamistemu... Wyniki uzyskane szczepieniem metodą Weigla są wspaniałe. Weigl uratował życie tysiącom ludzi. Jest to człowiek, który zasługuje na najwyższe uznanie, jako pierwszorzędną głowę, niezmordowany pracownik, jako fanatyk nauki.

W 1937 roku, na zaproszenie Ligi Narodów, pojechał do Genewy w celu omówienia metody zwalczania tyfusu plamistego. W styczniu 1939 r. wygłosił w Sztokholmie odczyt na temat swoich prac. Wiosną 1939 roku, na zaproszenie rządu włoskiego, wyjechał na kilkumiesięczny pobyt do Abisynii, celem zbadania problemów epidemiologicznych tyfusu plamistego i zorganizowania produkcji szczepionki (z dr Anną Herzig i laborantem Michałem Martynowiczem).

Wobec stale wzrastającego zagrożenia wojennego zdecydował się na przerwanie prac i powrót do kraju. Po wybuchu II wojny światowej, od 22 września 1939 roku, Lwów znalazł się pod okupacją sowiecką. Za tzw. pierwszych Sowieców (1939-1941) Instytut profesora Weigla produkujący szczepionkę przeciwtyfusową został bardzo rozbudowany. Armia Czerwona potrzebowała wielkich ilości szczepionki, więc Instytut Sanitarno-Bakteriologiczny (San-Bak Instytut), jak nazywała się ta instytucja podczas okupacji sowieckiej, został znacznie powiększony, w związku z czym przydzielono mu budynek dawnego Państwowego Żeńskiego Gimnazjum im. Królowej Jadwigi przy ul. Potockiego. Utworzono specjalne laboratorium w Wysocku w Karpatach Wschodnich celem zlikwidowania endemicznych ognisk tyfusu plamistego. Instytut zatrudnił znacznie większą liczbę pracowników: karmicieli wszy zdrowych, strzykaczy i karmicieli wszy zarażonych, preparatorów a także pracowników pomocniczych. Mimo że dyrektorem San-Bak Instytutu został Terechow, Ukrainiec zza Kijowa, to pozycja profesora Rudolfa Weigla była bardzo wysoka, dzięki czemu miał on wpływ na zatrudnianie pracowników i mógł skutecznie interweniować w przypadkach sowieckich wywózek i szykan wobec Polaków. W 1940 roku prof. Weigl prowadził wykłady w Moskwie, Leningradzie i Charkowie dotyczące zwalczania tyfusu plamistego.

22 czerwca 1941 roku niemieckie wojska przekroczyły tymczasową granicę z ZSRR. Sowieci w popłochu uciekali ze Lwowa na wschód ulicą Łyczakowską, nazywaną przez Lwowian z tej okazji „Dawaj nazad”. Po dwudniowym bezkrólewiu, gdy Niemcy jeszcze nie wkroczyli do miasta, nastąpił częściowy powrót sowieckiego NKWD, którego agenci przystąpili do masowego mordów więźniów, głównie politycznych, w Brygidkach, na Łackiego i Zamarstynowie. Rozstrzelali wówczas około 7 tys. więźniów. 30 czerwca 1941 roku Lwów został zajęty przez wojska niemieckie. Najeźdźcy



Lwów, około 1931 r. Asystenci i pracownicy prof. Weigla oraz chiński naukowiec dr Tchang, który po przeszkoleniu we Lwowie, wytwarzał w Chinach szczepionkę przeciwtyfusową wg metody Weigla. Od prawej: Władysław Wolff, dr Tchang, Władysław Kuzia, Jan Starzyk, Edward Zubik. Siedzi Tekla Załuska

witani byli kwiatami, głównie przez nacjonalistów ukraińskich, którzy liczyli na wolną Ukrainę. Po strasznych rządach sowieckich, krwawych mordach i okrutnych wywózkach na Sybir, panowało złudzenie, że Niemcy będą lepsi. W pierwszych dniach okupacji niemieckiej Gestapo przy współpracy nacjonalistów ukraińskich aresztowało i rozstrzelało na Wzgórzach Wuleckich grupę 25 wybitnych profesorów wyższych uczelni Lwowa, a także członków ich rodzin i domowników – w sumie 45 osób. Zamknięte zostały wszystkie uczelnie wyższe Lwowa: Uniwersytet Jana Kazimierza, Politechnika, Akademia Handlu Zagranicznego i Akademia Medycyny Weterynaryjnej oraz instytuty naukowe, a także szkoły średnie.



Lwów, lata 30. XX w. – wizyta noblisty prof. Charlesa Nicolle'a i dr Heleny Sparrow w laboratorium prof. Weigla. W drugim rzędzie od lewej: Edward Zubik, Władysław Kuzia, NN, Jan Starzyk, Henryk Mosing

Sytuacja prof. Weigla stała się niezwykle trudna i kłopotliwa. Niemcy bardzo obawiali się tyfusu plamistego, więc szczepionka przeciwtyfusowa produkowana pod jego naukowym nadzorem była wprost niezbędna dla ogromnej armii niemieckiej zdążającej na Wschód. Przedstawili prof. Weiglowi kilka propozycji. Liczyli na niemieckie pochodzenie Weigla i początkowo starali się go pozyskać, proponując katedrę w Berlinie i poparcie dla nagrody Nobla, w związku ze stosunkami i wpływami Niemców w Szwecji. Propozycja przyjęcia obywatelstwa niemieckiego została przez Profesora odrzucona. Prof. Weigl nigdy nie zaparł się swojej przybranej ojczyzny. W sprawie Instytutu Niemcy zaproponowali: albo profesor Weigl zostanie dyrektorem i współdziaławcą prywatnej firmy pod patronatem niemieckim, albo podpisze kontrakt z Wehrmachtem, obejmując jedynie stanowisko doradcy naukowego w Instytucie. W pierwszym przypadku działalność firmy byłaby kontrolowana przez Gestapo, zaś w drugim Instytut podlegałby nadzorowi wojska (OKH – Oberkommando des Heeres). Wybór narzucał się sam. Profesor wybrał zależność od armii. Instytut prof. Weigla wszedł w skład wojskowego Institut für Fleckfieber und Virusforschung pod kierownictwem rezydującego w centrali w Krakowie dr. Hermana Eyera.

Niemcy zapewнили Profesorowi niezależność działania, samodzielność prac badawczych i możliwość decydowania o składzie personalnym Instytutu, z tym że prof. Weigl nie miał wpływu na dystrybucję szczepionki.

W okresie okupacji ukazała się w pełnym świetle nieprzećiętna Jego postać, już nie tylko jako uczonego, ale również jako obywatela i człowieka. Włączenie Zakładu w skład wojskowego Institut für Fleckfieber und Virusforschung i rzeczywistość stworzoną przez Niemców postawiły Weigla wobec tak trudnych dylematów, jak nigdy przedtem. I ten człowiek, który nieraz nie potrafił rozwiązać dużo łatwiejszych, często niezmiernie prostych spraw w zakładzie i w życiu osobistym, zdobywał się na wielką odwagę i podejmowanie trudnych decyzji.

Weigl w swych pertraktacjach na temat produkcji szczepionki zastrzegł bezwarunkowo, że tylko on będzie decydował o zatrudnieniu w instytucie. Dzięki temu grupa Polaków znalazła

miejsce zapewniające im niezbędne minimum środków do życia i względne bezpieczeństwo. Około dwustu ówczesnych i przyszłych profesorów (na przykład pięciu profesorów matematyki wyższych uczelni – m.in. profesor Orlicz wygnany z Poznania, profesor Banach, profesor Knaster), wielka rzesza młodzieży ucząca się i konspiracyjna, zagrożona wywozem do Niemiec, co więcej, bojownicy ruchu oporu, których z Instytutem często łączyła tylko legitymacja, tworzyli razem jedyny w swoim rodzaju personel wytwórni szczepionek przeciw durowi plamistemu. Uratował, jak się dziś ocenia, około 5 tys. przedstawicieli lwowskiego środowiska naukowego (także żydowskich naukowców, m.in. Ludwika Flecka i małżeństwo Meisłóws). Szczepionka nielegalnie trafiała do ludności cywilnej, partyzantów, a także do warszawskiego getta.

Trzeba sobie zdać sprawę, że Weigl kierując olbrzymim zakładem w tak niefachową zaogłą, ryzykował więcej, niż przy odrzuceniu Volkslisty lub wizyty generalnego gubernatora. Szczepionka produkowana w okresie okupacji była znacznie gorszej jakości i trzeba było zręcznie manewrować między złym stanem produkcji a wymaganiami władz niemieckich.

Mimo ciężkich warunków, jakie istniały w okresie okupacji, Weigl potrafił w wyłączonych spod niemieckiej kontroli pracownikach stworzyć atmosferę, sprzyjającą ożywionej działalności naukowej. Jak wspominał prof. Tomasz Cieszyński, właśnie u profesora Weigla, przy ul. św. Mikołaja, odbywały się posiedzenia rady wydziału w sprawie habilitacji, które przeprowadzano z myślą o potrzebie obsadzenia kierownictwa katedr i klinik po zakończeniu wojny. Przychodzący na radę profesorowie doskonale wtapiali się w tłum karmicieli wszy zdrowych, niektórzy byli rzeczywistymi karmicielami. Należy wspomnieć, że przeprowadzono wówczas 10 habilitacji.

Nie był Polakiem z pochodzenia, lecz zrobił dla społeczeństwa więcej niż mógłby się na to zdobyć niejeden Polak z dziada pradziada. Umiał przy tym zachować godność Polaka z wyboru i polskiego uczonego.

Do wybuchu II wojny światowej jedynym skutecznym i wypróbowanym środkiem przeciw tyfusowi plamistemu, który zbierał szczególnie w czasie wojny wielkie żniwo śmierci, była szczepionka opracowana przez prof. Rudolfa Weigla na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Wytwarzanie szczepionki przeciw tyfusowi plamistemu metodą Weigla dawało bardzo dobre rezultaty, było jednak kłopotliwe ze względu na konieczność hodowli rickettsji w organizmie wszy karmionej krwią ludzką.

Wprowadzenie insektycydów, na przykład DDT, które zabijają różne owady, w tym również wszy przenoszące rickettsje, w sposób zasadniczy umożliwiły kontrolę rozpowszechnienia się tyfusu plamistego. Istnieją również antybiotyki oraz inne preparaty chemoterapeutyczne skutecznie stosowane w leczeniu tyfusu plamistego.

W początkach 1944 roku, wobec zbliżającego się do Lwowa frontu Niemcy ewakuowali Instytut na zachód, m.in. do Krakowa i Częstochowy, zaś prof. Weigl z rodziną wyjechał do Krościenka. Wytwarzał tam niewielkie ilości szczepionki. Po wyzwoleniu południowej Polski Weiglowie osiedlili się w Krakowie, gdzie zaraz po uruchomieniu Uniwersytetu Jagiellońskiego Profesor objął kierownictwo Katedry Bakteriologii Ogólnej na



Lwów, koniec lat 30. XX w. Prof. Weigl ze współpracownikami. Siedzą od lewej: dr Piotr Radło, doc. Karolina Reissowa, prof. Rudolf Weigl, Anna Herzig. Stoją: od prawej: Zbigniew Stuchły, Jan Starzyk, Zofia Weiglowa, Edward Zubik, Tekla Zaluska, Władysław Kuzia, Władysław Wolff, Bernard Chrzanowski

Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Kontynuował też produkcję szczepionki przeciw tyfusowi plamistemu.

Atmosfera w środowisku akademickim Krakowa, konserwatywnym i niechętnym przybyszom ze Lwowa, była przyczyną przeniesienia w 1948 roku profesora Weigla do Poznania, gdzie objął kierownictwo Katedry Biologii Ogólnej na Uniwersytecie Adama Mickiewicza. Dojeżdżał tam z Krakowa raz w tygodniu i był to już właściwie koniec jego pracy naukowej.

W 1951 roku Profesor przeszedł na emeryturę i założył Instytut Badań nad Tyfusem Plamistym i Wirusami przy ul. Sebastiana. W 1953 roku otrzymał nagrodę państwową I stopnia za całokształt pracy naukowej.

Po wojnie, zamiast zasłużonego uznania, spotkał go tragiczny los. Nikczemne pomówienia i oskarżenia, przed którymi nie mógł się bronić, a także brak entuzjazmu dla nowego, narzuconego ustroju zmieniły jego życie. Pozbawiony kontaktów z zaprzyjaźnionymi naukowcami, izolowany i osamotniony był już całkiem innym człowiekiem, smutnym i rozgoryczonym.

Zmarł 11 sierpnia 1957 r. w Zakopanem. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie w Alei Zasłużonych. Po śmierci został Mu nadany Krzyż Komandorski Odrodzenia Polski z Gwiazdą. Był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, Academie Royale de Belgique i New York Academy of Sciences.

Jak pisał prof. Stefan Kryński, Weigl bardzo niechętnie publikował wyniki swych prac. Przyzwyczajeni obecnie do natychmiastowej informacji naukowej nie możemy zrozumieć uczynego, który pracując lata, nic nie publikował. Jednak jeszcze w wieku XIX, a nawet w początkach XX wieku z najwyższym uznaniem patrzono na badaczy, co wiele tworzą, a dzieło swe, i to nie zawsze, ogłaszają u schyłku życia. Takim był również Weigl. Około 90% Jego badań pozostało światu nieznanym lub podanych jedynie w formie ustnej informacji.

Nie znosił reklamy, uważając ją za niegodną uczynego, nie lubił publicznych wystąpień i miał abominację do pióra. Chętnie natomiast prowadził w swej pracowni często bardzo gorące dyskusje, w czasie których jego żywa wyobraźnia tworzyła koncepcje, z których wiele miało się zrealizować w przyszłości. Do Weigla przybywali uczeni z całego świata i z przeprowadzonych z nim rozmów czerpali inspirację do swych badań. Był niezwykle utalentowanym eksperymentatorem, bardzo pomysłowym i precyzyjnym w wykonaniu. Każde doświadczenie obwarował dziesiątkami badań kontrolnych i powtarzał wiele razy. Nie uznawał wyników niejednoznacznych, spowodowanych – jego zdaniem – błędami w eksperymencie. Swoim uczniom przekazał bezinteresowną miłość nauki i bezwzględna uczciwość w pracy.

Weigl był kilkakrotnie o krok od Nagrody Nobla. Był do niej nominowany corocznie w latach 1930-1939 i po wojnie, w 1946 roku. Komunistyczny rząd polski wycofał w 1946 roku jego kandydaturę dosłownie w ostatniej chwili, gdy komitet Noblowski rozważał kandydaturę do literackiej nagrody dla Zofii Koszak Szczuckiej, nieakceptowanej przez komunistów. Wielu uznałoby to za dramat życia. Dla Weigla stanowiło to tylko przykry incydent, gdyż życie poświęcił nauce nie dla nagród i odznaczeń.

Hobby

Wakacje spędzał Profesor wraz z żoną i synem Wiktorem w Iłemni, zapadłej wiosce leżącej w dolinie rzeki Iłmki, u podnóża Gorganów. Położona daleko od szlaków komunikacyjnych i około dwudziestu kilometrów od najbliższej stacji kolejowej Wygoda. Dojeżdżało się do niej furmanką chłopską, po strasznie wyboistej drodze. Można też było dojechać od strony Stanisławowa wąskotorową kolejką zwożącą drzewo z gór. We wsi była cerkiew, szkoła podstawowa, nadleśnictwo, urząd gminy

i karczma. Profesor bardzo lubił polować, a jeszcze bardziej łowić ryby, zwłaszcza pstrągi. Lubił też majsterkować. Określenie złota rączka wyjątkowo by do niego pasowało. Gdyby podjął studia politechniczne, to prawdopodobnie dokonałby wielu wynalazków. Lubił naprawiać aparaty w Zakładzie.

Największą pasją Profesora było łucznictwo. Jak wspominał Jan Reutt, jeden z grupy chłopców – przyjaciół syna Wiktora, których Profesor trenował w łucznictwie: *...Profesor był zamiatowanym łucznikiem. Łucznictwo uprawiał od młodych lat. Miał dużą kolekcję łuków i strzał, tak europejskich, jak i egzotycznych. Sam trenował na zapleczu Instytutu przy ul. św. Mikołaja w Ogrodzie Botanicznym. Miał tam słomiankę z tarczą. Strzelał na odległość 50 metrów jedną strzałą, by zmuszać się do chodzenia. Strzelał tak precyzyjnie, że miał oznaczony lot każdej strzały, by w ten sposób korygować jej lot w stosunku do innych. Jak wspaniale osiągał wyniki, niech świadczy powyższy fakt. Bodajże w 1936 lub 1937 roku odbywał się zjazd biologów w Belgii. Profesor pojechał wcześniej, by spenetrować sklepy sportowe i zdobyć jakiś unikalny łuk. Pokazały się wtedy łuki stalowe (nowa moda). Profesor gdzieś na uboczu zaczął go wypróbowywać. W tym czasie odbywały się w Belgii mistrzostwa Europy czy świata w łucznictwie. Jacyś wścibscy reporterzy dostrzegli strzelającego profesora. Byli zaskoczeni jego świetnymi wynikami na poziomie światowym. Myśleli, że jest to jeden z uczestników mistrzostw, kandydat na zwycięstwo. Wielkie zdziwienie wywołała odpowiedź profesora, gdy oświadczył, że jest uczestnikiem zjazdu naukowego...*

Następcy

Profesor Weigl miał kilku współpracowników i uczniów, którzy kontynuowali dzieło mistrza. Wspomnę tu o dwóch: doktorze Henryku Mosingu i profesorze Stefanie Kryńskim, którego miałem okazję znać osobiście.



Dr Henryk Mosing (1910-1999)

Henryk Mosing pracował w laboratorium duru plamistego przy Zakładzie Biologii Ogólnej Uniwersytetu Jana Kazimierza prof. Weigla od 1930 r. kolejno jako wolontariusz, asystent, a następnie starszy asystent. Od 1935 do 1939 roku pracował w Centralnym Laboratorium Biologicznym Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, zachowując cały czas kontakt z prof. Weiglem. Po wybuchu II wojny światowej wrócił do Lwowa i podjął pracę w Instytucie Badań nad Tyfusem Plamistym prof. Rudolfa Weigla.

Dr Mosing kierował oddziałem Instytutu na ul. Potockiego, w budynku dawnego Gimnazjum im. Królowej Jadwigi. Organizował i uczestniczył w ekspedycjach medyczno-naukowych na zagrożonych tyfusem terenach Huculszczyzny. W marcu 1944 r., po ewakuacji prof. Weigla ze Lwowa do Krościenka, dr Mosing kierował lwowskim Laboratorium Przeciwyfusowym. Zaraz po wkroczeniu wojsk sowieckich dr Mosing objął kierownictwo naukowe instytutu, któremu nadano nazwę Instytutu Epidemiologii. Zatrudnił w nim również Polaków, którzy pozostali po 1945 roku we Lwowie. Utrzymał również szczepy zaraźków tyfusu oraz hodowlę wszy laboratoryjnych, co umożliwiło produkcję szczepionki w innych ośrodkach, m.in. w Lublinie przez Stefana Kryńskiego.

W latach powojennych dr Henryk Mosing otaczał szczególną opieką ludność polską pozostałą na ziemiach jej przodków, jak i tych Polaków, których system sowiecki rozrzucił po całym terytorium ZSRR, starając się ich pozbawić poczucia tożsamości narodowej i doprowadzić do pełnej ateizacji. Ofiarnie podejmował opiekę nad bezdomnymi dziećmi, pomagając im w zdobyciu wykształcenia i obraniu życiowej drogi. Poza Polakami byli to także Rosjanie, Żydzi i Ukraińcy.

Gdy przyjechał do Polski w sierpniu 1957 r., zastała go wiadomość o śmierci prof. Rudolfa Weigla. Podczas uroczystości pogrzebowych na cmentarzu Rakowickim w Krakowie wygłosił pożegnalne przemówienie. W 1961 r., podczas jednej z kolejnych podróży do Polski, kardynał Stefan Wyszyński, prymas Polski wraz z arcybiskupem metropolitą krakowskim Karolem Wojtyłą, udzielił Henrykowi Mosingowi święceń kapłańskich w Laskach pod Warszawą. Należy pamiętać że były to w ZSRR lata ustawicznej walki z religią i prześladowań kościoła, szczególnie katolickiego, dlatego ta sfera działalności dr. Mosinga musiała pozostać w głębokiej tajemnicy.

Ksiądz doktor Henryk Mosing potajemnie, nielegalnie wychowywał młodzież, wielu przygotował do święceń kapłańskich, prowadząc w Instytucie i swoim mieszkaniu tajne seminarium duchowne. Jednym z jego wychowanków jest obecny biskup pomocniczy Archidiecezji Lwowskiej ks. Leon Mały.

Pragnę też przypomnieć postać **prof. Stefana Kryńskiego**, który w czasie II wojny światowej uciekając przed represjami sowieckimi w marcu 1940 roku dostał się nielegalnie do Lwowa. Początkowo był bez pracy, jednak od czerwca 1940 udało mu się zatrudnić u prof. Rudolfa Weigla w Instytucie Sanitaro-Bakteriologicznym produkującym szczepionkę przeciw tyfusowi plamistemu. Po zajęciu Lwowa przez wojska niemieckie (29 czerwca 1941 r.) i przekształceniu placówki prof.



Prof. Stefan Kryński (1914-2009)

Weigla w Instytut Badań nad Durem Plamistym i Wirusami kontynuował dotychczasową pracę najpierw jako laborant, później – po potwierdzeniu posiadania dyplomu lekarskiego – jako pracownik naukowy. Przygotował wówczas pracę o toksynie zarazka duru plamistego, która po wojnie stanowiła podstawę do ubiegania się o stopień doktora. Po rozwiązaniu przez Niemców Instytutu w marcu 1944 r. (wobec szybko zbliżającego się frontu), w maju 1944 wyjechał do Białej Podlaskiej. Wezwany do ранnego polskiego partyzanta stopniowo zaangażował się w stworzenie służby medycznej lubelskiego oddziału AK. Jako lekarz 34 Pułku Piechoty Armii Krajowej uczestniczył w akcji „Burza” w powiecie bialsko-podlaskim. 4 grudnia 1944 r. powierzono mu zorganizowanie w Lublinie Zakładu Szczepionki przeciw Durowi Plamistemu im. R. Weigla, podlegającego początkowo Naczelnemu Nadzwyczajnemu Komisariatowi do Walki z Epidemiami, a od maja 1945 r. Państwowemu Zakładowi Higieny. Kierował nim do jego likwidacji we wrześniu 1946 r.

W maju 1946 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych na UJ. Promotorem był prof. Weigl. Znajomość z nim, która stopniowo przerodziła się w przyjaźń, przetrwała trudne lata powojenne, gdy prof. Weigl popadł w niełaskę komunistycznych władz i środowisk naukowych. Prof. Kryński wielokrotnie

walczył o przywrócenie dobrego imienia i zachowanie pamięci o prof. Weiglu.

1 października 1946 r. podjął pracę w Zakładzie Mikrobiologii Akademii Medycznej w Gdańsku. W październiku 1954 r. został mianowany profesorem i kierownikiem Zakładu Mikrobiologii. Kierował nim do 1 października 1984 r., kiedy przeszedł na emeryturę. Był promotorem 22 prac doktorskich i 4 przewodów habilitacyjnych. Był autorem ponad 200 prac poświęconych głównie Rickettsia prowazekii, biologii wszy odzieżowej, gronkowcom i ich bakteriofagom oraz zakażeniom szpitalnym.

Był człowiekiem mądrym, głęboko wierzącym, wymagającym, przede wszystkim od siebie. Żył skromnie, prawie ascetycznie. Swoim życiem zasłużył na wielkie uznanie i pamięć potomnych.

Do końca długiego, 95-letniego życia prof. Kryński czynił co w jego mocy, aby pamięć o prof. Weiglu nie została zapomniana. Zgromadził wyposażenie laboratorium przeciwtyfusowego i przekazał je do tutejszego muzeum, gdyż – jak uważał – Przemysł był w karierze prof. Weigla bardzo istotnym miejscem i tu powinna trwać pamięć o profesorze.

Pamięć

Za pomoc w ratowaniu ludności żydowskiej w 2003 roku został uhonorowany medalem „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata” przyznany przez Instytut Yad Vashem w Izraelu. W Instytucie pracowało dwóch przyszłych profesorów bakteriologii i jeden lekarz, wszyscy pochodzenia żydowskiego, podobnie jak kilku laborantów, z których jeden był pracownikiem jeszcze przedwojennym oraz kilku karmicieli wszy zdrowych, wśród nich docent matematyki Uniwersytetu w Warszawie, który po wojnie został profesorem we Wrocławiu.

Obelisk poświęcony pamięci prof. Rudolfa Weigla znajduje się przed Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN im. Hirszfelda we Wrocławiu. Został on ufundowany ze składek społecznych, głównie Lwowiaków, w tym członków Nieformalnego Stowarzyszenia Byłych Pracowników prof. Weigla Zatrudnionych w latach 1939-1944 w Instytucie do Badań nad Tyfusem Plamistym we Lwowie (Tadeusz Kardasz, prof. Wacław Szybalski, dr Stefan Swaton, prof. Tomasz Cieszyński i doc. Jerzy Chodorowski).

Szpital w Blachowni koło Częstochowy nosi imię prof. Rudolfa Weigla.

Od 2003 roku, co 2 lata, odbywają się na przemian w Polsce i na Ukrainie międzynarodowe naukowe konferencje mikrobiologiczne Weiglowskie. Pierwszy dzień każdej z tych konferencji zawiera sesję historyczną poświęconą prof. Weiglowi. Kolejna, 6 konferencja odbędzie się w dniach 6-8 lipca 2015 roku na Uniwersytecie Gdańskim (www.weiglconference.edu.pl).

Ukazało się też w prasie kilka artykułów o prof. Weiglu oraz nakręcono kilka filmów dokumentalnych.

Wystawa w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej, gdzie zgromadzone zostały największe zbiory Weiglowskie, przekazane głównie przez prof. Stefana Kryńskiego – ucznia i przyjaciela prof. Weigla, do ostatnich swoich dni walczącego o zachowanie należytej pamięci i dającego odpór oskarżycielom, pozwoliła przypomnieć tę wspaniałą i tak zasłużoną dla nauki i Polski postać prof. Weigla.

Stanisław Kosiedowski,
autor portalu internetowego o prof. Weiglu
<http://www.lwow.eu/rudolf-weigl.html>

VI Międzynarodowa Mikrobiologiczna Konferencja Weiglowska

Na Uniwersytecie Gdańskim w dniach 7-10 lipca br. odbędzie się VI Międzynarodowa Mikrobiologiczna Konferencja Weiglowska (<http://weiglconference.edu.pl>). Obejmie szeroki zakres nauk mikrobiologicznych, poruszy tematy związane m.in. z przemysłem spożywczym, rolnictwem, biotechnologią oraz aspekty molekularne wraz z mikrobiologią medyczną. Konferencja ma na celu umożliwienie prezentacji wyników najnowszych badań i odkryć w mikrobiologii i immunologii oraz wymianę opinii i doświadczeń na temat obecnego stanu wiedzy w danych dziedzinach nauki.

Podczas Konferencji planowana jest prezentacja książki Ryszarda Wójcika *Kapryśna gwiazda profesora Weigla*, która została sfinansowana przez Fundację Profesora Wacława Szybalskiego (<http://www.fpws.pl>).

Ryszard Wójcik (ur. w 1937 r.) jest emerytowanym dziennikarzem, reporterem-dokumentalistą pracującym w TVP, a także autorem szeregu artykułów i kilkunastu książek traktujących głównie o ludziach dotkniętych okropnościami II wojny światowej. W latach 70. i 80. jego zainteresowania skierowały się ku postaci prof. Rudolfa Weigla (1883-1957), światowej sławy polskiego biologa, profesora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, wynalazcy pierwszej na świecie skutecznej szczepionki przeciw durowi plamistemu. W czasie okupacji we lwowskim Instytucie Badań nad Tyfusem Plamistym i Wirusami zatrudniał wielu profesorów, młodzież akademicką i licealną, Żydów, a także wielu członków AK, ratując im życie.

Impulsem dla R. Wójcika do napisania książki stał się film *Trzecia część nocy* Andrzeja Żuławskiego. Zgłębiając temat karmienia wszy i produkcji szczepionki na potrzeby Niemców, Autor dotarł do ludzi, którzy znali osobiście prof. Weigla, przeprowadził z nimi wywiady,

częściowo zapisane na taśmie magnetofonowej. Byli pośród nich asystenci i wieloletni współpracownicy profesora Weigla (dr Henryk Mosing, prof. Stefan Kryński, prof. Jan Starzyk, prof. Zbigniew Stuchly, prof. Edward Zubik), członkowie rodziny, pracownicy Instytutu prof. Weigla przed i podczas II wojny światowej – karmiciele wszy, strzykacze i preparatorzy.

Do książki planowane jest dołączenie, w formie wstępu, przedstawionego powyżej artykułu na temat profesora Weigla, opisującego chronologicznie najważniejsze fakty z życia i pracy naukowej Profesora.

Stanisław Kosiedowski



O autorze

Stanisław Kosiedowski – inżynier informatyk (ur. w 1953 r.), absolwent Politechniki Gdańskiej i Lwowskiej (w 1973 r., po ukończeniu 2 roku studiów na kierunku Informatyka, na wydziale Elektroniki PG jako stypendysta MNSzWiT kontynuował studia na wydziale Automatyki PLw, które ukończył w 1976 r.). Od 1976 roku do chwili obecnej pracuje w branży komputerowej, najdłużej w pionie informatyki Stoczni

Gdańskiej (1979-2009). Pasjonat historii Lwowa. W 2001 roku założył i prowadzi największy internetowy portal poświęcony miastu Lwów i Kresom, ze szczególnym uwzględnieniem polskiej historii miasta, upamiętniający jego znaczenie w naukowych, kulturalnych i patriotycznych losach Polski.

Studenci GUMed dzieciom

Członkowie Uczelnianego Samorządu Studenckiego w ramach akcji zorganizowanej na terenie Uczelni w dniach 24-31 marca 2015 r. przygotowali paczki, które 2 kwietnia br. trafiły z okazji Wielkanocy do dzieci z gdańskich domów dziecka. Kartony, do których można było przynosić najpotrzebniejsze rzeczy, artykuły szkolne oraz słodczyce w ramach akcji *Podaruj uśmiech dzieciom z Domu Dziecka* znajdowały się w 3 miejscach: w Collegium Biomedicum, w budynku Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej oraz w Dziekanacie Wydziału Nauk o Zdrowiu.

W imieniu USS GUMed pragniemy podziękować wszystkim, którzy okazali swoje dobre serce i wsparli naszą akcję. Uśmiech dziecka jest czymś bezcennym, dlatego tym bardziej cieszymy się, że wszyscy razem mogliśmy przyczynić się do jego pojawienia na twarzach wychowanków Gdańskich Domów Dziecka.

Natalia Rączka,
wiceprzewodnicząca Uczelnianego
Samorządu Studenckiego



Wysyłkowa sprzedaż produktów leczniczych

zmiana przepisów od 4 maja br.

W dniu 4 maja 2015 r. wejdzie w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 26 marca 2015 r. w sprawie wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych¹, zwane dalej Nowym Rozporządzeniem. Rozporządzenie to, jak ocenia J. Tkacz, *odstępuje od dotychczas istniejącego wymogu zatwierdzania procedur obowiązujących w aptece odnośnie wysyłkowej sprzedaży*, które – zdaniem Autora – *były nadmiernie biurokratyczne*. J. Tkacz podkreśla również, że w zasadzie wyżej wymieniony akt normatywny w *większości odzwierciedla przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2008 r. w sprawie warunków wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wydawanych bez przepisów lekarza*^{2,3}.

Warto przypomnieć zatem, że wyżej wzmiankowane, a już nieobowiązujące, rozporządzenie z 14 marca 2008 r., zostało wydane na podstawie art. 68 ust. 3a ustawy z września 2001 r. Prawo farmaceutyczne⁴, po bardzo, jak to oceniła M. Kondrat, burzliwej debacie, co do dopuszczalności tego sposobu dystrybucji produktów leczniczych⁵.

Co jest przedmiotem Nowego Rozporządzenia?

Nowe Rozporządzenie określa:

- warunki wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza, zwanych dalej produktami leczniczymi;
- sposób dostarczania produktów leczniczych do odbiorców;
- warunki, jakie musi spełniać lokal apteki i punktu aptecznego prowadzącego wysyłkową sprzedaż produktów leczniczych;
- okres przechowywania dokumentów związanych z prowadzeniem sprzedaży wysyłkowej produktów leczniczych;
- minimalny zakres informacji umieszczanych na stronach internetowych, na których są oferowane produkty lecznicze.

Warunkiem realizacji wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych w świetle Nowego Rozporządzenia jest złożenie zamówienia:

- w miejscu prowadzenia apteki ogólnodostępnej lub punktu aptecznego, zwanych dalej placówkami;
- telefonicznie;
- faksem;
- za pomocą poczty elektronicznej;
- za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej placówki.

J. Tkacz podkreśla, że placówki prowadzące wysyłkową sprzedaż produktów leczniczych będą musiały modyfikować swoje strony internetowe w związku z wymogami wprowadzonymi przez Nowe Rozporządzenie⁶.

Formularz, o którym wyżej mowa, winien spełniać pewne wymogi i zawierać:

- dane identyfikujące placówkę: nazwę, adres, numer telefonu placówki przyjmującej zamówienie, numer aktualnego;
- zezwolenia na jej prowadzenie;
- dane dotyczące zamawiającego: imię i nazwisko albo nazwę i adres, adres poczty elektronicznej – jeżeli dotyczy;
- numer telefonu kontaktowego;

- dane dotyczące odbiorcy: imię i nazwisko albo nazwę i adres, numer telefonu kontaktowego – jeżeli nie są zgodne z danymi zamawiającego;
- dane dotyczące zamawianego produktu leczniczego: nazwę, dawkę, wielkość opakowania, postać farmaceutyczną;
- liczbę opakowań;
- numer zamówienia, datę, imię i nazwisko osoby przyjmującej zamówienie.

W świetle §3 Nowego Rozporządzenia w ramach wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych placówka informuje o:

- nazwie, siedzibie przedsiębiorcy, adresie placówki, organie, który wydał zezwolenie na prowadzenie placówki i numerze zezwolenia;
- cenie zamawianego produktu leczniczego;
- sposobie zapłaty;
- kosztach przesyłki oraz terminie i sposobie dostawy;
- kosztach wynikających z korzystania ze środków porozumiewania się na odległość, jeżeli są one skalkulowane inaczej niż wedle normalnej taryfy;
- terminie, w jakim oferta lub informacja o cenie mają charakter wiążący;
- minimalnym okresie, na jaki ma być zawarta umowa o świadczenia ciągłe lub okresowe;
- braku zastosowania przepisów ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827), zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 7 tej ustawy;
- możliwości zwrotu produktu leczniczego wyłącznie w przypadkach, o których mowa w art. 96 ust. 6 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne.

Stosownie do Nowego Rozporządzenia produkt leczniczy będący przedmiotem sprzedaży wysyłkowej musi być zapakowany w określony sposób, a warunki jego transportu również są reglamentowane przez ten akt normatywny.

Wnioski

E-sprzedaż i e-zakupy nie omijają branży leczniczej. E-świat, budujący e-społeczeństwo, w tym e-pacjentów nie lubi tracić czasu na chodzenie po sklepach. Zwykle e-zakupy są tańsze (tą drogą przecież przedsiębiorca pomija pewną kategorię kosztów stałych, a te w przypadku branży leczniczej, biorąc pod uwagę np. bardzo rygorystyczną reglamentację wprowadzania do obrotu produktów leczniczych, przy zapewnieniu instytucjonalnego nadzoru nad e-dystrybucją, stanowią poważną alternatywę dla sprzedaży tradycyjnej, o ile ta nie zaoferuje innego niż dotychczasowy standardu obsługi klienta/pacjenta. Opieka farmaceutyczna, o ile ma stanowić wartość dodaną, powinna uwzględnić nowe e-kanaly sprzedaży i stanowić wartość dodaną sprzedaży tradycyjnej.

dr Lubomira Wengler,
Zakład Prawa Medycznego
dr Piotr Popowski,
Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej
Ewa Adamska-Pietrzak,
prawnik, Pomorska Izba Adwokacka

¹ Dz. U. poz. 481.

² J. Tkacz, Zmiany w wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych, RPE WK, Lex Prestige on-line, Wolters Kluwer S.A. Warszawa, stan na 7 kwietnia 2015 r.

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2008 r. w sprawie warunków wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wydawanych bez przepisów lekarza (Dz. U. Nr 60, poz. 374)/ Utraciło ono moc obowiązującą 8 lutego 2015 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015, poz. 28).

⁴ Tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 ze zm.

⁵ M. Kondrat, Apteki internetowe – przepisy prawne Unii Europejskiej. Komentarz praktyczny, Lex Prestige on-line, Wolters Kluwer SA, stan na dzień 7 kwietnia 2015 r.

⁶ J. Tkacz, *op. cit.*

PBL nową jakością i standardem w GUMed

Dzięki staraniom Zakładu Prewencji i Dydaktyki w bieżącym roku akademickim do regularnych zajęć dla studentów na Wydziale Lekarskim wprowadzono metodę PBL (Problem Based Learning – nauczanie oparte o problem).

W semestrze zimowym wszyscy studenci III roku WL odbyli w ramach kursu z propedeutyki interny ćwiczenia z użyciem metody PBL. W audytorium wewnętrznym bardzo dobrze ocenili te zajęcia, prosząc o zdecydowanie więcej takich ćwiczeń, w tym roku każdy student miał 6 godzin PBL.

Nauczanie oparte o problem jest obecnie szeroko stosowane w wielu uczelniach medycznych na świecie. Metoda została opracowana i wdrożona przez McMaster University Medical School w Kanadzie ponad 30 lat temu. Stopniowo zyskiwała coraz większe uznanie. Studenci młodszych lat w 6-8-osobowych grupach bardzo efektywnie i aktywnie uczą się nie tylko medycyny klinicznej, ale także wzajemnej komunikacji i krytycznego myślenia. Zazwyczaj rozwiązywany problem dotyczy spraw, o których studenci jeszcze się nie uczyli, ale dojście do rozwiązania zagadki klinicznej umożliwia wiedza nabyta na latach przedklinicznych.

Zajęcia w tym roku prowadzili: dr Hanna Jasiel, dr Marcin Rutkowski, dr Agata Ignaszewska-Wyrzykowska i prof. Tomasz Zdrojewski z Zakładu Prewencji i Dydaktyki, dr Anna Szyndler z Zakładu Nadciśnienia Tętniczego oraz dr Jacek Brożek z Zakładu Fizjopatologii. Wymienieni nauczyciele akademicy będą teraz trenerami dla kolejnych asystentów, którzy zechcą na-



uczyć się prowadzenia zajęć tą metodą. Kurs i praktyczny pokaz realizacji takich zajęć przez dr. Michała Nowakowskiego, eksperta UJ, który już wprowadził tę metodę w Polsce, odbył się w dniach 10 i 11 kwietnia br. Na nowy rok akademicki przygotowano specjalne fakultety z PBL w języku polskim i angielskim. Koordynatorami projektu przygotowania i wprowadzenia PBL do nauczania są: prof. Tomasz Zdrojewski i dr Hanna Jasiel z Zakładu Prewencji i Dydaktyki.

prof. Tomasz Zdrojewski,
Zakład Prewencji i Dydaktyki



Edukacja medyczna dziś i jutro, czyli wstępne podsumowanie warsztatów edukacyjnych

W dniach 14 i 15 kwietnia 2000 r. w naszej Uczelni odbyły się zorganizowane z inicjatywy rektora AMG prof. Wiesława Makarewicza, międzynarodowe warsztaty pt. *Od nauczania do uczenia się*, poświęcone kierunkom modernizacji przeddyplomowej edukacji medycznej, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania w nauczaniu medycyny sposobu uczenia się opartego na rozwiązywaniu problemów, czyli *Problem-Based Learning* (PBL). Celem warsztatów było:

- zaprezentowanie *Problem-Based Learning* jako metody dydaktycznej, która mogłaby stanowić alternatywę lub przynajmniej uzupełnienie obowiązującego w AMG tradycyjnego modelu kształcenia studentów medycyny
- analiza zalet i wad obowiązującego tradycyjnego modelu kształcenia oraz walorów i trudności związanych z *Problem-Based Learning*

- dyskusja o możliwościach modyfikacji sposobu nauczania studentów medycyny tak, aby program nauczania i sposób jego realizacji jak najlepiej motywowały studentów do aktywnego studiowania.

Podczas warsztatów swoim doświadczeniem w opracowaniu i implementacji nowych programów nauczania medycyny podzielili się z uczestnikami goście zaproszeni z trzech zagranicznych uczelni partnerskich AMG: prof. Leo L. Bossaert – Uniwersytet w Antwerpii (Belgia), dr Marek H. Dominiczak – Uniwersytet w Glasgow (Szkocja), dr Kaija Hartiala – Uniwersytet w Turku (Finlandia), prof. Iain W. Percy-Robb – Uniwersytet w Glasgow (Szkocja).

Aspekty psychologiczne i metodyczne procesów nauczania i uczenia się przedstawiła uczestnikom warsztatów Hanna Kryszewska z British Centre Studium Uniwersytetu Gdańskiego. Opinie studentów AMG na temat obecnego programu studiów i sposobu jego realizacji zaprezentowali studenci z Samorządu Studentów AMG.

W warsztatach wzięli udział nie tylko nauczyciele akademicy naszej Uczelni, ale także reprezentanci większości polskich uczelni medycznych. Łączna liczba uczestników warsztatów wyniosła od 50 do 80 osób. [...]

dr n. med Jacek Kaczmarek,
koordynator
programu SOCRATES/ERASMUS i współpracy z zagranicą AMG

Gazeta AMG 5/2000, s. 9

Przeszczepianie narządów w Gdańsku w 2014 r.

Doroczna konferencja, na której podsumowano działalność transplantacyjną gdańskiego ośrodka odbyła się 24 marca 2015 r. w audytorium im. prof. Kieturakisa w Centrum Medycyny Inwazyjnej UCK. Spotkanie poprowadzili: prof. Bolesław Rutkowski – pełnomocnik Rektora GUMed ds. Transplantacji Narządów, kierownik Katedry Nefrologii Transplantologii i Chorób Wewnętrznych oraz prof. Zbigniew Śledziński, konsultant wojewódzki w dziedzinie transplantologii klinicznej, kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej. Prowadzący przywitani wszystkich zgromadzonych, a w szczególności nestora gdańskiej transplantologii prof. Jerzego Dybickiego oraz zastępcę dyrektora naczelnego ds. lecznictwa UCK dr. hab. Tomasza Stefaniaka.

Pierwszą prezentację zatytułowaną *Aktualny stan przeszczepiania narządów w Polsce* przedstawił prof. Bolesław Rutkowski. Na podstawie najnowszych danych z literatury w przeliczeniu na milion mieszkańców w Polsce odnotowano 15,5 rzeczywistych zmarłych dawców narządów (współczynnik ten np. w Hiszpanii wynosi 35, a w Niemczech 10,7). Pod względem przeszczepionych nerek ze zwłok Polska z wynikiem 28,9 tx n.m.p wyprzedza takie kraje europejskie jak: Włochy (24,6), Słowacja (19,8) czy Węgry (25,1). Natomiast najwięcej nerek przeszczepia się w Hiszpanii (46,3), Francji (41,6) oraz Austrii (40,8). W liczbie transplantacji wątroby na milion mieszkańców nasz kraj (8,8) wyprzedza m.in. Danię (7,4), Słowację (4,0) czy Litwę (4,3). Pozostaje natomiast w tyle za takimi państwami jak: Chorwacja (26,7), Hiszpania (23,3) czy Norwegia (22). Pod względem liczby przeszczepień serca przoduje Słowenia (14,3). W Polsce ten wskaźnik na milion mieszkańców wynosi 2.

Prof. Bolesław Rutkowski poświęcił nieco czasu zagadnieniu przeszczepiania nerek od dawców żywych. Przypomniał o programie Ministerstwa Zdrowia, który dotyczy tego tematu. Za wzór do naśladowania zaprezentował wyniki z krajów skandynawskich, gdzie liczba tego typu przeszczepów rocznie dochodzi nawet do 20 na milion populacji, podczas gdy w Polsce tylko nieco ponad 1. W tej dziedzinie w Polsce pozostaje wciąż dużo do zrobienia.

Dalsza część prezentacji dotyczyła liczby przeszczepień w stosunku do liczby pacjentów oczekujących w Polsce na transplantację. W 2014 roku w Polsce przeszczepiono 1530 narządów. Na transplantację nerki pod koniec 2014 roku oczekiwało 921 pacjentów, a przeszczepiono ten narząd 1064 osobom, dokonano 336 przeszczepień wątroby, a oczekiwało na przeszczep 136 osób. Na zabieg przeszczepienia serca czekało 356 chorych, a wykonano tylko 75 transplantacji tego narządu.

W Gdańsku w 2014 roku wykonano 98 transplantacji nerek, w tym 3 od dawców żywych. Na 20 szpitali przeszczepiających nerki w Polsce, gdański ośrodek plasuje się na trzecim miejscu za warszawskim (182) i katowickim (101). Także pod względem liczby pacjentów żyjących z przeszczepioną nerką pozostających pod opieką naszego ośrodka, UCK w Gdańsku zajmuje trzecie miejsce w kraju (940), po Instytucie Transplantologii w Warszawie (2383) oraz Wrocławiu (1064).

Następny wykład poświęcony działalności organizacyjno-szkoleniowej przedstawił prof. Zbigniew Śledziński. Przypomniał, że UCK w Gdańsku do 31 grudnia 2017 roku posiada akredytację Ministerstwa Zdrowia na przeszczepianie nerek, serca, rogówek oraz szpiku. W 2014 roku w UCK wykonano: 98 transplantacji nerek, 4 serca, 56 rogówek oraz 85 szpiku kostnego. Na podstawie danych z Poltransplantu, od 3 lat UCK w Gdańsku plasuje się na pierwszym miejscu w Polsce pod względem liczby pobrań narządów od dawców zmarłych. W ubiegłym roku w Gdańsku miały miejsce 23 pobrania narządów

do transplantacji. Z dniem 11 sierpnia 2014 r. wojewoda pomorski powołał prof. Zbigniewa Śledzińskiego na kolejną kadencję pełnienia obowiązków konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie transplantologii klinicznej. Aktualnie w UCK w Gdańsku zatrudnionych jest 21 specjalistów w dziedzinie transplantologii, w tym: 5 w Klinice Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, 11 w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, 1 w Klinice Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej i 2 w Klinice Chorób Nerek i Nadciśnienia Dzieci i Młodzieży oraz 2 w Klinice Hematologii. Otwarte specjalizacje z tej dziedziny ma 15 lekarzy, m.in. z Kliniki Chorób Serca i Kliniki Gastroenterologii.

W następnej części swojego wystąpienia profesor Śledziński przedstawił działalność naukowo-dydaktyczną związaną z tematyką transplantacyjną, przekazując informacje na temat zorganizowanych szkoleń, kursów, uczestnictwa w konferencjach krajowych i zagranicznych oraz wystąpień i publikacji naukowych, które miały miejsce w 2014 roku. Na koniec poruszony został temat transplantacji wysp trzustkowych jako formy leczenia pacjentów z cukrzycą. Odnotowano postęp prac nad uruchomieniem tego programu pod kierunkiem prof. Piotra Trzaskowskiego, kierownika Zakładu Immunologii i Transplantologii UCK w Gdańsku, we współpracy z prof. Piotrem Witkowskim z Uniwersytetu w Chicago. Profesor wyraził głęboką nadzieję, że w niedługim czasie uda się w Gdańsku dokonać pierwszej izolacji i przeszczepienia wysp trzustkowych.

Prof. Alicja Dębska-Ślizień z Kliniki Nefrologii Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, zaprezentowała wykład *Wyniki leczenia pacjentów z przeszczepioną nerką*, podczas którego w szczegółowy sposób dokonała analizy losów chorych po transplantacji tego narządu. Przeważającą liczbę przeszczepionych w Gdańsku w 2014 r. stanowili mężczyźni (68%) oraz chorzy poddawani zabiegom hemodializy (82,3%). Pozostali pacjenci to: dializowani otrzewnowo (12,5%), a pięciu biorców otrzymało przeszczep wyprzedzający. W 95 przypadkach przeszczepiono nerkę ze zwłok, w trzech od dawcy żywego. Średni wiek biorców wyniósł 50 lat. Najmłodszy biorca miał lat 18, najstarszy 74. Prof. Alicja Dębska-Ślizień zwróciła uwagę na zwiększającą się liczbę biorców powyżej 66 roku życia (23%), a co za tym idzie z bardziej obciążającym wywiadem medycznym. Przeżywalność biorców nerek w latach 2000-2014, przy 1264 wykonanych transplantacjach w ośrodku gdańskim – wyniosła 98%. W 2014 roku przeżywalność biorców wyniosła 100%, a przeżywalność przeszczepionych nerek 95%. Odnotowano najniższy jak do tej pory, odsetek przypadków ostrego odrzucania przeszczepu (8,3%). Średni czas zimnego niedokrwienia nerek (od pobrania do przeszczepienia) wyniósł 16 godzin 15 minut. Z gdańskiego ośrodka kwalifikującego biorców do transplantacji nerki przeszczepiono w Polsce 82 osoby, a w Gdańsku przeszczepiono 75 pacjentów spoza województwa pomorskiego.

Adiunkt dr Justyna Kostro, chirurg transplantolog z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej w bardzo ciekawy i obrazowy sposób przedstawiła temat: *Problemy chirurgiczne u pacjentów z przeszczepioną nerką*. W 2014 roku z powodu powikłań po zabiegu przeszczepienia nerki w 20 przypadkach (21%) konieczna była ponowna interwencja chirurgiczna. W 6% przyczyną reoperacji było limfocele, w 4,2% chirurgiczne zaopatrzenie krwawiącego miejsca, w 6,2% powikłania urologiczne, 5,2% stanowiły powikłania naczyniowe. W sześciu przypadkach wykonano graftektomię. Dr Justyna Kostro na podstawie dostępnej literatury światowej dokonała porównania występowania powikłań chirurgicznych w naszym ośrodku z wynikami światowymi. Z analizy wynika, że

liczba powikłań występujących w UCK w Gdańsku nie odbiega statystycznie od liczby wykonywanych reoperacji po transplantacji nerek w innych renomowanych ośrodkach transplantacyjnych na świecie. Na zakończenie prezentacji poruszono problem zwiększającej się liczby zarówno dawców, jak i biorców powyżej 60 roku życia. Ryzyko miażdżycy, przyjmowanie przez biorców leków przeciwwzakrzepowych, niewątpliwie jest jeszcze większym wyzwaniem dla chirurgów i zwiększa ryzyko występowania powikłań chirurgicznych po transplantacji nerek.

Na zakończenie Konferencji mgr Anna Milecka, koordynator pobierania i przeszczepiania komórek, tkanek i narządów zaprezentowała *Podsumowanie działalności Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji*. W 2014 roku do Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji w Gdańsku zgłoszono 142 rzeczywistych i potencjalnych dawców, z tego w 42% przypadków doszło do pobrania narządów do transplantacji. Średni wiek dawców wyniósł 48 lat. Wśród dawców 65% stanowili mężczyźni, a najczęstszą przyczyną ich zgonów było krwawienia podpajęczynówkowe (68%). Łącznie w rejonie działalności gdańskiego ośrodka transplantacyjnego pobrano do transplantacji: 113 nerek, 8 serc, 34 wątroby, 3 płuca, 4 trzustki, 15 serc na zastawki (homografy) oraz 8 rogówek. Pobrania wielonarządowe stanowiły 65% wszystkich pobrań. Najczęstszą przyczyną odstąpienia od pobierania narządów były sprzeczny rodzin (30%).

Koordynatorzy z Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji, oprócz działalności związanej z koordynacją pobierania i przeszczepiania narządów i tkanek, prowadzą na szeroką skalę edukację związaną z tematyką transplantacyjną. Poprzez organizację szkoleń w szpitalach i szkołach, uczestniczą w akcjach pozyskiwania potencjalnych dawców do Centralnego Rejestru Niepokrewnionych Potencjalnych Dawców Szpiku, biorą udział w szkoleniach ustawicznych organizowanych przez Poltransplant, jak również odbywają kontrolne wizyty w szpitalach rejonowych.

Na koniec 2014 roku w województwie pomorskim i w Elblągu było zatrudnionych przez Poltransplant 20 koordynatorów szpitalnych. Narządy pobrano w 13 szpitalach. Najwięcej pobrań od zmarłych dawców było w UCK w Gdańsku (23), Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu (8), Podmiocie Lecz-

niczym Copernicus (7) oraz w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Słupsku (6). Po raz pierwszy odbyło się pobranie narządów w Szpitalu Powiatu Bytowskiego. Na zakończenie wystąpienia prowadząca podziękowała wszystkim współpracującym koordynatorom ze szpitali rejonowych oraz pracownikom klinik UCK w Gdańsku. Szczególne wyrazy uznania skierowała do prof. Marii Wujtewicz, kierownik Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii UCK w Gdańsku i anestezjologów za bardzo dobrą, wieloletnią współpracę w zakresie identyfikacji i pozyskiwania do transplantacji zmarłych dawców narządów. W ostatnich trzech latach UCK w Gdańsku zajmuje pierwsze miejsce wśród szpitali w Polsce pod względem liczby pobrań narządów.

Po wysłuchaniu prelekcji poproszono o zabranie głosu zastępcę dyrektora naczelnego ds. lecznictwa UCK dr. hab. Tomasza Stefaniaka. Dyrektor pogratulował dobrych wyników transplantacyjnych oraz wyraził nadzieję, że jeszcze w tym roku uda się doprowadzić do pierwszego w Gdańsku przeszczepu wątroby oraz, że w następnym roku liczba wszystkich przeszczepionych narządów, tkanek i komórek osiągnie liczbę zbliżoną do 300.

Na zakończenie spotkania prof. Bolesław Rutkowski i prof. Zbigniew Śledziński serdecznie podziękowali wszystkim zgromadzonym za przybycie, podkreślili udział i zaangażowanie wielu osób w procedurze pobierania i przeszczepienia nerek, począwszy od anestezjologów i koordynatorów szpitali rejonowych zgłaszających dawców po pracowników UCK w Gdańsku, a zwłaszcza Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddziału Intensywnego Nadzoru Pooperacyjnego, Bloku Operacyjnego i Laboratorium Immunologii Klinicznej.

mgr Anna Milecka,
Regionalne Centrum Koordynacji Transplantacji UCK Gdańsk
prof. Zbigniew Śledziński,
konsultant wojewódzki w dziedzinie transplantologii klinicznej
prof. Bolesław Rutkowski,
pełnomocnik Rektora GUMed ds. Transplantacji Narządów

Sukces studentki Małgorzaty Orłowskiej

Studentka IV roku Wydziału Farmaceutycznego, Małgorzata Orłowska zdobyła pierwsze miejsce na I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Farmacja w Przemśle* zorganizowanej przez SO ISPE Poznań oraz Młodą Farmację.

Laureatka ustnie zaprezentowała pracę *Badania preformulacyjne nad medyczną gumą do żucia z chlorowodorkiem benzydaminą*. Oprócz dyplomu laureatka otrzymała nagrodę pieniężną.

Podczas konferencji, która odbyła się w Poznaniu, w dniu 18 kwietnia br., zaprezentowane zostało dziewięć prac finałowych. Opiekunem naukowym studentki jest prof. Wojciech Kamysz, kierownik Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej. □





z *Wilna* do *Gdańska*



11

Henryk Ellert (1908-1970)

Henryk Ellert urodził się 27 grudnia 1908 r. w Białymstoku z rodziny robotniczej. Miał trzy siostry i dwóch braci. Jeden z braci – Jan (ur. 1893 r.) został księdzem, doktorem prawa kanonicznego, które wykładał przez wiele lat na Wydziale Teologicznym USB. Siostra Anna (ur. 1903 r.) ukończyła w 1932 r. studia lekarskie na USB i w latach (1931-1936) pracowała w Klinice Chorób Dziecięcych w Wilnie. Po wybuchu I wojny światowej cała rodzina wyjechała do Moskwy, by powrócić do Białegostoku już po odzyskaniu niepodległości, jesienią 1918 r.

Studia farmaceutyczne Henryk Ellert odbył na Oddziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, uzyskując w 1934 r. dyplom magistra farmacji. Po studiach podjął pracę w Zakładzie Chemii Farmaceutycznej USB kierowanym przez prof. inż. Karaffa-Korbutta. W 1937 r. zawarł związek małżeński z Tacjaną Sorogożską, także farmaceutką, absolwentką USB z 1935 r. W małżeństwie Ellertów urodziła się w 1938 r. córka, późniejsza lekarka Kliniki Chorób Zakaźnych AMG – dr Janina Ellert-Zygadłowska. Pracując w USB Henryk Ellert przebywał 1938 r. na półrocznym szkoleniu w Katedrze Chemii Farmaceutycznej Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie rozpoczął przygotowywanie pracy doktorskiej. Badania te przerwała wojna w 1939 r. Mógł je ukończyć na Uniwersytecie Poznańskim dopiero po wojnie w 1948 r., uzyskując stopień naukowy doktora nauk farmaceutycznych.

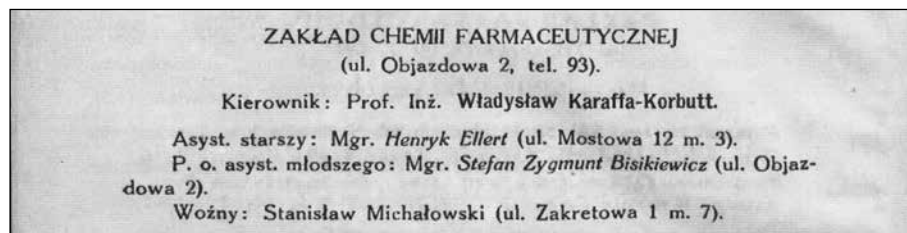
Zamknięcie USB przez władze litewskie z dniem 15 grudnia 1939 r. przerwało pracę badawczą, a kadra nauczająca musiała pilnie szukać innych źródeł utrzymania. W latach 1940-1942 pracował w Laboratorium Kontroli Analitycznej w Wilnie pod kierownictwem prof. O. Achmatowicza, następnie w aptekach – kolejno w Nowej Wilejce, Niemenczynie i w Wilnie. W maju 1945 r. podjął decyzję o expatriacji do Polski w jej nowych granicach. Początkowo zamieszkał w Białymstoku, gdzie w latach 1945-1947 pełnił funkcję inspektora farmaceutycznego Wydziału Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego. Z dniem 1 czerwca 1947 r.



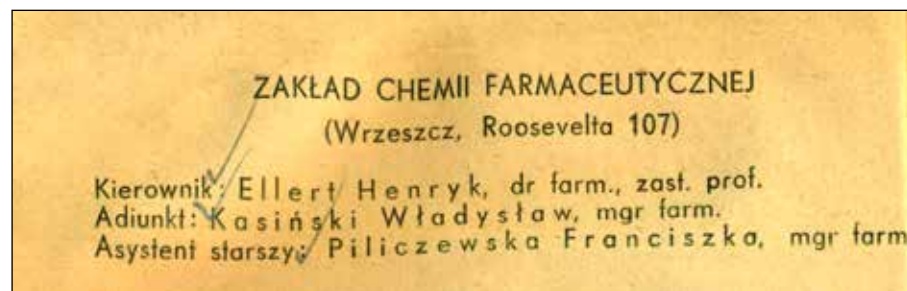
został zatrudniony na stanowisku kierownika Laboratorium Fitochemicznego w Państwowym Instytucie Naukowym Leczniczych Surowców Roślinnych w Poznaniu i starszego asystenta na Uniwersytecie Poznańskim. Dyrektorem Instytutu był prof. W. Strażewicz, wychowanek USB, mocno zaangażowany jako tymczasowy dziekan w organizowanie Wydziału Farmaceutycznego utworzonej w 1945 r. Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Polecił on dr. Henryka Ellerta jako organizatora i pierwszego kierownika Katedry Chemii Farmaceutycznej w Gdańsku. Zatrudnienie w ALG podjął z dniem 1 kwietnia 1948 r. na stanowisku kontraktowego zastępcy profesora z obowiązkiem

prowadzenia 4 godzin wykładów i 9 godzin ćwiczeń tygodniowo. Organizacja Katedry w Gdańsku była trudnym zadaniem. Brakowało wszystkiego: personelu, pomieszczeń, sprzętu i pomocy naukowych. Nie brakowało tylko energii i troski, by jak najszybciej podjąć nauczanie studentów. Początkowo w Zakładzie zatrudniony obok kierownika był jeden starszy asystent i jeden adiunkt. W 1967 r., kiedy Zakład uzyskał już dobre warunki lokalowe, obok kierownika pracowało w Katedrze 3 adiunktów i 6 asystentów. W 1954 r. nadano Henrykowi Ellertowi tytuł docenta (równoważny wówczas z habilitacją), a w 1961 r. Rada Państwa przyznała tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego.

W Gdańsku w Akademii Lekarskiej podjęła też pracę małżonka prof. Henryka Ellerta – Tacjana. W 1949 r. została zatrudniona na stanowisku starszego asystenta w Katedrze Farmakologii



Skład osobowy USB, 1937/38



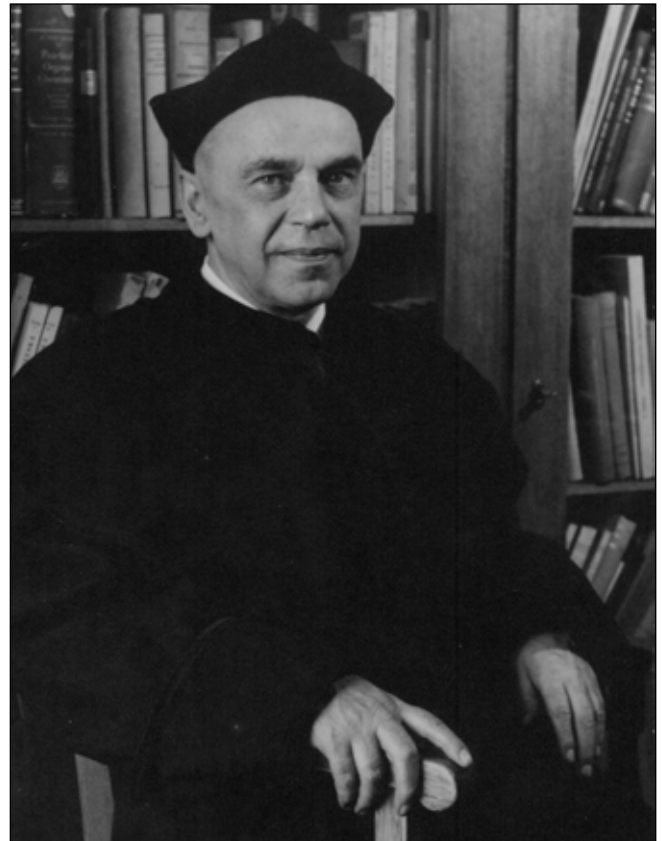
Skład osobowy ALG, 1949 r.



ALG. Tam uzyskała stopień naukowy doktora nauk farmaceutycznych, następnie w latach 1951-1964 była adiunktem w Katedrze Farmacji Stosowanej AMG.

Zainteresowania naukowe prof. H. Ellerta koncentrowały się na dwóch zagadnieniach – początkowo dotyczyły badań fitochemicznych, a potem analizy i badania trwałości leków. Był utalentowanym dydaktykiem i wielkim przyjacielem studentów. Nauczanie było Jego wielką pasją. Uważał, że najważniejszym zadaniem jest wychowanie nowego pokolenia dobrze wykształconych farmaceutów, których po wojnie tak bardzo brakowało.

Profesor Ellert pełnił szereg funkcji społecznych i zawodowych. W 1949 r. zorganizował Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, którego prezesem pozostawał do roku 1952. Był także wiceprzewodniczącym Komisji Kontroli Zawodowej przy Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Gdańsku w latach 1952-1956 oraz członkiem rzeczywistym Wydziału III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych GTN, a w latach 1963-1966 jego przewodniczącym. Kierował od 1958 r. kursami doskonalącymi dla magistrów farmacji organizowanymi przez Instytut Doskonalenia Kadr Lekarskich w Warszawie, na których miał też liczne



II. WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY	
(Dziekanat: Gdańsk, Curie-Skłodowskiej 7, tel. wew. 251)	
DZIEKAN: Sulma Tadeusz	
PRODZIEKAN: Pautsch Fryderyk	
PROFESOROWIE ZWYCZAJNI	
✓	Morzycki Jerzy , dr w. n. l., prof. mikrobiologii
PROFESOROWIE NADZWYCZAJNI	
✓	Pautsch Fryderyk , dr fil., prof. biologii ogólnej
PROFESOROWIE KONTRAKTOWI	
✓	Adameczewski Ignacy , dr fiz., prof. fizyki (prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej)
✓	Minc Stefan , dr chemii, prof. chemii fizycznej (prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej)
✓	Sym Ernest , dr chemii, dr med, wet., prof. farmakologii (prof. zwycz. Politechniki Gdańskiej)
✓	Sulma Tadeusz , dr fil., prof. botaniki (prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej)
✓	Wawryk Włodzimierz , dr fil., prof. mineralogii (prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej)
ZASTĘPCY PROFESORÓW	
✓	Ellert Henryk , dr farm., zast. prof. chemii farmaceutycznej
✓	Kołodziejski Józef , dr farm., zast. prof. farmakognozji
✓	Rodziewicz Włodzimierz , inż. chemii, zast. prof. chemii nieorganicznej
✓	Sawlewicz Józef , dr chemii, zast. prof. chemii organicznej

Skład osobowy ALG, 1949 r.

wykłady. O odbyło się ogółem 38 kursów, na których przeszkolono łącznie 420 magistrów farmacji. Był też członkiem Komisji Farmakopei Polskiej. W Uczelni angażował się w pracę licznych komisji i innych ciał statutowych.

W życiu prywatnym utrzymywał liczne kontakty towarzyskie z gronem przyjaciół wywodzących się z Wilna, m.in.: prof. Witoldem Tymińskim, prof. Zdzisławem Kieturakisem, dr Eugeniuszem Anisimowiczem, dr Aliną Kuleszyną i dr Antoniną Lewonową. Profesora cechowała konsekwencja wobec siebie i otoczenia. Był bardzo punktualny, nie tolerował spóźniania, a punktualności wymagał tak od studentów, jak i współpracowników. Był zwolennikiem czynnego wypoczynku, szczególnie lubił wyprawy kajakowe, ale także wycieczki w góry i na narty. Najlepiej odpoczywał jednak nad wodą.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1968) i Złotym Krzyżem Zasługi (1954). Zmarł na początku 1970 r., pochowany został w kwaterze profesorskiej na Cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku.

oprac. prof. Wiesław Makarewicz

Korzystałem m.in. ze źródeł: 1. Agata Tutkowska-Fila, *Setna rocznica urodzin Profesora Henryka Ellerta*; *Gazeta AMG* 1/2009, s. 22-25; 2. Zbigniew Kamiński, Seweryna Konieczna, Agata Tutkowska-Fila, Ellert Henryk (1908-1970); *Ludzie Akademii Medycznej w Gdańsku t. VI*, red. Seweryna Konieczna, Gdańsk 2008, s. 20-33.

Polecamy Czytelnikom

Nauka po ludzku

Studia medyczne są specyficzne, jeśli chodzi o pisanie prac naukowych. O ile studenci farmacji, ratownictwa medycznego czy pielęgniarstwa muszą zapoznać się ze sztuką ich tworzenia w celu zaliczenia swoich studiów, o tyle przeciętny student kierunku lekarskiego zupełnie nie styka się z tą problematyką. Dla kontrastu – w wielu zagranicznych uczelniach, aby ukończyć studia lekarskie, wymagane jest samodzielne przygotowanie pracy naukowej.

Takie podejście jest nie tylko pożądane, ale wręcz konieczne ze względu na uwarunkowania współczesnej medycyny. W erze *Evidence-based medicine* nie można już dłużej traktować nauki jako hobby dla zapaleńców lub obowiązku personelu zatrudnionego na kontraktach akademickich. W czasach kiedy postęp w naukach biomedycznych osiąga przyrost geometryczny, znajomość metodologii, języka i trendów nauki są nieodzowne dla każdego, kto chce dobrze leczyć swoich pacjentów. Te umiejętności umożliwiają nie tylko uchwycenie najświeższych doniesień, ale także ocenę ich wiarygodności.

Niniejsza publikacja, dzięki staraniom naszych znakomitych autorów, przybliży Tobie naukę, poczynając od jej filozoficznych korzeni do owoców – praktycznych umiejętności potrzebnych do napisania własnej publikacji. Mamy nadzieję, że zawarta tu wiedza będzie przydatna zarówno początkującemu badaczowi, jak i osobie, która pierwsze kroki ma już za sobą.

W Poradniku znajdziesz trzy rodzaje tekstów. Pierwszy, czyli podręcznikowe informacje, podsumowujące najważniejsze wiadomości z danego tematu. Druga, nieco bardziej dynamiczna, to wywiady wychodzące swoją formą poza ramy tradycyjnego akademickiego przekazu. Wreszcie trzecia forma, najbardziej niezależna – eseje doświadczonych naukowców, ponieważ do nauki potrzeba nie tylko technicznych porad, ale również inspiracji.

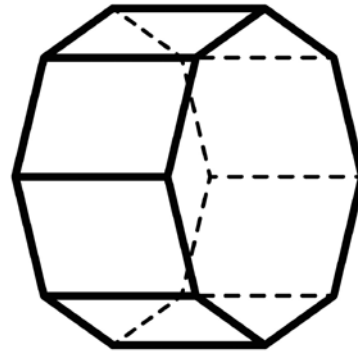
Poradnik naukowy ma wady każdego tego typu opracowania – jest fragmentem rzeczywistości utrwalonej w danym miejscu i czasie. Część z tej wiedzy już jest albo za chwilę będzie nieaktualna. Nie traktuj więc jej jako prawdy objawionej, ale wykorzystaj do samodzielnego poszukiwania nowszych i bardziej szczegółowych materiałów.

W imieniu zespołu redakcyjnego życzę Ci z całego serca powodzenia w Twojej podróży po świecie nauki i badań! Zachęcamy do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, wykonywania analiz, wyciągania wniosków i pisania publikacji!

Przemysław Waszak,
koordynator projektu

Pomysł —
badanie —
publikacja

Poradnik
naukowy
dla studentów
kierunków
medycznych



Gdański Uniwersytet Medyczny 2015

Pomysł – badanie – publikacja. Poradnik naukowy dla studentów kierunków medycznych. Redakcja książki: lek. Łukasz Budyńko, Przemysław Waszak. Autorzy: dr Tomasz Bandurski, prof. dr hab. Tomasz Bączek, mgr Katarzyna Błaszowska, dr Piotr Czapiewski, prof. dr hab. Piotr Czauderna, dr hab. Maria Dudziak, mgr Małgorzata Florianowicz, dr hab. Marcin Gruchała, dr Zbigniew Heleniak, dr hab. Dagmara Hering, dr Miłosz Jaguszewski, prof. dr hab. Jacek Jassem, mgr Krystyna Kaszyńska, dr Piotr Kawczak, mgr Izabela Kowalczyk, dr Piotr Krzeski, prof. dr hab. Wiesław Makarewicz, mgr Małgorzata Matyka, prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz, prof. dr hab. Stefan Raszeja, prof. dr hab. Bolesław Rutkowski, Sameer Hanna-Juma M.D., Ph.D., dr Bartłomiej Siek, lek. Janusz Springer, prof. dr hab. Anetta Undas, prof. dr hab. Jacek Witkowski, mgr Aleksandra Wysocka, dr hab. Paweł Zagożdżon, dr Anna Żaczek, dr hab. Michał Żmijewski. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Landowski, dr hab. Wiesław Cubala. © Copyright by Medical University of Gdańsk 2015. ISBN 978-83-65098-01-6. Dostępna za darmo na licencji Creative Commons BY-NC-SA 3.0 w formacie pdf pod adresem http://poradnik-naukowy.gumed.edu.pl/attachment/attachment/29059/Pomysl_Badanie_Publikacja_Poradnik_naukowy_dla_studentow_kierunkow_medycznych.pdf

Premiera poradnika *Pomysł – badanie – publikacja*

Podczas 23 międzynarodowej konferencji naukowej „International Student Scientific Conference”, która odbyła się 24 kwietnia br. w Centrum Medycyny Inwazyjnej oficjalnie zaprezentowano podręcznik *Pomysł – badanie – publikacja*. Pozycja ta stanowi istotną nowość wydawniczą, uzupełniającą doświadczenia młodym naukowcom lukę w pozycjach wspierających początki kariery naukowej. Pomysłodawcami wydania jest redakcja *Remedium* – pisma studentów naszej Uczelni oraz Studenckie Towarzystwo Naukowe GUmed. Na ponad 400 stronach zebrano niezbędny dla młodego badacza warsz-

tat, wprowadzający go nie tylko w naukowe „rzemiosło”, ale również w dający cenną inspirację opis przygód z nauką wybitnych ekspertów ze świata medycyny. Wszystko zostało opowiedziane w sposób prosty, przystępny i zrozumiały dla najważniejszego adresata publikacji – młodego, zagubionego w świecie nauki studenta.

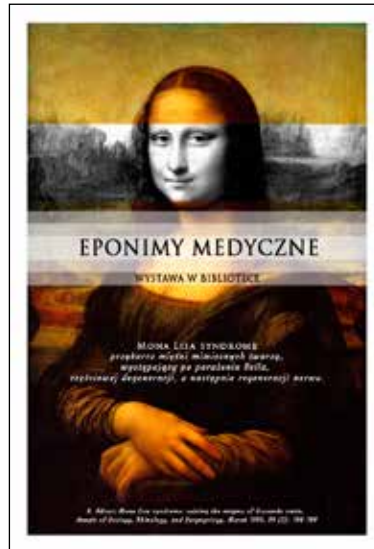
Potrzeba powstania takiej książki zrodziła się u organizatorów pod wpływem własnego zmagania się z nauką. Udało się stworzyć coś, co jest pomocne i adresowane w szczególności do osób rozpoczynających swoją przygodę z nauką na stu-

Eponimy medyczne – wystawa w BG

Co o danej jednostce chorobowej można powiedzieć tylko na podstawie jej nazwy? Czy zawsze jest ona adekwatna w odniesieniu do występujących objawów? Na ile wymowne są poszczególne terminy medyczne, jak chociażby dermatoma Kopciuszka, taniec św. Wita, zespół chińskiej restauracji, ucho Mozarta czy paznokcie Hipokratesa? Czy jest coś, co je łączy?

Wymienione określenia nazywane są eponimami medycznymi. Eponim (z gr. ἐπώνυμος *eponymos* – dawca imienia, nazwy) to wyraz lub wyrażenie utworzone od nazwy własnej, tudzież nazwa własna, od której je utworzono. Eponimy medyczne opisują przede wszystkim jednostki i objawy chorobowe oraz pojęcia anatomiczne i fizjologiczne. Ich nazwy pochodzą od nazwisk ludzi, najczęściej lekarzy, którzy opisali je po raz pierwszy, niekiedy również od nazwisk pacjentów, postaci mitologicznych lub literackich.

Eponimy medyczne w medycynie zachodniej są stosowane już od wieków. Ułatwiają zapamiętywanie nazwy choroby, cza-



sami zastępują jej powszechną niepoprawną wersję, są także wyrazem pamięci o lekarzach zasłużonych dla medycyny. Niestety są mało znane i niezwykle rzadko stosowane przez współczesnych. Biblioteka postanowiła je ożywić, tworząc wystawę poświęconą właśnie eponimom. Ekspozycja, którą można było zwiedzać od stycznia do kwietnia bieżącego roku w holu wejściowym Biblioteki, prezentowała blisko czterdzieści najciekawszych zilustrowanych graficznie eponimów medycznych.

W związku z jej zamknięciem, w chwili obecnej jest dostępna tylko w wersji wirtualnej. Wszystkich, którzy nie mieli jeszcze okazji się z nią zapoznać albo chcieliby ją obejrzeć ponownie, gorąco zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej Biblioteki: <http://biblioteka.gumed.edu.pl/?strona=230>, gdzie udostępniamy elektroniczne wersje zorganizowanych przez nas wystaw.

mgr Anna Krzyżelewska-Kowalewska



Uczestnicy debaty, trzecia od lewej prof. Anetta Undas z Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego

diach. Choć również i bardziej zaprawieni w nauce młodzi badacze odnajdą tutaj inspirację czy porady.

Promocję książki poprzedził wykład prof. Jacka Jassem, kierownika Kliniki Onkologii i Radioterapii poświęcony *Evidence-based medicine*, który zachęcał do daleko posuniętej ostrożności i krytycyzmu podczas korzystania z publikacji naukowych. Publikacje, szczególnie te umieszczone w międzynarodowych periodykach naukowych, są niezbędne i pomocne dla każdego uczonego – podchodzić do nich należy z własnym rozumem, poddawać autorskiej analizie.

Po wykładzie Przemysław Waszak, koordynator Projektu i redaktor książki, student VI roku kierunku lekarskiego zaprezentował *Poradnik*.

Wśród przybyłych gości znaleźli się m.in. prof. Jacek Jassem, prof. Bolesław Rutkowski, prof. Krzysztof Narkiewicz, prof. Wiesław Makarewicz, prof. Jacek Witkowski, dr hab. Mi-

chał Żmijewski oraz lek. Janusz Springer. Nie zawiodły władze Uczelni reprezentowane przez prof. Marcina Gruchałę, prorektora ds. studenckich. Specjalnym gościem debaty była prof. Anetta Undas z Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nie sposób w tym miejscu wymienić wszystkich omawianych kwestii i wątków. Zaproszeni uczeni wspominali swoje początki nauki, zachęcali do aktywnego udziału w pracach studenckich kół naukowych.

Publikacja dostępna jest dla każdego na stronie internetowej Projektu. Do pobrania za darmo jest w ekstranecie w zakładce Skrypty, także ze strony www.naukapoludku.pl lub do wypożyczenia za zbiorów Biblioteki GUMed.

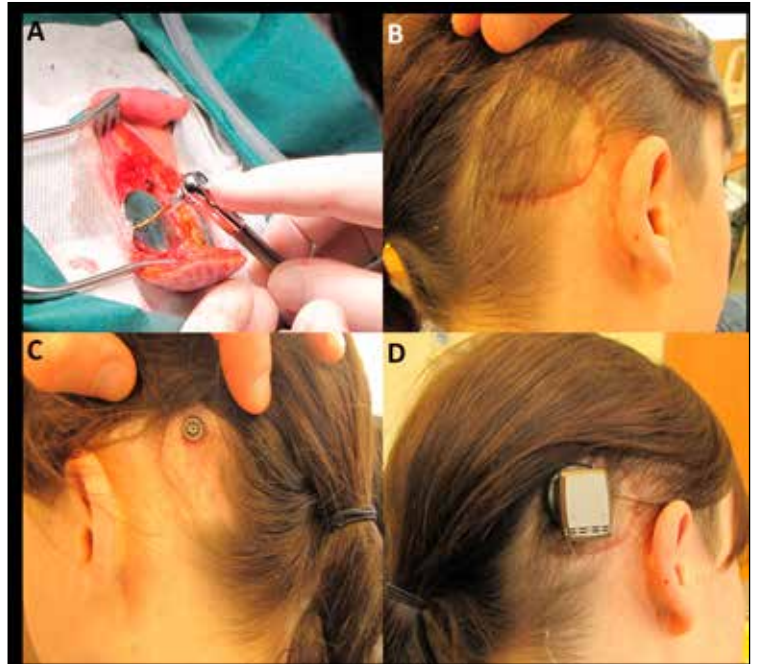
Damian Świeczkowski,
student V r. Wydziału Farmaceutycznego

Pierwszy implant zakotwiczony BAHA® 4 Attract w Gdańsku

Pierwszy zabieg wszczepienia implantu zakotwiczono w kości typu BAHA® 4 Attract u 24-letniej chorej z obustronnym niedosłuchem mieszanym, chorującej na przewlekłe zapalenie ucha środkowego przeprowadzono 13 lutego 2015 r. w Klinice Otolaryngologii GUMed. Nowy system BAHA® wykorzystuje magnesy do umocowania zewnętrznego procesora dźwięku do tytanowego implantu zakotwiczono w kości skroniowej i całkowicie ukrytego pod skórą za uchem pacjenta (fot. A, B). Zabieg przeprowadzili otochirurdzy: dr Wojciech Sierszeń i prof. Jerzy Kuczkowski. Procedurę oraz późniejszą rehabilitację pacjentki nadzorował inżynier biomedyczny z firmy MEDICUS Aparatura i Instrumenty Medyczne, która dostarczyła najnowszy model implantu.

Po 6 tygodniach od zabiegu audiolog dr Tomasz Przewoźny oraz inżynier lek. Andrzej Molisz podłączyli oraz zaprogramowali zewnętrzną część implantu (D). Implantacja spowodowała przede wszystkim poprawę rozumienia mowy u operowanej młodej kobiety. Innowacyjnością tego typu rozwiązania jest brak widocznych elementów systemu, co ma istotne znaczenie psychospołeczne szczególnie wśród młodszych chorych. W porównaniu do poprzednio stosowanego systemu, w którym tytanowy zaczep procesora wystawał przez otwór w skórze okolicy zausznej (C), nowy system jest całkowicie wszczepialny i eliminuje te problemy. Nasza pacjentka jest użytkownikiem systemu BAHA® od 2008 roku i była pierwszą chorą operowaną na Pomorzu, u której zastosowano taką protezę słuchową. W wyniku nieszczęśliwego wypadku i uderzenia w sztywno zamocowany implant po stronie lewej doszło do rozszczelnienia tytanowego zaczepu (C) i pogorszenia rozumienia mowy. Wstępne wyniki słuchowe uzyskane u chorej są dobre.

Zasadą działania opisywanego systemu jest wychwytywanie fal dźwiękowych z otoczenia przez procesor mocowany do zewnętrznego magnesu. Pomimo małych rozmiarów potrafi zakodować cyfrowo ludzką mowę, przetransformować ją na drgania mechaniczne i przekazać do wewnętrznego magnesu ukrytego pod skórą. Celem zwiększenia komfortu chorego, do zewnętrznego magnesu zamocowana jest podkładka BAHA® SoftWear, która dostosowuje się do kształtu głowy oraz równomiernie rozkłada nacisk. Wewnętrzny magnes (A) przez tytanowy wspornik umieszczony w kości skroniowej przekazuje drgania bezpośrednio do otoczki kostnej ślimaka, omijając zniszczone struktury ucha środkowego. Drgania stymulują zakończenia komórek słuchowych w ślimaku, tak więc warunkiem powodzenia operacji jest ich prawidłowe działanie, co podlega wnikliwej ocenie podczas procesu kwalifikacji do zabiegu. Implanty BAHA® znajdują zastosowanie głównie u chorych z niedosłuchem typu przewodzeniowego i mieszanego. Wskazaniami do zastosowania zakotwiczonych implantów na przewodnictwo kostne jest obustronny niedosłuch towarzyszący wrodzonym wadom rozwojowym ucha środkowego i/lub zewnętrznego, ubytki słuchu typu przewodzeniowego lub mieszane, w których nie można zastosować klasycznych aparatów na przewodnictwo powietrzne oraz jednostronna głuchota. W Klinice Otolaryngologii przez 7 lat trwania programu implantów zakotwiczonych w kości wszczepiono ponad 50 protez. Byli wśród nich chorzy z niewykształceniem się małżowiny usznej oraz atrezią przewodu słuchowego zewnętrznego, co uniemożliwiało założenie klasycznego aparatu słuchowego,



głównie w zespołach Treacher-Collinsa, Crouzona czy Goldenhara. Najliczniejsza grupa operowanych cierpiąca na przewlekłe zapalenie ucha środkowego, często byli to pacjenci po wielokrotnych operacjach ze stałym lub okresowym wyciekaniem z ucha, co znacznie utrudnia używanie klasycznych aparatów słuchowych, głównie ze względu na obturację wkładki aparatu słuchowego. Kryteria audiologiczne to średni próg przewodnictwa kostnego w audiometrii tonalnej do 45 dB HL dla częstotliwości: 0,5, 1, 2 i 3 kHz oraz stopień dyskryminacji mowy w audiometrii słownej >55%. Podczas kwalifikacji zwraca się również uwagę na możliwość obsługi procesora dźwięku przez pacjenta.

System BAHA®4 Attract jest w pełni bezpieczny dla pacjentów i zalecany szczególnie osobom ze zwiększonym ryzykiem wystąpienia zakażeń. Punktowe przekazywanie dźwięku w kości skroniowej oraz duża powierzchnia styku magnesu ze skórą ogranicza tłumienie dźwięku, które jest zawsze większe w systemach przeszkońnych w porównaniu do klasycznych potęczeń bezpośrednich. Przyczynia się to w znacznym stopniu do zwiększenia korzyści z użytkowania systemu oraz daje możliwość jego zastosowania u chorych z większym ubytkiem słuchu.

dr Tomasz Przewoźny, prof. Jerzy Kuczkowski,
dr Wojciech Sierszeń,
Klinika Otolaryngologii

Sprostowanie

W Gazecie AMG 1/2015 na str. 32 w informacji o nadaniu stopnia dr. medycyny podano błędnie imię. Powinno być: lek. **Judyta ANIŚKO-SŁOMIŃSKA** – pracownik, Katedra i Klinika Okulistyki, praca pt. *Skaningowa laserowa mikroskopia konfokalna w wybranych postaciach dystrofii rogówki*, promotor – prof. dr hab. Krystyna Raczyńska, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 20 listopada 2014 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

NA WYDZIALE LEKARSKIM

stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych uzyskali:

1. dr n. med. Miłosz Jarosław JAGUSZEWSKI – asystent, I Katedra i Klinika Kardiologii, praca pt. *Diagnostyka i optymalizacja inwazyjnych strategii terapeutycznych u pacjentów kierowanych do pracowni hemodynamicznej z rozpoznaniem ostrego zespołu wieńcowego*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 16 kwietnia 2015 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – kardiologia (postępowanie habilitacyjne w nowym trybie);
2. dr n. Tomasz JARZEMBOWSKI – adiunkt, Zakład Mikrobiologii Lekarskiej Katedry Mikrobiologii, praca pt. *Analiza zmienności i zróżnicowania komórek enterokoków pod względem lekooporności i wirulencji*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 16 kwietnia 2015 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biologii medycznej – mikrobiologia lekarska (postępowanie habilitacyjne w nowym trybie);

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskała

mgr Anna PIOTROWSKA – asystent, Katedra i Zakład Histologii, praca pt. *Modulacyjny wpływ witaminy D na działanie reaktywnych form tlenu w keratynocytach*, promotor – dr hab. Michał Żmijewski, prof. nadzw., Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 26 marca 2015 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej;

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskali:

1. lek. Maciej Jan JAROSZ – b. rezydent, Oddział Urologii Szpitala św. Wincentego a Paulo sp. z o.o. w Gdyni, praca pt. *Odległe wyniki radykalnej prostatektomii z powodu raka gruczołu krokowego w materiale Oddziału Urologii Szpitala Miejskiego w Gdyni*, promotor – dr hab. Krystyna Katarzyna Serkies, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 16 kwietnia 2015 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny;
2. lek. Joanna Maria LAKOMY – doktorant, Katedra i Zakład Patomorfologii, praca pt. *Wykorzystanie profilu ekspresji wybranych białek w diagnostyce znamion Spitz*, promotor – prof. dr hab. Wojciech Biernat, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 26 marca 2015 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny;

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii uzyskał

lek. dent. Lech Konstanty MARCISZYN – b. doktorant, Katedra i Zakład Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej, praca pt. *Analiza częstości występowania chorób błony śluzowej jamy ustnej u pacjentów leczonych w Poradni Chorób Przyzębia i Błony Śluzowej Jamy Ustnej Uniwersyteckiego Centrum Stomatologicznego*, promotor – dr hab. Aida Elżbieta Kusiak, prof. nadzw., Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 16 kwietnia 2015 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii.

Nowi doktorzy

NA WYDZIALE FARMACEUTYCZNYM

stopień naukowy doktora nauk farmaceutycznych uzyskała

mgr Renata BUJAK – asystent, Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki Katedry Biofarmacji i Farmakodynamiki, praca pt. *Plasma metabolic fingerprinting in pulmonary arterial hypertension by liquid and gas chromatography coupled with mass spectrometry (Niecelowana analiza metabolicznych „odcisków palca” w próbkach osocza w nadciśnieniu płucnym z wykorzystaniem chromatografii cieczowej i gazowej sprzężonych ze spektrometrią mas)*, promotor – dr hab. Michał Markuszewski, prof. nadzw., Rada Wydziału Farmaceutycznego w dniu 17 kwietnia 2015 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych w zakresie analizy farmaceutycznej.

NA WYDZIALE NAUK O ZDROWIU

stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskała

lek. Olga JACHIMOWICZ-DUDA – starszy asystent, Poradnia Diabetologiczna Przychodni Lekarskiej NZOZ „Działki Leśne” w Gdyni, praca *Ocena surowiczych stężeń interleukiny 34 i fibronektyny u pacjentów chorujących na cukrzycę typu 2*, promotor – dr hab. Katarzyna Zorena, Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu w dniu 19 marca 2015 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny;

stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu uzyskała

mgr Anna Karolina PERMODA – doktorantka, Klinika Rehabilitacji, praca *Ocena stanu funkcjonalnego układu kontroli postawy u dzieci z wykrytymi zaburzeniami w postawie ciała*, promotor – dr hab. Stanisław Bakuła, prof. nadzw. Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu w dniu 19 marca 2015 r. nadała stopień doktora nauk o zdrowiu.



Kadry GUMed

Na stanowisku profesora zwyczajnego został zatrudniony

prof. dr hab. Marek Grzybiak

Na stanowisku profesora nadzwyczajnego został zatrudniony

dr hab. Marek Niedostrytko

Stopień doktora habilitowanego otrzymali:

dr hab. Krzysztof Hinc
dr hab. Anna Żaczek

Na stanowisku adiunkta zostali zatrudnieni:

dr hab. n. med. Maria Bieniaszewska
dr n. med. Beata Graff

Na stanowisku starszego wykładowcy zostały zatrudnione:

dr n. farm. Anita Bułakowska
lek. Sylwia Pisiak
dr med. Dorota Rawicz-Zegrzda

Na stanowisku wykładowcy zostały zatrudnione:

lek. Irena Bałasz-Chmielewska
lek. Agnieszka Pawlak

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

dr med. Andrzej Gołębiewski
dr hab. Romuald Lango

25 lat

mgr Ewa Wojdak-Haasa

Pracę w Uczelni zakończyli:

dr med. Krzysztof Jarmoszewicz
dr n. med. Elżbieta Łaska
Anna Trykosko

Zmiany na stanowiskach kierowniczych w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi

Z dniem 1.04.2015 r. mgr Marii Okonek powierzono stanowisko specjalisty kierującego zespołem pracowników w Sekcji Pracowniczych Spraw Socjalnych Działu Kadr i Płac.

Kadry UCK

Jubileusz długoletniej pracy obchodzą:

20 lat

Ilona Ciesielska
Marta Kulpa
Halina Młynarczyk

25 lat

Krystyna Kwiatosz
Mariola Lampart

30 lat

Zofia Kowalewska
Alicja Ostrowska
Teresa Schuchardt

35 lat

Alicja Formela
Mirostawa Fularczyk
Teresa Kostrzewa
Janina Kucharczyk

40 lat

Andrzej Wiewióra

Zabytkowy kalkulator

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

W latach 70. ubiegłego wieku, w okresie bezpośrednio poprzedzającym wprowadzenie do powszechnego użytku komputerów osobistych, marzeniem naukowców był wydajny kalkulator pozwalający na przeprowadzanie skomplikowanych obliczeń. Chodziło w nich nie tylko o operacje na wielocyfrowych liczbach, lecz również przeprowadzanie skomplikowanych obliczeń, np. statystycznych lub trygonometrycznych. Bez nich niemożliwy był postęp w jakiegokolwiek dziedzinie, w tym także w medycynie.

Kalkulator Texas Instruments model TI-30 był poszukiwany i chętnie używany przez naukowców z powodu atrakcyjnej ceny oraz możliwości obliczeniowych. W 1976 r., kiedy wprowadzono go na rynek (amerykański i w tym samym roku europejski, TI-30 produkowany był we Włoszech), kosztował 24,95 USD, co było ceną bardzo atrakcyjną w porównaniu z podobnymi produktami firm Hewlett-Packard lub Casio. Jednocześnie tak tani kalkulator wykonywał obliczenia nie tylko kwadratów liczb, ale dowolnej ich potęgi, funkcji trygonometrycznych, logarytmów dziesiętnych i naturalnych. TI-30 wyposażono w ośmiopozycyjny wyświetlacz diodowy. Dzięki bardzo korzystnemu stosunkowi możliwości i jakości do ceny kalkulator ten cieszył się powodzeniem nabywców. Masowo korzystali z niego uczniowie amerykańskich szkół. Nie dziwi zatem, że w latach 1976-1983 sprzedano 15 milionów egzemplarzy TI-30. Produkcja kolejnych, coraz nowocześniejszych i doskonalszych wersji kalkulatora trwa do dziś. W 2013 roku przedstawiono model TI-30 ECO RS, nieco innego kształtu, z wyświetlaczem ciekłokrystalicznym (po raz pierwszy pojawił się w 1980 roku w modelu TI-30 LCD) i zasilany energią słoneczną (egzemplarz w zbiorach Muzeum GUMed czerpał prąd z baterii 9 V).

Przedstawiony na fotografii egzemplarz TI-30 należał do prof. Jacka M. Witkowskiego. Przyczynił się do powstania wielu publikacji, a co szczególnie istotne po zastąpieniu przez nowocześniejsze urządzenie wszedł w skład kolekcji tworzonej przez prof. Witkowskiego, a następnie przekazanej do Muzeum GUMed. Dzięki temu to cenne świadectwo rozwoju techniki i jej związków z medycyną możemy przedstawiać w Muzeum oraz w cyklu *Tajemnice z muzealnej półki*.

Każdego ósmego dnia miesiąca na stronie internetowej www.gumed.edu.pl prezentowany jest wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Zostaną one zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią 2015 roku.

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed



Udane Mistrzostwa pływaków



Reprezentacja Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego



Sześć medali zdobyli studenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Pływaniu, które odbyły się w dniach 28-29 marca 2015 r. w Poznaniu. Na starcie imprezy stanęło 860 studentów z całej Polski. Drużynowo reprezentacja naszej Uczelni, której trenerem jest mgr Andrzej Chys, uplasowała się na IV miejscu.

Katarzyna Gąsiorowska (VI r., kierunek lekarski) zajęła II miejsce na dystansie 50 i 100 m stylem dowolnym. Także na drugim stopniu podium na dystansie 50 m stylem grzbietowym stanęła Zofia Barcikowska (II r., kierunek fizjoterapia). Sztafeta kobiet 4x50 m stylem zmiennym w składzie: K. Gąsiorowska,

Z. Barcikowska, Aleksandra Stasiak (II r., kierunek lekarski) i Agnieszka Rybska (II r., kierunek lekarsko-dentystyczny) zajęła III miejsce. Natomiast wśród mężczyzn Przemysław Pasieczny (I r., kierunek lekarski) zajął na dystansie 50 i 100 m stylem dowolnym III miejsce.

W Mistrzostwach brali także udział: Katarzyna Osuch (I r., kierunek lekarski), Sonia Janusz (II r., kierunek lekarsko-dentystyczny), Jakub Juwa (II r., kierunek lekarski), Krzysztof Szram (V r., kierunek lekarski), Krzysztof Lorczyński (I r., kierunek lekarski), Piotr Wawrzyńczak (II r., kierunek lekarski) i Rafał Suchodolski (I r., kierunek lekarski).

Sukces w Dubaju

Dr n. farm. Dorota Wątróbska-Świetlikowska z Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej uczestniczyła w dniach 16-18 marca br. w międzynarodowej konferencji *5th International Conference and Exhibition on Pharmaceuticals and Novel Drug Delivery Systems*, która odbyła się w Dubaju.

W sesji plakatowej, poster reprezentantki naszej Uczelni, który przedstawia wyniki badań nad wpływem koemulgatorów na trwałość fizykochemiczną emulsji pozajelitowych stabilizowanych lecytyną, został wyróżniony przez jury. Konferencja składała się z wykładów, seminariów, prezentacji posterowych oraz prezentacji przez przemysł różnych nowoczesnych rozwiązań technologicznych związanych z analizą leków.



Uczelnia otworzyła podwoje dla licealistów

Jak co roku studenci w porozumieniu z Uczelnianym Centrum Rekrutacji Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zorganizowali 10 kwietnia br. Dzień Otwarty, by przybliżyć ofertę Uczelni licealistom. Bo kto lepiej od studenta wie i opowie o studiowaniu w GUMed?

Na spotkania w Collegium Biomedicum (CBM) przy ul. Dębinki 1 oraz na Wydziale Farmaceutycznym przy ul. Hallera 107 zostali zaproszeni zarówno tegoroczni maturzyści, jak i młodzi uczniowie, którzy planują swoją przyszłość związać z branżą medyczną.

Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem młodzieży. Podczas Dnia Otwartego niewątpliwą atrakcją była symulacja wypadku rowerowego wraz z akcją ratunkową przeprowadzoną przez studentów kierunku ratownictwo medyczne. Licealistów zapraszano także do sprawdzenia swoich umiejętności w produkcji maści czy w wykonywaniu zastrzyków domięśniowych. Studentki położnictwa uczyły szycia chirurgicznego na świńskich nóżkach. Dodatkowo na stoisku kierunków pielęgniarstwo i położnictwo można było zapoznać się z fantomem ciężarowego brzucha oraz modelem pielęgnacyjnym noworodka. Studenci Kół Naukowych pokazywali czym zajmują się na co dzień i jak rozwijają swoje naukowe zainteresowania. Potencjalni kandydaci mogli zapoznać się z zagrożeniami związanymi z uzależnieniem od tytoniu i hazardu, a także poznać zalety picia wody. Studenci elektroradiologii prezentowali zdjęcia rentgenowskie, a studenci kierunku fizjoterapia zastosowanie taśm do kinesiotapingu.

Na Wydziale Farmaceutycznym można było odwiedzić poszczególne katedry, zwiedzić sale wykładowe oraz porozmawiać ze studentami i pracownikami Uczelni.

Studenci informowali o strukturze Uczelni, życiu studenckim i możliwościach zawodowych po ukończeniu kształcenia.

Zgodnie z ideą promocji zdrowia podczas Dnia Otwartego można było zmierzyć stężenie glukozy we krwi, zawartość szkodliwego tlenu węgla w wydychanym powietrzu czy też wykonać badanie spirometryczne.

Tych, którzy przegapili tegoroczny Dzień Otwarty zapraszamy już za rok!

Bogumiła Sutkowska,
Uczelniany Samorząd Studencki

